Juraj Gusić

NISAM LI I JA POZVANA?

Juraj Gusić

NISAM LI I JA POZVANA?

Juraj Gusić, DI

NISAM LI I JA POZVANA?

Djevojkama koje osjećaju da ih Bog zove u redovnički stalež

Zagreb, 1979.

S dopuštenjem redovničkih poglavara
Izdao i odgovara: Juraj Gusić, Zagreb, Palmotićeva 33
Tisak: IBG — tiskara »Zagreb«, Zagreb, Preradovićeva 21

PREDGOVOR

Danas je redovničko zvanje mnogim djevojkama, čak i mnogim dobrim i kršćanski odgojenim djevojkama, često veoma malo poznato. K tome pridolazi i to da se često može čuti, ili čitati, ili u kinu gledati mnogo negativnog na račun toga zvanja s namjerom da mu se u očima današnje mladeži oduzme njegova prava vrijednost. Stoga se ne trebamo čuditi što takvim djevojkama neće doći ni pomisao da prihvate to zvanje, makar inače u srcu i čeznule za uzvišenijim idealima, za koje bi se isplatilo žrtvovati svoje sposobnosti, svoje duhovne i tjelesne sile, pa i sam svoj život. Potrebno im je, dakle, otkriti pravu sliku toga zvanja, njegovo bogatstvo i njegovu ljepotu.

S druge strane, često susrećemo djevojke koje žive pravim kršćanskim životom i čeznu za tim da Bogu dadu još više nego što mu daju. Mnoge od njih dobro znaju što je to redovničko zvanje i redovnički život, ali same sumnjaju da li njih Bog zove da pođu tim putem u život. Njih treba ohrabriti da se odazovu Bogu. Treba im otkriti gdje ih sve Crkva i duše čekaju.

Za jedne i za druge, pa čak i za one koje su već stupile na put redovničkog života, ali možda kolebaju u zvanju zbog raznih kušnja i poteškoća, evo knjige koja svima njima želi pokazati gdje i kako će proslaviti Boga i pomoći svome bližnjemu. Evo im knjige koja im želi otkriti ideal za koji se isplati živjeti, boriti se, trpjeti i umrijeti.

Opasnost je da djevojka koja čezne za velikim idealima previše idealizira život u samostanu, tj. da ga nastoji zamišljati kao da je to već nebo. Tu bih naveo ono što je o sebi napisala jedna mlada redovnica kad je došla u samostan. Ona je sanjala kako će u samostanu naći same svetice. No kad to nije našla, razočarala se i počela ju je mučiti misao da je došla na krivo mjesto. Neka starija i iskusna sestra reče joj jednom prilikom: »Drago dijete, vi ste mislili da ćete u samostanu naći same anđele, a vi sama da ćete biti arkanđeo! Varate se! U samostanu žive samo slaba ljudska stvorenja sa svim svojim slabostima i ograničenostima. Ipak, uza sve to sve mi težimo da i takve, kakve jesmo, služimo Gospodinu i učinimo nešto veliko za Njega!«

Te riječi izliječile su mladu kandidatkinju od nestvarnog gledanja na redovnički život i spustile su je na zemlju.

I ova knjiga želi mladim djevojkama koje čeznu za idealima pokazati pravu sliku života u samostanu. Ona govori pomoću mnogih primjera iz života pojedinih redovnica kako se dolazi do zvanja, kako se to zvanje prepoznaje, ostvaruje i razvija. Pokazuje i to kako ga svaka redovnica mora hraniti i njegovati čvrstom vjerom, neograničenim pouzdanjem i žarkom ljubavlju prema Bogu i Isusu Kristu.

Nadam se da ove stranice nisu napisane uzalud. A da donesu što više ploda mladim dušama, molim Isusa i Gospu da ih blagoslove.

U Zagrebu, 7. ožujka 1979.

Pisac

JEDAN SUSRET

U rodnom kraju

Sestra M. pohodila je svoj zavičaj nakon 25 godina. Kako joj je radosno zakucalo srce kad je nakon toliko godina ponovo ugledala rodno mjesto, rodnu kuću, majku, braću, sestre i rođake! No koliko se toga promijenilo od njezina odlaska iz roditeljske kuće! Otac joj je već u grobu, majka joj je starica, braća su pooženjena i sestre poudate. U njihovim obiteljima vrije novi život, tu su tolika djeca, koju ona ne pozna, a koja isto tako promatraju i nju kao posve nepoznatu osobu. O njoj su, doduše, čuli od svojih roditelja i vidjeli je na fotografijama, kao što je i ona vidjela njih, ali ovo im je prvi osobni susret.

Braća i sestre mnogo joj toga pripovijedaju o svojim obiteljima, o radosnim i žalosnim događajima, o uspjesima i neuspjesima kroz prohujalih 25 godina.

Dok njih tako sluša, ona i nehotice uspoređuje svoj život s njihovim. Mora priznati da se nije prevarila kad je prije 25 godina odlučno pošla za Božjim glasom. U redovničkom životu doživjela je, doduše, mnogo teških časova, mnogo kušnja i nerazumijevanja. Bilo je suza, pa i časova krize. Ali koliko je bilo i časova sreće, radosti i oduševljenja! Pa kad još pomisli na sve ono što je tijekom tih godina učinila za Boga i bližnjega, osjećala je u duši radost i ponos što se Bogu predala. Kolikim li je bijednicima ublažila bijedu, kolikim je zapuštenima da-

rovala svoju ljubav, kolike li je očajnike pridigla i ohrabrila, kolike je nevine duše sačuvala od pokvarenosti! A jedini Bog zna kolikim je dušama izmolila vječno spasenje. Da, njezina žrtva predanja Kristu po redovničkim zavjetima učinila ju je majkom mnogih duša!

Braća i sestre zanimali su se kako ona živi, što radi i da li je u tom svom zvanju sretna. Netko od njih postavio joj je pitanje: »Zašto si pošla baš tim putem u život i što ti je on dao?« Ona im je odgovarala na sva pitanja. A na ovo posljednje kazala im je: »Bog me je pozvao da mu se u tom staležu potpuno darujem. U samostan nisam pošla zato da meni taj život više dade, nego zato da ja uzmognem više dati Bogu ondje gdje on to želi i na način kako on to traži. Vas je on pozvao da mu služite u svijetu, svaki u svome zvanju, i vi morate na tome mjestu izvršiti Božju volju. A ja sada, nakon toliko godina redovničkog života, moram priznati da mi je život puniji nego što bi mi bio da sam ostala u svijetu.«

Svi su je pažljivo slušali, iako se na mnogim licima vidjelo da je nisu posve razumjeli.

Razgovor s nećakinjom

Među njezinim slušateljima bila je i jedna nećakinja, djevojka od kojih 18 godina. Ona je upravo svršila srednju školu i s maturalnom svjedodžbom u džepu našla se na životnoj raskrsnici. Već dulje vrijeme osjećala je ona u srcu da Bog od nje traži da mu se posve preda. No gdje i kako?

Dok je slušala ono što pripovijeda njezina tetka o svome životu i radu, odjednom je u sebi čula kao neki unutarnji glas: »To je onaj put na koji te Bog zove! Tu ćeš naći svoju pravu sreću!«

Nakon nekog oklijevanja potražila je tetku da se porazgovori s njom o tome. Možda će joj taj razgovor pomoći da bolje upozna Božju volju.

»Teto, biste li bili tako dobri da mi malo opširnije ispripovjedite kakav je bio vaš put do redovničkog zvanja i što je za vas značilo to zvanje kroz ovih 25 godina što ste ih proveli u samostanu?«

Redovnica je naslutila da je ta djevojka ne pita to iz puke znatiželje, nego zato što i ona osjeća u sebi da je Bog zove na uzvišeniji život. Stoga joj je rado ispunila molbu.

»Još kao gimnazijalka — započela je ona svoje pripovijedanje — osjetila sam u duši da me Bog zove da mu se potpuno predam u redovničkom staležu. Nije mi bilo odmah jasno gdje i kako da to izvedem. Upisala sam se na sveučilište. Željela sam postati liječnica. Smatrala sam da će mi to prije ili kasnije pomoći da ublažim mnogu patnju siromaha, napose onih za koje se nema tko brinuti. Godine studija su prolazile, a ja sam još tražila da mi Bog napokon pokaže gdje me želi imati. Iskreno priznajem da sam u sebi čeznula za tom jasnoćom, ali ujedno sam se toga u isto vrijeme i bojala. Ta nije lako stupiti na put u nepoznato! Ali Bog nije prestao zvati. Diplomirala sam. Trebalo se konačno odlučiti. Znala sam da se mogu oglušiti Božjem glasu i krenuti drugim putem u život. Ali znala sam i to da nigdje drugdje neću naći ni mir srca ni sreću koju donosi svijest da smo ispunili Božju volju. Odlučila sam da ću odlučno slijediti Božji poziv.

Kad su roditelji čuli što sam odlučila, pokušali su me odvratiti od toga, navodeći mi najrazličitije razloge. U tome su im pomagali i braća i sestre. Ali moja je odluka bila čvrsta: Bog zove i ja ću mu se odazvati pa makar me to stajalo ne znam kakvih žrtava. I kad sam već mi-

slila da sam uklonila sve zapreke, zamolila sam da budem primljena u samostan. Mislila sam da ću brzo dobiti pozitivan odgovor, i već sam se pomalo spremala na put. Prevarila sam se! Iz samostana sam dobila odgovor neka još počekam i temeljito se ispitam pred Bogom imam li doista pravo redovničko zvanje. Udarac je bio veoma težak, ali nisam klonula. Uvidjela sam da Bog od mene traži još mnogo molitava i žrtava, ozbiljnije nastojanje oko duhovnog napretka. Prema ispovjednikovu savjetu prihvatila sam mjesto stažiste u jednoj bolnici. Svoje dužnosti nastojala sam obavljati tako kao da sam već redovnica, tj. gledajući u svakom bolesniku Isusa Patnika.

Rad u bolnici pomogao mi je da sam se susrela s ljudima raznih nazora i među liječnicima i među bolesnicima. Tu sam konkretno vidjela što znači vjera u životu pojedinog čovjeka. Gledala sam liječnike vjernike i one koji su za sebe govorili da ne vjeruju. Isto tako promatrala sam bolesnike vjernike i one kojima je vjera bila nešto tuđe, nepoznato. Kolike li razlike između jednih i drugih u časovima kušnje! Promatrala sam i bolničarke i medicinske sestre, većinom redovnice, s kolikom su požrtvovnošću dvorile bolesnike. No iako sam svaki dan s njima dolazila u dodir, nisam im ništa govorila o svome zvanju. To su za mene bili dani kad sam morala i ja i redovnički poglavari upoznati konačno imam li pravo redovničko zvanje. A to je značilo da konačna riječ još nije izrečena. Stoga sam smatrala da je najbolje o tome šutjeti i čekati što će mi Bog napokon odgovoriti preko poglavara.

Nakon pola godine ponovo sam pokucala na samostanska vrata i ponovila sam svoju molbu. Bila sam primljena. Kad sam dobila pozitivan odgovor, u duši su mi se miješala čuvstva radosti i čuvstva nekog čudnog straha i tjeskobe. Nisam mogla shvatiti da me obuzimlju u

isto vrijeme tako oprečna čuvstva. Danas mi je jasno da su to bili osjećaji koji ispunjaju dušu kad god se ona nađe na sudbonosnoj raskrsnici. Veličina takvog časa ispunja nas u isto vrijeme osjećajima radosti zbog svijesti da nas je Bog smatrao dostojnima svoga povjerenja i osjećajima straha jer se bojimo da nećemo moći dostojno odgovoriti tom Božjem povjerenju.

Kad sam, napokon, stupila u samostan, sve više sam upoznavala da on nije mjesto koje služi kao sklonište za bojažljive duše. Već na prvim koracima u taj novi život shvatila sam da je samostan pravo duhovno rvalište, gdje treba svim silama nastojati oko potpunog predanja Bogu. Ne preda li se redovnica iskreno i potpuno Bogu, onda je samostan za nju sve drugo, samo ne služenje Bogu.

Na putu do potpunog ostvarenja tog ideala ima, doduše, mnogo posrtaja, mnogo krvarenja i pravih duševnih kriza. No mogu ti reći iz iskustva od 25 godina: koja je god kandidatkinja od prvih dana svoga redovničkog života promatrala svoje zvanje očima vjere i ujedno iskreno nastojala svaki dan produbljivati svoj duhovni život molitvom, žrtvom, poučljivošću, vjernim obdržavanjem pravila, uspjela je prebroditi sve krize i svladati sve zapreke.

Zavjeti siromaštva, čistoće i poslušnosti za pravu redovnicu nisu samo neka vanjska svečanost koja traje možda jedan sat ili najviše jedan dan, a onda se na sve to može zaboraviti. Oni su za nju iskreno i potpuno predanje Bogu cijelog njezina bića za čitav život.

Može se nekome činiti da zavjeti i redovnička pravila sputavaju redovnicu u njezinu radu. Tko tako misli, nema pravo. Zavjeti i redovnička pravila svaku redovnicu jasno usmjeruju putem koji će je dovesti do toga da se potpuno žrtvuje za Božje planove u Kristovoj Crkvi. Iz

vlastitog iskustva mogu ti reći da nikad ne bih učinila toliko dobra kao liječnica u svijetu koliko sam to učinila kao liječnica redovnica. Moj redovnički život utiskivao je u sve moje vladanje i djelovanje poseban pečat po kojem sam u srcima bolesnika budila povjerenje na kakvo ne nailazimo prema drugim liječnicima. Ne znam da li bih ikada kao liječnica u svijetu postala tješiteljicom tolikim patnicima, utočištem tolikim zapuštenima, majkom tolikoj siromašnoj djeci. Ne znam da li bih ikada mogla toliko svjedočiti za Krista svojim životom, radom i primjerom da nisam postala redovnica.

Sama prosudi: da sam ostala u svijetu, da sam se oglušila Božjem pozivu, tko bi me na tome mjestu zamijenio?! Reci, bi li tolike suze bile osušene, tolika ojađena srca utješena, tolike klonule duše ohrabrene, tolika dječica ogrijana Kristovom ljubavlju i toliki našli put do Krista, da sam ja krenula drugim putem? I na kraju, da li bih ja sama bila sretna na tom drugom putu?

Vjeruj mi da bi svijet drukčije izgledao kad bi se odazvali svi oni i one koje Bog zove u duhovni stalež!«

Nećakinja je tetku promatrala i slušala ne prekidajući je u pripovijedanju. Osjećala se neobično počašćenom što je tetka pred njom, mladom i neiskusnom djevojkom, otkrivala svoj život i što joj je tako zorno pokazala smisao potpunog predanja Kristu.

Kad je redovnica završila povijest svoga zvanja, djevojčino srce obuzeo je neki čudan osjećaj, oči su joj se krijesile neobičnim sjajem, a srce joj je uzbuđeno kucalo. Nešto se u toj mladoj duši rađalo. Što?

Velika odluka

Nekoliko dana poslije tog susreta djevojka je opet potražila tetku. Željela joj je povjeriti svoju veliku tajnu.

»Tetko — započe ona odmah — sigurno ste sami naslutili zašto sam vas neki dan zamolila da mi pripovijedate povijest svoga redovničkog zvanja. I ja već dulje vremena osjećam u duši kako me Gospodin Bog poziva da mu se potpuno predam. Dok sam čitala vaša pisma što ste ih slali kući, u meni se budila želja da i ja u životu učinim nešto lijepo i veliko za Boga i bližnjega. Razmišljala sam gdje i kako bih to mogla najbolje ostvariti. Čula sam i čitala o osobama koje su se u svijetu posvetile zapuštenima, bolesnima, beskućnicima i siromasima svake vrste. Zbog njih su se odrekle braka i obitelji. Divila sam im se. Ali osjećala sam da u svem svom idealizmu malo mogu učiniti same. Potrebna im je pozadina. Čitala sam da su mnoge takve duše jednog dana osjetile potrebu da oko sebe okupe djevojke sličnih ideala i tako su redovito osnivale nove redovničke družbe ili laičke institute. Stoga me je vaše pripovijedanje o redovničkom životu utvrdilo da ću mnogo više proslaviti Boga i koristiti bližnjemu kao redovnica. Ovih dana mnogo sam o tome razmišljala, mnogo sam se molila Duhu Svetom da mi dade svoje svjetlo. Što vi mislite, jesam li sposobna da budem redovnica?«

Tetka se zamislila. Stala je promatrati tu djevojku koja od nje traži savjet u tako važnoj stvari. U duhu se prenijela u svoju mladost, kad je ona sama donosila sličnu odluku od koje živi već toliko godina i koja će je pratiti — uzdajući se u Božju milost — do groba, pa i preko groba — kroz svu vječnost.

Bilo joj je drago što je Bog u njezinu rodu ponovo potražio dušu koja će nastaviti djelo što ga je ona započela na Božjoj njivi, možda ne kao liječnica, ali sigurno kao ona koja će donositi Kristovu ljubav mnogim nevoljnicima, patnicima, gladnima kruha i ljubavi, žednima tople majčinske riječi...

Nakon kratkog razmišljanja reče djevojci: »Veoma se radujem što se i ti želiš potpuno predati Bogu i bližnjemu. Ipak bih ti savjetovala da o tome još razmisliš, da potražiš savjeta i kod kojeg svećenika, po mogućnosti kod ispovjednika koji te dobro poznaje. I mnogo moli da jasno spoznaš kamo te Bog zove? Moraš znati da takva odluka duboko zasijeca u naš život, jer ga skreće na posve novi put, nama dotad nepoznat ili veoma malo poznat. Pa kad napokon upoznaš da te Bog uistinu zove u redovnički stalež, potrebno ti je upoznati i to da li te on zove u neki kontemplativni red, kao što su, na primjer, karmelićanke, klarise, benediktinke ili vizitatinke, ili pak želi da djeluješ u nekoj apostolskoj redovničkoj družbi. Odlučiš li se za koju takvu družbu, opet se nameće pitanje želi li te Bog vidjeti na apostolskom poslu u domovini ili te možda poziva u misije. Nije svaka narav stvorena za sve.

No kamo god te Bog zvao, ne zaboravi da ćeš samo toliko uspjeti ostvariti svoj redovnički poziv koliko se od samog početka budeš nastojala velikodušnije predati Bogu. Od prvog dana budi vjerna molitvi jer ćeš u njoj naći snage da svladaš sve poteškoće i kušnje. Tad se ne trebaš ničega bojati. Junački pođi za Božjim glasom.«

Rastale su se kao dvije sestre. Redovnica se vratila u svoj samostan. Nekoliko tjedana nakon toga stiglo joj je pismo od nećakinje, u kojemu joj ova javlja da je odlučila poći za Božjim glasom. Moli je da se za nju pomoli da postane uistinu uzorna redovnica . . .

Ta djevojka imala je sreću da joj je Bog poslao u pomoć u odlučnom času izbora njezinu tetku redovnicu da bolje upozna svoje redovničko zvanje. Koliko, međutim, ima djevojaka koje se muče same, bez ičije pomoći, da jasno upoznaju Božju volju.

ŠTO JE REDOVNIČKO ZVANJE?

NA ŽIVOTNOM RASKRŠĆU

Svaka djevojka mora se prije ili kasnije naći na sudbonosnom životnom raskršću, kad joj se nametne pitanje kojim putem mora krenuti u život. Pri tome joj se upravo nižu najrazličitija pitanja kao, na primjer: »Hoću li biti sretna? Hoću li naći dobro namještenje? Hoću li naći dobrog i plemenitog muža? Hoću li imati djece? Hoću li uspjeti u životu?«

Ima djevojaka koje si postavljaju i ovo pitanje: »Kakav će biti moj život? Što će mi on donijeti? Hoću li ispuniti sretno zadaću koju mi je namijenio Bog? Kojim putem moram krenuti u život da ispunim Božju volju i da postignem svoju vremenitu i vječnu sreću?

Velika je, dakle, stvar da otkrijemo svoje pravo životno zvanje koje najviše odgovara našem temperamentu, našem značaju i najdubljim težnjama našega bića.

To nije izbor profesije, zanimanja, to je nešto mnogo više . . .

Za svaku djevojku moguća su tri životna puta: ili da se uda i osnuje svoju obitelj; ili da ostane u svijetu slobodna; ili da stupi u samostan. Prava katolička djevojka potrudit će se da upozna kojim je putem Bog želi povesti u život.

Pozvane u brak

Najveća većina djevojaka pozvana je da postanu žene i majke obitelji. Uzvišen je taj poziv. O tome nam govori Drugi vatikanski koncil u svojoj Pastoralnoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu: »Sam Bog je začetnik braka... Brak je od najvećeg značenja za održanje čovječanstva, za osobni napredak i vječnu sudbinu pojedinih članova obitelji, za dostojanstvo, čvrstinu, mir i dobrobit same obitelji i čitavog ljudskog društva...

Krist Gospodin obasuo je blagoslovom tu mnogostruku ljubav koja je potekla iz vrela božanske ljubavi i koja je sazdana na sliku njegova sjedinjenja s Crkvom.

Bog više puta poziva zaručnike i supruge da hrane i njeguju čistom ljubavlju zaruke, a nerazdijeljenom i pročućenom ljubavlju brak. Ta izrazito ljudska ljubav, budući da struji od osobe k osobi, privrženošću slobodnog htijenja obuhvaća dobro čitave osobe. Stoga je ona kadra posebnim dostojanstvom obogatiti tjelesna i duševna očitovanja te ih oplemeniti kao elemente i posebne znakove bračnog prijateljstva. Tu ljubav Gospodin se udostojao iscijeliti, usavršiti i uzdignuti je posebnim darom svoje milosti i ljubavi. Ujedinjujući ljudsko i božansko, takva ljubav navodi supruge da se slobodno daruju jedno drugome, dokazujući to nježnim osjećajima i djelom. Ona prožima sav život muža i žene. Štoviše, ona se sama usavršava i raste velikodušnim izvršavanjem. Daleko, dakle, ona nadvisuje puku erotičku privlačnost koja, budući da se uzima egoistički, brzo i bijedno iščezava...

Brak i bračna ljubav po svojoj su naravi usmjereni prema rađanju i odgoju potomstva. Djeca su najdragocjeniji dar braka i uvelike pridonose dobru samih roditelja... Prema tome, pravo njegovanje bračne ljubavi, kao i sva narav obiteljskog života što otuda proizlazi — ne zanemarivši ostale svrhe braka — idu za tim da supruge učine odlučno spremnima da surađuju s ljubavlju Stvoritelja i Spasitelja, koji po njima iz dana u dan umnožava i obogaćuje svoju obitelj...« (Gaudium et spes«, br. 48—50 djelomično).

Djevojka, dakle, koja izabere taj put u život, izabire uistinu nešto veliko, ako na brak i obitelj gleda očima vjere i ako ih želi ostvariti onako kako to od nje očekuje Bog i Crkva. Bude li shvatila da će na tom putu biti samo toliko sretna koliko bude velikodušna, ne tražeći u braku sebe i ne pitajući se što će joj muž i djeca dati, nego što će ona njima dati, njezin će korak biti blagoslovljen i za nju i za njezinu okolinu.

Razumije se samo po sebi da se za taj korak djevojka treba dobro pripraviti da upozna i radosti i križeve koji je na tom putu čekaju. No o tome ovdje ne želimo posebno govoriti. Samo bismo željeli naglasiti ovo: koliko neka djevojka bude dublje proživljavala svoju vjeru, njegovala sakramentalni život, uzljubila molitvu, vježbala se u raznim krepostima, napose kreposti čistoće, toliko će dublje shvatiti i sakramenat ženidbe.

Djevice u svijetu

Iako većina djevojaka izabire brak kao svoj životni poziv, ima i prilično mnogo djevojaka koje se dragovoljno odriču braka a da ne izabiru redovničko zvanje. One ostaju u svijetu i tu žele svoje sile, sposobnosti i život žrtvovati za bližnjega na najrazličitijim područjima. Nije to ništa novo. Već u prvim vjekovima kršćanstva bile su poznate djevojke koje su se svojevoljno odricale braka i obitelji, da se mognu savršenije i potpunije posvetiti Bogu i bratu čovjeku. Za Crkvu su one bile kao neki pose-

ban njezin ures. Stoga nije čudo da je u ono vrijeme postojao i poseban obred u kojem im je biskup podjeljivao vidljiv znak njihova djevičanstva, djevičanski veo, po kojem su se lako raspoznavale u zajednici vjernika. One su živjele u kući svojih roditelja. No Crkva im je već od početka povjeravala karitativnu djelatnost. Brinule su se za bolesnike i starce. U starim spisima spominje se da su neke od njih poučavale ženski svijet u vjeri, te da su se brinule za mučenike, koji su nakon mučenja ostali na životu.

Zanimljivo je da je kršćanska zajednica od njih uvijek očekivala da će svojim dubljim kršćanskim životom biti posebni svjedoci vjere.

Kad se u Crkvi pojavilo redovništvo, ta vrsta djevica pomalo je iščezla, da se ponovo pojavi u naše vrijeme. Danas, međutim, one ne nose nikakav vanjski znak djevičanstva, ne primaju pred zajednicom vjernika djevičanski veo, ničim se ne razlikuju od svoje okoline, pa stoga i ne upadaju ljudima u oči kao što su upadale prvokršćanske djevice.

Pogledamo li koja im je zadaća u današnjoj Crkvi, vidimo da su one po svojem predanju Bogu postale prvoklasne sile na mnogim mjestima gdje treba pomoći tajanstvenom Kristu u bratu čovjeku. Na mnogim župama one preuzimaju na sebe katehizaciju djece. Mnoge od njih postale su prave župske bolničarke, koje obilaze i njeguju bolesnike i starce. Neke postaju prave duhovne majke mnoge zapuštene djece. Ima i onih koje oko sebe okupljaju žensku mladež i pomažu joj na putu kršćanske izgradnje. Pojedine od njih prodiru i u obitelji koje su se udaljile od Crkve. Svojim posredovanjem one mno-

Mladost je vrijeme kad se odlučuje kojim će tko putem krenuti u život

gim takvim zapuštenim dušama pomažu da ponovo nađu put do Boga i do pravog kršćanskog života.

Primjerom uzornog kršćanskog života, svojim molitvama i žrtvama one su često posebna Božja milost za okolinu u kojoj žive i djeluju.

Priličan broj takvih duša posvetio je svoj život i svoje sposobnosti apostolatu u misijskim krajevima. I tamo one preuzimaju na sebe službu bolničarki, pomoćnica u domovima za siročad, napose za napuštenu djecu koju su roditelji odbacili, zatim vode razne domaćinske tečajeve za domorodačke djevojke i žene. Ima i onih koje kao profesorice predaju na srednjim školama ili kao liječnice vode misijske bolnice. Misionari ih upotrebljavaju i kao svoje pomoćnice u poučavanju u vjeri, napose ženske mladeži. Njima povjeravaju i brigu za razne socijalne akcije te za razna katolička društva djevojaka i žena i djece.

Imamo li sve to pred očima, nećemo se usuditi reći da je život takvih djevojaka promašen. Bez pretjerivanja možemo reći da bi bez tih žarkih srdaca, bez tih duhovnih majki svijet bio siromašniji i hladniji...

Pozvane na još više

Bog je, međutim, ustanovio još jedan put, na kojem djevojka može ispuniti svoje poslanje. To je redovničko zvanje. Djevojka koja osjeća da je pozvana da krene u život tim putem još će više moći učiniti za Boga i bližnjega negoli djevojka koja se posvetila radu za Božje kraljevstvo kao djevica u svijetu. Dok su dragovoljne djevice u svijetu više ili manje međusobno povezane i uglavnom prepuštene vlastitoj inicijativi, redovnice nastupaju organizirano na svim područjima svoga djelovanja. One rade prema svojim redovničkim ustanovama i pravilima. Može se, doduše, nekome pričiniti da su redovnice u svome radu sputane tim svojim pravilima, zavjetima i tradicijama pojedine redovničke družbe. Na taj prigovor mogli bismo odgovoriti jednom usporedbom.

Tko će reći da bi neka vojska bila u ratu djelotvornija kad se svi vojnici ne bi morali držati općih pravila ratovanja? Zar nije snaga neke vojske baš u organiziranoj borbi?! I zar se ne kaže, kad se ta organiziranost počne gubiti, da je vojska doživjela rasulo?

Isto tako je i u radu redovničkih osoba. Njihova snaga leži baš u organiziranosti. U takvoj organiziranoj zajednici i ona najslabija osoba dat će od sebe mnogo više nego što bi dala kad bi bila prepuštena sama sebi. Pa i one osobe koje su posebno darovite za neko određeno područje apostolata mnogo će više učiniti uz pomoć zajednice nego kad bi bile prepuštene same sebi i svojim silama. Da je to istina, najbolje nam pokazuju slučajevi kad su neke darovite redovnice mislile da će u svijetu učiniti mnogo više za Boga i bližnjega, pa su izašle iz samostana i — uza sve svoje sposobnosti utonule u prosječnost.

Razumije se da se za taj put traži velikodušno srce koje je spremno za Boga i njegovo kraljevstvo sve žrtvovati iz čiste ljubavi prema Bogu.

Na ovim stranicama želimo pokazati najprije na primjerima iz života kako Bog pojedinu mladu dušu zove na taj put, zatim što je to redovničko zvanje, koji se uvjeti traže za to zvanje, kako će pojedina mlada duša prepoznati da li je Bog doista zove i, na kraju, koje je područje djelovanja raznih vrsta redovničkih družba.

Danas se može prilično često čitati i čuti mnogo toga što bi mladu djevojku moglo već na prvom koraku od-

vratiti i od same pomisli na redovnički život. Iznose se najnegativnije pojave — često neprovjerene — iz raznih samostana ili o pojedinim redovnicama koje su napustile redovničko zvanje, traže se njihove izjave, pa se one uzvisuju kao neke junakinje, dok se prešućuje sve ono dobro što ga je učinila pojedina redovnička zajednica. Neiskusna djevojka, napose ona koja malo previše idealno gleda na život i ljude, uplaši se pred takvim vijestima i lako odustane od puta na koji ju je Bog pozvao. Bit će, stoga, potrebno progovoriti i nekoliko riječi o tome kako dolazi do toga da neke redovnice napuštaju samostan i pošto su niz godina proživjele u njemu. Iznijet ćemo veliku važnost usklađenosti između apostolata i vjernosti molitvi i žrtvi.

ŠTO JE TO REDOVNIČKO ZVANJE?

Dok čitamo povijest poziva raznih redovnica te upoznajemo sad veću, sad manju spremnost pojedinih od njih da se odazovu tom tajanstvenom glasu u svojoj duši, i nehotice nam se nameće pitanje: Što je redovničko zvanje? Je li to zvanje kao i svako drugo zvanje ili je ono nešto posebno, uzvišenije od drugih zvanja? I što je to pred čim mnoge mlade duše strepe, čega se boje, dok u isto vrijeme tolike druge duše baš to isto silnom snagom privlači?

Povlašteni put prema svetosti

Isus je rekao svim svojim sljedbenicima: »Budite sveti kao što je svet Otac vaš koji je na nebesima!« (Mt 5, 48) Svi su, dakle, vjernici dužni težiti za svetošću, za kršćanskim savršenstvom. Međutim, ako nas Isus sve poziva na svetost, ne poziva nas da svi idemo istim putem prema tom cilju. I baš tu se krije tajna redovničkog zvanja. To je zvanje poseban, od samog Isusa zacrtani put prema svetosti, kojim On poziva neke duše. To je, rekli bismo u slici, strmiji put do svetosti, ali je uspješniji i sigurniji. Druge vjernike Krist poziva da prema tom cilju stupaju putem Božjih zapovijedi i vjernog vršenja svojih staleških dužnosti. To je manje naporan put, poznaje manje strmine, ali zato nije tako uspješan kao onaj prvi.

Time ne želimo reći da svi redovnici dostižu svetost na koju ih Krist poziva, kao ni to da nema svetaca među onima koji stupaju redovitim putem prema kršćanskoj savršenosti. Stvarnost nam pokazuje da Božji izabranici mogu podbaciti na onom strmom putu prema cilju, kao i to da obični vjernici mogu u kreposti daleko nadvisiti mnoge redovnike.

Tu se želi naglasiti samo to da redovnički život pruža mnogo više mogućnosti i pribavlja mnogo više milosti da pojedina duša postigne svetost. Ali treba reći odmah i to da se ovdje kao rijetko gdje mogu primijeniti Isusove usporedbe o talentima. Kome je više dano, od njega će se više i tražiti. A redovnički život je kao pet talenata s kojima Božji izabranik mora tako baratati da mu donesu drugih pet talenata.

Isus je jednom zgodom rekao svojim apostolima: »Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas da idete i da rod rodite!« (Iv 15, 16) To ne vrijedi samo za apostole, nego i za sve one koje On zove u duhovni stalež, bilo svećenički, bilo redovnički. No dok od svih vjernika Gospodin traži da moraju poći putem Božjih zapovijedi i svojih staleških dužnosti pod svaku cijenu ako žele spasiti svoju dušu, onima koje poziva da pođu putem redovničkog života i svećeničkog poziva govori: »Ako hoćeš!« Ne zapovijeda, nego savjetuje. Svaki takav izabranik mora se posve slobodno sam odlučiti hoće li prihvatiti taj Božji poziv, hoće li poći tim putem prema kršćanskoj savršenosti.

U Isusovu pozivu što ga je upravio bogatom mladiću: »Ako hoćeš biti savršen, idi i prodaj što imaš i daj novac siromasima, pa ćeš imati blago na nebu. Onda dođi i slijedi me!« (Mt 19, 21) Crkva je uvijek gledala temelj redovničkog života.

One su se odazvale Kristovu pozivu i našle su svoje mjesto na Božjoj njivi

Isus je, dakle, tom bogatom mladiću pokazao savršeniji, sigurniji put do svetosti, ali je prepustio njemu samome da odluči hoće li prihvatiti ponudu. Znamo da je mladić nije prihvatio. Bilo mu je teško ostaviti zemaljska dobra da bi njihovom cijenom kupio nebeska. I otišao je žalostan.

Gospodin i kasnije kroz cijelu povijest Crkve poziva mnoge da krenu tim strmim putem, ali, nažalost, veoma često se ponavlja prizor s onim bogatim mladićem iz Evanđelja: mnogi od pozvanih ne odazivlju se Božjem pozivu. A da će se tako to ponavljati do konca svijeta,

možemo naslutiti iz Isusovih riječi što ih je On izrekao na kraju svoje priče o svadbenoj gozbi: »Mnogi su zvani, ali je malo izabranih.« (Mt 22, 14)

Kad bi se odazvali na Kristov poziv svi oni koje On poziva da Ga slijede, ne bi se nikad osjetila kriza ni svećeničkih ni redovničkih zvanja.

Uistinu je velika tajna ta naša slobodna volja i taj Kristov poziv »Ako hoćeš!«

Evanđeoska zgoda s bogatim mladićem tijekom vjekova potresla je srca mnogih plemenitih duša koje su isto tako, kao i bogati mladić, postavljale pitanje: »Što mi je činiti da zadobijem život vječni? Sve sam zapovijedi vršio (vršila) od svoje mladosti. Što mi još manjka?« Čeznule su za duhovnim vrhuncima i zato su pitale, velikodušno spremne prihvatiti sve što od njih Bog bude tražio. Isus im je odgovorio isto što i onom mladiću, i one su poslušale, pošle su za Božjim glasom.

Sjetimo se tolikih svetaca i svetica redovnika i redovnica kao, na primjer, svetog Antuna Pustinjaka, svevog Benedikta i njegove sestre svete Skolastike, svetog Franje Asiškog i svete Klare, svetog Ignacija Lojolskog, svete Terezije Avilske, svete Ivane de Chantal, svete Male Terezije, blažene Marije Terezije Ledohovske i mnogih drugih.

Na tom putu susrest ćemo među redovnicama djevojke iz najrazličitijih sredina. Dolaze iz tvornica, radionica, ureda, sa sveučilišta, s nastavničkom, profesorskom, pa čak i doktorskom diplomom, ali dolaze i one skromne sa sela. Dolaze one kojima se u svijetu život smiješi i nudi im uspjeh u struci, radost u društvu, ljubav u braku i obitelji. Dolaze slobodno odgovarajući na Kristov poziv »Ako hoćeš... Dođi!« Odazivaju se Kristu i one u veoma razvijenim zemljama, s veoma visokim

Kristu se odazivlju djevojke i tamo gdje se kršćanstvo tek ukorjenjuje. Danas nije nikome čudno da vidi časnu sestru Japanku, Vijetnamku, Kineskinju ...

standardom, kao i one u siromašnim krajevima svijeta. Dolaze i tamo gdje je kršćanstvo već davno ukorijenjeno, kao i tamo gdje se ono tek pomalo rađa. Danas nikome nije ni najmanje čudno da vidi crnu časnu sestru, ili časnu sestru Japanku, ili Indijku, ili Kineskinju. I sve su se one odazvale Kristu jer njihova srca čeznu za tim da Njemu potpunije pripadaju, da Ga savršenije ljube.

Poziv na suradnju u Kristovu djelu

Krist poziva pojedinu dušu u redovnički stalež ne samo zato da Mu se ona osobno sama preda, nego i zato da s Njime surađuje u Njegovu velikom djelu spasavanja neumrlih duša. Nije li kazao već svojim apostolima: »Izabrao sam vas da idete i da rod rodite!« (Iv 15, 16) I opet: »Žetva je velika, a poslenika je malo. Molite, dakle, gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu!« (Mt 9, 37—38)

Ta suradnja s Kristom na djelu spasenja svijeta spada na srž redovničkog života. Ne vrijedi to samo za tako zvane apostolske redovničke družbe, nego i za one koje se u zatvorenim samostanima posvećuju samo molitvi i žrtvi.

O tome nam krasno svjedočanstvo daje sveta Mala Terezija. Ona piše u svojoj »Povijesti jedne duše«: »Na ispitu prije polaganja zavjeta svečano sam izjavila pred nogama Isusa u hostiji: 'Došla sam u karmel da spasavam duše, a osobito da molim za svećenike'.

Kad se hoće postići neki cilj, treba prihvatiti i sredstva koja vode do njega. Isus mi je dao da shvatim da mi samo preko križa hoće dati duše, i moja sklonost prema trpljenju rasla je koliko se povećavalo moje trpljenje...«

»Kako vas nismo mogli pozvati na vjenčanje koje je obavljeno na gori Karmelu, to vas molimo da dođete na Obnovu svadbe koja će se obaviti Sutra, u Dan vječnosti...« (Iz Pozivnice na svadbu sestre Terezije od Djeteta Isusa)

Na drugom mjestu piše: »Uza svu svoju neznatnost htjela bih prosvjetljivati duše poput proroka, učitelja, imam zvanje da budem apostol... Htjela bih protrčati zemljom, propovijedati Tvoje ime i na nevjerničkom tlu zasaditi Tvoj slavni križ! Ali, Ljubimče moj, samo jedno misijsko područje ne bi mi bilo dovoljno, htjela bih u isto vrijeme navješćivati Evanđelje na svih pet kontinenata i sve do najudaljenijih otoka...

Kad su mi pri razmatranju moje želje zadavale pravo mučeništvo, otvorih poslanice sv. Pavla da potražim kakav odgovor. Padoše mi u oči 12. i 13. glava prve poslanice Korinćanima. Ovdje pročitah da ne mogu svi biti apostoli, proroci, učitelji itd., da je Crkva sastavljena od različitih udova... Odgovor je bio jasan, ali nije me zadovoljio, nije mi donio mira... Ne gubeći srčanosti, nastavih čitanje, i ova me rečenica utješi: 'Brinite se za savršenije darove, a ja ću vam pokazati još izvrsniji put.' I apostol tumači kako ni svi najsavršeniji darovi nisu ništa bez ljubavi... i da je ljubav izvrstan put koji vodi k Bogu.

Ljubav mi je dala ključ moga zvanja. Shvatila sam: ako Crkva ima tijelo sastavljeno od različitih udova, onda joj ne manjka najpotrebniji i najplemenitiji od svih udova. Shvatila sam da Crkva ima srce i da ono gori od ljubavi. Shvatila sam da jedino ljubav oživljuje udove Crkve, i kad bi se ljubav ugasila, ne bi više apostoli navješćivali Evanđelja, mučenici ne bi više htjeli prolijevati svoju krv... Shvatila sam da ljubav obuhvaća sva zvanja, da je ljubav sve, da ona obuhvaća sva vremena i sva mjesta... Jednom riječju — ona je vječna!

Tada sam u zanosu uzviknula: O Isuse, moja Ljubavi... napokon sam našla svoje zvanje: moje zvanje je — ljubav!

O sjajni svjetioniče ljubavi, ja znam kako ću doći k Tebi, našla sam tajnu kako ću se razgorjeti Tvojim plamenom...«

Blažena Marija Terezija Ledohovska govorila je svojim duhovnim kćerima, sestrama družbe sv. Petra Klavera: »Ljepše, časnije i idealnije ne znam na svijetu od rada za spas duša i za Božju slavu.« I opet: »Ne trpjeti i umrijeti, nego trpjeti i raditi!« Ili ove riječi: »Pred Bogom je najvrednije raditi za spas duša.«

Želimo li se i danas uvjeriti o tome da duše koje Bog zove u redovnički stalež povezuju svoje predanje Kristu s predanjem dušama poradi Krista, pođimo u bilo koji samostan i uvjerit ćemo se o tome na svakom koraku.

Lijepo je to netko izrekao riječima: »Predati se Kristu znači: sve promatrati očima Kristovim, htjeti sve što hoće Krist, ljubiti sve ono što ljubi On, žrtvovati se za sve ono za što se On žrtvovao; ljubiti sve one koje ljubi On i kako ih ljubi On. Predati se Kristu znači: živjeti onako kako je živio On. To znači živjeti za Oca, za braću ljude, za spas duša.«

U središtu svakog redovničkog života mora se, dakle, nalaziti Krist. On je onaj koji poziva pojedinu dušu da Ga slijedi. On je onaj koji traži cijelo, nepodijeljeno srce pozvanoga za sebe. On označuje svakom pozvanome gdje i kako će Mu služiti. No On želi da Mu se svaka pozvana duša preda dragovoljno, jer ljubav se ne može zapovijedati, silom izmamljivati. Svaka, dakle, djevojka koju Krist poziva u redovničko zvanje, treba da sama izreče svoje »Neka bude!« No da to uzmogne izreći, potrebno je da prije toga upozna što je redovnički život i redovničko zvanje.

Što nije i što jest samostan

Upitamo li se zašto danas mladež strahuje od duhovnog zvanja, napose od redovničkog zvanja, onda moramo reći da mnogi od njih nemaju jasnih pojmova o tome što je redovnički život i koja mu je svrha.

Čak i među vjernicima nailazimo na takve koji misle da je samostan skup vjerskih fanatika. Drugi smatraju da tu nalaze sklonište djevojke koje nisu uspjele osnovati obitelj. Za neke je to ostatak srednjega vijeka, koji danas više nema smisla. Neki opet sude da je samostan »sklonište« za one djevojke koje se boje života i njegovih poteškoća. Možemo susresti i takve ljude kojima je samostan utočište za siromašne djevojke koje si na drugi način ne znaju osigurati krov nad glavom. Veoma se varaju i oni koji na samostan gledaju kao na skup žalosnih tipova, koji se boje sunca i radosti. A varaju se i oni koji samostan nazivaju »jazbinom« u koju se zaklanjaju osobe koje nemaju snage da na sebe preuzmu bilo kakvu odgovornost u životu.

Ne kažemo da se nije našlo takvih djevojaka koje su i same gledale tako na redovnički život, ali ako se koja takva djevojka našla unutar samostanskih zidina, nije tu dugo izdržala, jer je našla nešto posve drugo nego što je očekivala.

Samostan je stvarnost koja vrije od života. To je život sa svim svojim borbama, sa svim svojim poteškoćama, sa svim naporima kojima ne može nitko izmaći. No to je također i život koji ispunja srce i dušu radošću i srećom kakve ne možemo tako lako susresti drugdje.

Jedna redovnica napisala je nakon deset godina svoga redovničkog života: »Danas sam najsretnije biće, kakvo si samo mogu zamisliti!«

Druga je pak napisala već u poodmakloj dobi: »Gledam li na svoj prošli život, najveća mi je utjeha što sam živjela za dobro bližnjega, a sve svome Bogu za ljubav. Proživjele poteškoće i patnje pretvaraju se u radost i utjehu. Kao dijete čitala sam u jednom pismu što ga je neka redovnica pisala svojoj sestri i roditeljima i ove riječi: 'Kad bi ljudi u svijetu mogli osjetiti moju radost u samostanu, svi bi pošli u samostane!' Smatrala sam da su te riječi pretjerane, ali sad sama osjećam da su istinite, no razumljive su samo onome kome je dana ta milost.«

Sestra Leonarda Vidaković, naša misionarka u Indiji, napisala je prigodom 40. godišnjice svog redovničkog života između ostalog i ovo: »Nikad se nisam pokajala što me je Gospodin pozvao u ovo redovničko zvanje. Kad sam prihvatila da pođem u misije, odlučila sam da ću uzeti na sebe nešto što nije lako. Tako me sve one poteškoće na koje sam nailazila ovdje u Indiji nisu ni najmanje iznenadile. U svom redovničkom i misionarskom zvanju našla sam svoju potpunu sreću.«

Majka Terezija napisala je jednom zgodom: »Treba mi mnogo milosti, mnogo Kristove jakosti da ustrajem u pouzdanju i u onoj ljubavi koja vodi samo k Isusu Raspetome. Ali ja sam sretna — da, sretnija nego ikada, i ne bih željela ni pod koju cijenu da dam svoja trpljenja . . .«

Mogli bismo navesti još mnogo svjedočanstava redovnica naših dana, ali već i ovih nekoliko svjedočanstava neka nam bude zasad dosta. Na slijedećim stranicama još ćemo se susresti s raznim redovnicama koje će nam iz svoga životnog iskustva govoriti o redovničkom životu.

TKO ŽELI CILJ, PRIHVAĆA I SREDSTVA

Svatko kome Krist upravlja poziv da Ga slijedi izbliza u redovničkom staležu mora biti svjestan da Krist od njega traži cijelo srce. I njemu On upravlja pitanje što ga je na obali Tiberijadskog jezera upravio Šimunu Petru: »Ljubiš li me više nego ovi?« Petar se nije usudio odgovoriti da Isusa ljubi više nego ostali apostoli, nego je skromno odgovorio: »Gospodine, Ti znaš da Te ljubim!«

Ni oni koje Krist poziva u redovnički stalež da Ga tu savršenije ljube nego obični kršćani, neće se usuditi ustvrditi da to već čine. Ipak, već samim odzivom na Njegov poziv pokazuju da čeznu za što savršenijom ljubavlju i za što potpunijim predanjem Njemu. Ta iz ljubavi prema Njemu oni se odriču posjedovanja vanjskih dobara, odriču se zemaljske ljubavi u zakonitom braku, odriču se i svoje vlastite volje, da tako slobodni od svega uzmognu Njemu samome pripadati. To čine po svojim redovničkim zavjetima čistoće, siromaštva i poslušnosti.

Za to je potrebna živa i jaka vjera

Nema prave ljubavi bez prethodne spoznaje predmeta te ljubavi. I što je nečija spoznaja veća i dublja, i ljubav će biti to veća i dublja.

No ako je igdje potrebno da ljubav počiva na čvrstim temeljima, to je potrebno kad se radi o redovničkom zvanju. Djevojka koja nema čvrstih temelja vjere, koja ne poznaje dublje Boga, Krista, Crkvu, uzvišenost Kristove nauke, vrijednost sakramenata u životu kršćanina, vrijednost molitve, žrtve i nesebičnog darivanja radi Boga, nema potrebnog temelja na kojem bi podigla zgradu svoje ljubavi prema Bogu i poradi Boga ljubavi prema bližnjemu.

Redovnički poziv traži da se čovjek koji je pozvan u duhu vjere, a iz ljubavi prema Bogu odrekne toliko toga što je našoj ljudskoj naravi tako prirođeno: posjedovanja vlastitih dobara, osnivanju vlastite obitelji te svega onoga što obitelj sa sobom donosi, i napokon, što je najteže, slobodnog raspolaganja sa samim sobom i sa svojim sposobnostima. A sve to prihvaća zbog nevidljivih, duhovnih, svrhunaravnih dobara. I to odricanje ne traje tek nekoliko dana, mjeseci ili godina, nego cio život. Svatko mora priznati da ta žrtva nije malena i da nju može prihvatiti samo onaj tko sve gleda očima vjere i u čijem se srcu preko te jake vjere rasplamsao plamen žarke i duboke ljubavi.

Izgleda da baš u tome i jest razlog današnjoj krizi duhovnih zvanja što u srcima mladih nedostaje jaka, izgrađena vjera, stečena ustrajnom vjerskom poukom i prakticiranjem vjerskih dužnosti iz čistog osobnog uvjerenja i iz žarke ljubavi prema Bogu. Ako nema jake vjere i duboke ljubavi u srcu pozvanoga, onda on neće biti sposoban poći tim putem gdje treba za Boga sve žrtvovati, pa, ako ustreba, i vlastiti život.

Tu se dotičemo uloge obitelji u odgoju duhovnih zvanja. Ako se u nekoj obitelji gleda na vjersku pouku djece kao na nešto sporedno, nevažno, ako se u obitelji ne moli, ako se malo drži do nedjeljnog pohađanja svete

mise i redovitog primanja svetih sakramenata, ako se tu za Boga ne može prinijeti ni najmanja žrtva, u takvoj se sredini teško može probuditi svećeničko ili redovničko zvanje. No ako se i probudi, pitanje je hoće li se u punoj mjeri odazvati Bogu, jer mu nedostaju temelji prave spoznaje Boga zbog pomanjkanja vjerske pouke i vjerskog odgoja, a samim tim i temelji za dublju ljubav prema Bogu. Uđe li takva djevojka u samostan, uvijek postoji opasnost da će redovnički život shvatiti olako, pa će nastojati da ga spoji s posve svjetskim duhom. Za takve bi bilo mnogo bolje da su ostale u svijetu, jer im nedostaje ono bitno za pravo redovničko zvanje: potpuno i nesebično predanje Bogu u duhu vjere iz čiste ljubavi prema Njemu.

Osjećaš li ti da te Bog zove u redovnički stalež, onda najprije učini sve što ti je moguće da upoznaš i produbiš svoju vjeru, da po njoj živiš sve dubljim životom ljubavi prema Bogu, Isusu i Crkvi i da se iz te vjere i ljubavi u tebi rodi silna čežnja da taj isti dar doneseš i drugima. Nauči se da očima vjere promatraš sav svoj život, radosti i žalosti, uspjehe i neuspjehe, pothvate i planove. Za takvu vjeru moraš mnogo i moliti poput apostola: »Gospodine, umnoži mi vjeru!«

Usporedo s rastom tvoje vjere rast će i krepost ljubavi i krepost pouzdanja, a onda i ostale kreposti koje su potrebne redovnici da mogne što uspješnije izvršiti od Boga joj povjerenu zadaću.

Nauka Koncila o redovničkom zvanju

Prošli Koncil na više mjesta u svojim dokumentima govori o redovničkom pozivu i o redovničkim zavjetima. Mi ćemo se ovdje poslužiti samo dogmatskom konstitucijom o Crkvi »Svjetlo narodâ« i dekretom o prilagođenoj obnovi redovničkog života »Perfectae caritatis«.

Na početku dekreta »Perfectae caritatis« čitamo: »Već od početka bilo je muževa i žena koji su ostvarivanjem evanđeoskih savjeta nastojali u većoj slobodi slijediti Krista i izrazitije ga nasljedovati. Mnogi su između njih po nadahnuću Duha Svetoga ili provodili samotan život ili su osnovali redovničke obitelji, koje je Crkva svojom vlašću rado prihvaćala i odobravala. Tako je po božanskom naumu nastala divna raznolikost redovničkih zajednica, koja je mnogo pridonijela tome da Crkva bude ne samo spremna za svako dobro djelo i pripravna za djelo služenja u izgradnji tijela Kristova, nego i da različitim darovima svojih sinova bude urešena poput Zaručnice koja je nakićena za svoga Zaručnika, te se tako po njoj očituje mnogovrsna mudrost Božja« (br. 1).

U dogmatskoj konstituciji »Svjetlo narodâ« kaže Koncil o redovničkim zavjetima: »Zavjetima . . . kojima se vjernik obvezuje na vršenje triju evanđeoskih savjeta, on se potpuno dariva Bogu, kojega veoma ljubi, tako da se novim i posebnim naslovom određuje za Božju službu i Njegovu čast . . .

Kako pak evanđeoski savjeti, po ljubavi kojoj vode, na poseban način povezuju svoje sljedbenike s Crkvom i s njezinim misterijem, njihov duhovni život mora također biti posvećen dobru cijele Crkve. Odatle nastaje dužnost redovnika da radi prema silama i vrsti zvanja, bilo molitvom, bilo aktivnim djelom, da se ukorijeni i ojača Kristovo kraljevstvo u dušama i da se širi na sve strane« (br. 44).

O uzvišenosti redovničkog života čitamo u istom koncilskom dokumentu ovo: »Neka redovnici brižno nastoje da Crkva po njima svaki dan sve bolje prikazuje i

vjernicima i nevjernicima Krista dok ili razmatra na gori, ili naviješćuje Božje kraljevstvo mnoštvu, ili dok ozdravlja bolesne i ranjene, ili obraća na bolji život grješnike, ili dok blagoslivlje djecu i čini dobro svima, uvijek slušajući volju Oca koji Ga je poslao.

Neka, napokon, svima bude jasno da preuzimanje evanđeoskih savjeta, premda uključuju odricanje od dobara koja se nesumnjivo mnogo cijene, ipak ne smeta pravom napretku ljudske osobe, nego mu po svojoj naravi mnogo koristi. Savjeti, naime, dragovoljno prihvaćeni po osobnom zvanju svakoga, mnogo pomažu očišćenju srca i duhovnoj slobodi, neprestano potiču žar ljubavi i, kako je dokazao primjer tolikih svetih utemeljitelja, imaju snagu da osposobe kršćanina za djevičanski i siromašni život, što ga je sebi odabrao Krist Gospodin i koji je prigrlila Njegova Majka Djevica. Neka nitko ne misli da redovnici svojim posvećenjem postaju ljudima tuđi ili nekorisni u zemaljskoj državi. Jer, iako katkada ne pomažu neposredno svojim suvremenicima, ipak ih na dublji način imaju prisutne u Kristovu Srcu i s njima duhovno surađuju, da se izgradnja zemaljske države uvijek temelji na Gospodinu i k Njemu upravlja, da ne bi možda uzalud radili oni koji je grade...« (br. 46)

Ovdje smo naveli tek nekoliko mjesta iz koncilskih dokumenata o redovničkom zvanju. Tko želi saznati više o tome, neka uzme u ruke koncilske dokumente.

Mi ćemo se sada zaustaviti na pojedinim redovničkim zavjetima, da nakon toga progovorimo i o važnosti zajedničkog života.

Prema starom običaju redoslijed zavjeta bio je: siromaštvo, čistoća i poslušnost. Koncil je uzeo nešto drukčiji poredak, pa na prvo mjesto stavlja čistoću, zatim siromaštvo, a na kraju poslušnost. I mi ćemo se ovdje držati toga redoslijeda.

Zavjet čistoće

Kad Isus Krist poziva neku dušu da Ga slijedi u duhovnom staležu, On od nje traži sve: i vanjska dobra, i njegov osjećajni život sa svim onim što je s njime povezano, kao što je brak, obitelj, obiteljska sreća, toplina, sigurnost.

Taj naš osjećajni život i s njime mogućnost bračne sreće, obiteljske topline i svega drugoga što je s tim povezano, redovnička osoba žrtvuje Isusu Kristu po zavjetu svete čistoće.

O tom zavjetu piše Papa Pio XII. u svojoj enciklici »O svetom djevičanstvu« prilično opširno. Dokazuje iz Evanđelja i crkvenih otaca i učitelja koliko je sam Isus

»Često se događa da dijete tek što je rođeno prihvaćaju djevičanske ruke i dobiva sve što bi mu vlastita majka mogla dati svojom majčinskom ljubavlju« (Pio XII.)

Krist cijenio tu krepost i koliko ju je cijenila Crkva kroz svu svoju povijest. Tu on ne govori o bilo kakvoj čistoći, nego o odricanju od tjelesne ljubavi »poradi kraljevstva Božjega«, kao što je to govorio sam Krist Gospodin.

On, nadalje, u toj enciklici tumači da samo ljubav nadahnjuje i oživljuje kršćansko djevičanstvo i čistoću. Kao što, naime, tjelesna ljubav vodi djevojku da stupi u brak i osnuje svoju obitelj, tako isto, ali na mnogo uzvišeniji način duhovna ljubav prema Kristu, Božanskom Zaručniku, mora poticati da se Božja izabranica Njemu preda cijelim svojim bićem, tj. dušom, tijelom i srcem da bi bila što sposobnija za izvođenje Njegovih božanskih planova.

Svaka bi redovnica morala cijelim svojim bićem ponavljati riječi što ih je Crkva upotrebljavala u obredu za posvećenje djevica: »Kraljevstvo svijeta i sav zemaljski sjaj prezreh iz ljubavi prema Gospodinu našem Isusu Kristu, kojega vidjeh, kojega uzljubih, u kojega povjerovah!« Ili one riječi što ih je u usta djevica stavio sveti Metodije, biskup olimpski: »Kriste, Ti si mi sve! Čuvam se čistom za Tebe i držeći u rukama zapaljenu svjetiljku, Tebi, Zaručniče, hitim ususret!«

U toj istoj enciklici govori Pio XII. i o tome kako djevičanstvo ne smije ostati neplodno. Ono mora svaku djevičansku dušu osposobiti za to da uzmogne postati duhovna majka, jer je žena po svojoj naravi pozvana na materinstvo, i ona ga mora ostvariti bilo na duhovni, bilo na tjelesni način, ako ne želi izdati svoj ženski poziv.

Pio XII. piše: »Djevičanstvo nam se pokazuje u još većem svjetlu, ako promotrimo plodove koji iz njega slijede, jer se po plodu poznaje stablo... Znamo da posebno redovnicama treba pripisati mnoga djela apostolske ljubavi. One, naime, ljudski život, svake dobi i položaja, velikodušno prate i upravljaju. Tako se često događa da dijete tek što je rođeno prihvaćaju djevičanske ruke i dobiva sve što bi mu vlastita majka mogla dati svojom majčinskom ljubavlju. A kad postane veće i dođe k razumu, redovnicama se povjerava da mu u dušu uliju zapovijedi kršćanske nauke i njegov duh napune prikladnim znanjem i pravo usmjere njegov um i srce.

Ako je tko bolestan, opet su mu na raspolaganju oni, koji, potaknuti Kristovom ljubavlju, nastoje svojom brigom i prikladnim lijekovima učvrstiti njegovo zdravlje.

Ako je tko bez roditelja, ako ga muči bijeda i društvene tjeskobe, ako dospije u zatvor, nije lišen utjehe i pomoći, nego ga svećenici, redovnici i redovnice primaju kao bolesni ud otajstvenog tijela, imajući u vidu one riječi Božanskog Spasitelja: 'Bio sam gladan i dali ste mi jesti; bio sam žedan i dali ste mi piti: bio sam gol i zaodjenuli ste me, bio sam bolestan i posjetili ste me; bijah u tamnici i dođoste k meni' (Mt 25, 35—36).

Djevičanstvo nije plodno — nastavlja Pio XII. — samo zbog vanjskih pothvata i djela, kojima se mogu lakše posvetiti oni koji ga prihvaćaju, nego i zbog savršene ljubavi prema bližnjemu, koja se očituje u molitvama što ih obavljaju raspaljeni ljubavlju prema njima i zbog velikih nevolja koje rado i dragovoljno podnose iz istog razloga. Tome posvetiše cijeli svoj život Božji sluge i zaručnice Isusa Krista, a osobito oni i one koji provode svoj život unutar samostanskih zidina.«

Zanimljivo je kako Majka Terezija gleda na zavjet redovničke čistoće. Ona taj zavjet stavlja kao polaznu točku za ostale zavjete. Doslovno kaže u svojim Konstitucijama: »Po zavjetu čistoće mi prianjamo uz Krista.

A iz tog prianjanja uz Krista izviru naši zavjeti siromaštva, poslušnosti i iskrenog služenja siromasima.

Imajući na pameti da smo duhovno zaručene s Kristom, želimo biti dionice Njegove muke. On još uvijek traži nekoga da Ga utješi, da Ga okrijepi.

Uvjerene smo da je život u čistoći najprikladniji da se posvetimo Božjoj službi i svome apostolatu... Zrelošću i tankoćutnošću svoga ženstva pozvane smo da doživimo duboku osobnu ljubav, Kristovu ljubav, koja se očituje preko naše ljubavi prema našim sestrama, našim siromasima i prema svijetu u kojem živimo, jer upravo darujući i trošeći same sebe, mi ujedno same sebe obogaćujemo.«

U koncilskom dekretu o redovničkoj obnovi Crkva nam kaže o tom zavjetu: »Treba cijeniti kao izvanredan dar milosti čistoću 'radi kraljevstva nebeskoga' (Mt 19, 12), koju zavjetuju redovnici. Ona na poseban način oslobađa čovjekovo srce (usp. 1 Kor 7, 32-35) da se rasplamsa većom ljubavlju prema Bogu i svim ljudima. Zato je ona osobit znak nebeskih dobara i najprikladnije sredstvo po kojem se redovnici nesebično posvećuju božanskoj službi i djelima apostolata. Tako oni svim vjernicima dozivaju u pamet onu divnu, po Bogu zasnovanu ženidbu koja će se potpuno očitovati istom u budućem životu, a po kojoj Crkva ima jedinoga Zaručnika — Krista« (br. 12).

Kako vidimo, Crkva želi da zavjet redovničke čistoće otvori širom vrata srca i duše svake redovnice Kristu, djevičanskom Sinu djevičanske Majke. I zanimljivo je da je baš redovnička čistoća, ona djevičanska čistoća, potakla mnogu djevojku da ostavi svijet i njegove radosti i pođe u samostan da se ondje potpuno preda Kristu kao jedinom Zaručniku i da Njemu posveti i svoju ljubav i svoje sile. I mnoga od njih osjećala je u tom

potpunom predanju Kristu Zaručniku ono što je osjećala sveta Mala Terezija kad je napisala »Pozivnicu na svadbu sestre Terezije od Djeteta Isusa i od Svetog Lica«:

»Svemogući Bog, Stvoritelj neba i zemlje, neograničeni Gospodar svijeta, i preslavna Djevica Marija, Kraljica nebeskoga dvora, obavješćuju vas o vjenčanju svoga uzvišenoga Sina, Isusa, Kralja kraljeva i Gospodara nad gospodarima, s gospođicom Terezijom Martin, sada Gospođom i Kneginjom kraljevstva dobivenih u miraz od božanskog Zaručnika, to jest: Djetinjstva Isusova i Njegove Muke. Odatle joj plemićki naslovi: od Djeteta Isusa i od Svetoga Lica.«

»Gospodin Louis Martin, Vlasnik i Gospodar Gospoštije patnje i poniženja, i Gospođa Martin, Kneginja i Počasna gospođa nebeskoga dvora, obavješćuju vas o vjenčanju svoje kćeri Terezije s Isusom, Riječju Božjom, drugom Osobom Presvetog Trojstva, koji je djelovanjem Duha Svetoga postao čovjekom i sinom Marije, Kraljice nebeske.«

»Kako vas nismo mogli pozvati na vjenčanje koje je obavljeno na gori Karmelu 8. rujna 1890. (jer je samo nebeski dvor imao pristupa tamo), to vas ipak molimo da dođete na Obnovu svadbe koja će se obaviti Sutra, u Dan vječnosti, kada Isus, Sin Božji, dođe na oblacima nebeskim u sjaju svoga veličanstva, da sudi žive i mrtve.

Budući da sat još nije poznat, pozivate se da budete spremni i da bdijete.«

Zavjet čistoće i djevičanstva pretpostavlja velikodušnost srca i neopozivost volje kod osobe koja ga polaže. On traži takvu ljubav koja isključuje podjelu srca. Sveti Pavao piše: »Neoženjeni se brine za Gospodnje stvari: kako će ugoditi Gospodinu. A oženjeni se

brine za svjetske stvari: kako će ugoditi ženi, te postaje razdijeljen. Također neudata se žena i djevica brine za Gospodnje stvari: da bude sveta tijelom i dušom« (1 Kor 7, 32-34). A na drugome mjestu piše: »Ljubomoran sam na vas božanskom ljubomorom, jer sve učinih da vas zaručim s jednim Zaručnikom: da vas privedem Kristu kao čistu djevicu« (2 Kor 11, 2). No tu je Pavao dodao i ove riječi: »Bojim se da se slučajno ne bi vaše misli pokvarile te se udaljile od Kristu dužne iskrenosti i čistoće« (2 Kor 11, 3).

Toga se i Crkva boji kod djevojaka koje ne promisle temeljito jesu li doista spremne Kristu predati cijelo svoje srce. Svaka bi se, naime, djevojka već prije stupanja u samostan morala upitati da li je po zavjetu čistoće spremna odreći se svake zemaljske ljubavi koja ne bi bila u skladu s ljubavlju prema Kristu. Odsad će smjeti ljubiti samo u Kristu, po Kristu i poradi Krista čak i najbliže po krvi. I ta njezina ljubav morat će uvijek blistati čistoćom osjećaja kakvu sam Krist od nje očekuje. No baš u toj čistoj ljubavi čeka je najdublja sreća, najveći mir, neopisiva radost. Isus Krist se ne da natkriliti u velikodušnosti. Nikad se na zemlji nije našla djevojka koja bi bila usrećena zemaljskom ljubavlju toliko koliko On usrećuje svoje zaručnice nebeskom ljubavlju.

Uvjeri se sama u to! Ako te Krist zove, pođi hrabro za Njim! Neka On postane i tvoj božanski Zaručnik . . .

Zavjet siromaštva

Isus Krist je rekao onom bogatom mladiću u evanđelju: »Ako hoćeš biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima novac, pa ćeš imati blago na nebu. Onda dođi i slijedi mene!« (Mt 19, 21)

Naši misionari i misionarke posebno svjedoče svojim siromaštvom u Indiji i u Africi. Na slici sestra Ivana Stakor i sestre Misionarke Ljubavi u ambulanti-kolibi

Gospodin je toga mladića pozivao da se potpuno preda u ruke Božje providnosti, kao što su se predali apostoli kad su poslušali Njegov poziv.

I one koje Krist poziva u redovnički stalež, poziva ih na siromaštvo, i to na duhovno i na stvarno. Redovnik koji bi se tješio da ispunjava zavjet siromaštva već time što je spreman da samo u duhu proživljuje siromaštvo, a ne i djelom, ne bi ispunjavao Kristovu želju. On traži da Ga redovnici slijede što savršenije u siromaštvu. A On sam rekao je za sebe: »Lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje da nasloni glavu« (Mt 8, 20). A kad Ga je Petar upitao: »Evo, mi smo ostavili sve i pošli smo za tobom! Što ćemo za to dobiti?« — Isus je odgovorio: »Zaista vam kažem, vi koji ste pošli za mnom — kod obnove svijeta, kad Sin Čovječji sjedne na prijestolje svoje slave — sjest ćete na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest Izraelovih plemena. I svaki koji radi mene ostavi kuću ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili njive, primit će stostruko i baštinit će vječni život« (Mt 20, 27-29).

Svaka redovnička družba ima svoje specifično siromaštvo prema tome kakva joj je svrha. No i onda kad pojedine družbe zbog svoje svrhe mogu posjedovati određena zemaljska dobra, od pojedinog člana takve družbe ipak se traži da on sam u svom osobnom životu nasljeduje Isusa Krista posve konkretno u siromaštvu. I kad se u toj stvari počne popuštati, redovito duh takve družbe veoma brzo počne nazadovati.

I u toj stvari Koncil je dao jasne smjernice, kad je u svome Dekretu o obnovi redovničkog života kazao: »Dragovoljno siromaštvo poradi nasljedovanja Krista — jer je ono Njegov znak, a danas se osobito cijeni — neka redovnici brižljivo njeguju i, ako je potrebno, neka ga izraze u novim oblicima. Po njemu učestvuju u Kristovu siromaštvu, koji radi nas, iako je bio bogat, postade siromašan, da se njegovim siromaštvom mi obogatimo (2 Kor 8, 9; Mt 8, 20).

U redovničkom siromaštvu nije dosta samo to da netko u upotrebi dobara bude ovisan o poglavarima, nego je potrebno da članovi budu siromašni i stvarno i u duhu, imajući svoje blago na nebu« (Mt 6, 26) (br. 13).

Siromaštvo ne bi bilo pravo siromaštvo u Kristovu duhu kad ne bismo kao Kristovi siromasi nastojali svojim trudom i radom privređivali sredstva koja su potrebna za uzdržavanje cijele zajednice. Svaki je redovnik i svaka redovnica po zavjetu siromaštva dužna sve što dobije bilo od koga i bilo pod kojim titulom predati poglavaru. Pa ni sami poglavari ne smiju raspolagati samostanskim dobrima kao da su njihovi vlasnici, nego samo kao Kristovi zamjenici, koji se brinu za svoju subraću, Kristove siromahe, koji su se povjerili brizi Božje providnosti.

Siromaštvo se može samo onda vjerno obdržavati kad na njega gledamo s pozitivne strane, a ne s negativne. To drugim riječima znači: ne smijem ovo, ne smijem ono, a smijem ovo i smijem ono, kako mi to kaže pravilo. I uvijek idem do granice onoga što pravilo zabranjuje ili dopušta. Takvo siromaštvo je veoma velik teret i prava muka. No želimo li prodrijeti u srž i pravi smisao toga zavjeta, onda naše načelo mora biti: Postala sam redovnica zato da budem Kristu što bliža i što sličnija. A budući da On nije mjerio kad se za nas žrtvovao, neću se ni ja upuštati u neko trgovanje s ljubavlju prema Njemu. Reći ću sebi uvijek, kad se nađem pred nekim pitanjem u stvari siromaštva: »Ja to želim! Ja to biram jer ljubim Krista i želim Mu zasvjedočiti tu svoju ljubav konkretnom žrtvom!« Takvo se siromaštvo ne mo-

že zapovijedati, njega može duši nametnuti samo uistinu iskrena i duboka ljubav prema siromašnom Kristu. I tu će duša naći najveću sreću i najveću radost.

Redovničko siromaštvo posebno je važno u naše vrijeme kad u svijetu ima nebrojeno mnogo gladnih, beskućnika, ljudi koji nemaju ni ono najnužnije za život. Crkva želi prodrijeti do tih patnika i želi ih razumjeti, želi im pomoći. No tko može razumjeti siromaha nego samo onaj koji i sam u svom životu osjeća što znači oskudica, neimaština, bijeda... U tome nam divan primjer daju Misionarke Ljubavi, sestre Majke Terezije, koje žive krajnje siromašno da bi mogle lakše donositi Kristovu radosnu vijest siromasima. U njihovim Pravilima čitamo o tom zavjetu: »Želeći se odazvati Kristovu pozivu, mi smo slobodno izabrale siromaštvo, po kojem se približavamo Njegovu siromaštvu. To naše siromaštvo vodi nas sve dotle da 'nemamo ništa', a ipak da posjedujemo sve, jer posjedujemo bogatstvo neizmjernoga Boga. U odnosu prema Bogu, svojim siromaštvom priznajemo da nam je On potreban, da smo bez Njega nemoćne. Tako očitujemo da se uzdamo samo u Boga i da od Njega očekujemo sve kao od svoga Oca.

Po Kristovu primjeru upoznajemo da je siromaštvo više ljubav negoli odricanje. Da čovjek mogne ljubiti, potrebno je da se odrekne. A odreći se znači biti slobodan od svake sebičnosti, znači smoći snage da budeš siromašan.

Naše siromaštvo, koje gleda na Isusa kao na jedino vrijedno bogatstvo, traži više nego što je ograničenje u upotrebi stvari s dopuštenjem poglavarica. Mi želimo biti siromašne u materijalnom i u duhovnom smislu, i kao svaka pojedina sestra, i kao cijela zajednica. Spremno se vježbamo u tome da se radujemo kad nas pohodi oskudica ili kad moramo trpjeti zbog siromaštva.«

Na kraju ovog našeg izlaganja o zavjetu redovničkog siromaštva dodat ćemo još koju riječ djevojkama koje u svom srcu osjećaju da ih Bog zove u redovnički stalež. Ako uistinu žele postati prave Kristove sljedbenice, redovnice kakve želi Crkva, onda neka od prvih dana svoga redovničkog života uzljube iskreno i duhovno i materijalno siromaštvo. Ne želi li koja poći tim putem, učinit će najbolje ako ostane u svijetu. Ako je Isus za sve svoje sljedbenike rekao: »Ne može se služiti Bogu i bogatstvu!«, onda to u mnogo većoj mjeri vrijedi za redovnike i redovnice. Neće to uvijek biti baš lako, ali u časovima kušnje treba znati molitvom se uteći siromašnom Isusu da im udijeli svoju milost te ustraju na onom putu kojim ih je On sam pozvao da Ga slijede.

Zavjet poslušnosti

Prije nego što progovorimo o zavjetu poslušnosti redovnika i redovnica, pokušat ćemo ukratko pokazati koliko je poslušnost ljudima potrebna u svagdašnjem životu i radu. Tako ćemo lakše shvatiti važnost redovničke poslušnosti.

Kad neka vojska polazi u boj, ne ide bez vojskovođe. Ta kako bi izgledala bitka u kojoj ne bi bilo nekoga tko bi davao smjernice, tko bi izdavao zapovijedi bilo za navalu, bilo za povlačenje, bilo za prebacivanje pojedinih odjela vojske na mjesta koja trebaju pojačanje...

Zamislimo sebi neko poduzeće, trgovinu, tvornicu ili željezničku stanicu, gdje bi svaki namještenik radio prema svojoj želji. Na stanici bi brzo došlo do sudara vlakova, i do katastrofe za mnoge putnike. U tvornici bi brzo zapeo sav posao, jer bi se našlo radnika koji bi poželjeli za koji čas promijeniti svoje radno mjesto, dok bi drugi možda ostavili posao i pošli malo na šetnju ili

u susjednu gostionicu da se malo »okrijepe«. A što bi kazali kupci kad bi u trgovini pojedini prodavači napuštali svoja radna mjesta ili kad bi se upustili sa svojim kolegama u razgovor, a kupce bi ostavili da čekaju?...

Ne možemo sebi zamisliti ni jednu malu obitelj bez onoga koji bi u njoj imao glavnu riječ, jer i tu bi život postao nemoguć.

Kad je tako u svagdašnjem životu to redovito pravilo, kojem se pokoravao čak i sam Božji Sin kad je postao čovjekom, onda nam mora biti jasno da ni redovničke zajednice ne mogu biti bez glave, bez osobe koja zajednicu povezuje u jednu cjelinu, u uređenu obitelj, u kojoj svaki član ima svoje mjesto, svoje dužnosti i svoja prava.

Međutim, dok u drugim ljudskim zajednicama ljudi prihvaćaju taj red iz posve naravnih motiva, u redovničkim zajednicama članovi prihvaćaju poglavara iz posve vrhunaravnih razloga, poradi Boga, u čije ime on nastupa i čijim autoritetom zapovijeda.

O zavjetu poslušnosti kaže nam Drugi vatikanski koncil u Dekretu u obnovi redovničkog života ovo: »Po zavjetu poslušnosti redovnici prinose Bogu kao žrtvu samih sebe potpuno posvećenje vlastite volje i time se stalnije i sigurnije sjedinjuju s božanskom spasiteljskom voljom. Zato — po primjeru Isusa Krista, koji je došao da vrši volju Očevu (usp. Iv, 34; 5, 30) te se 'uzevši oblik sluge' (Fil 2, 7) po muci naučio pokornosti (Heb 5, 8) — redovnici se na poticaj Duha Svetoga u duhu vjere pokoravaju poglavarima, koji zamjenjuju Boga. Time se pod njihovim vodstvom stavljaju u službu svojoj braći u Kristu, kao što je i sam Krist, po svojoj pokornosti Ocu, poslužio braći i svoj život dao kao otkupninu za mnoge (Mt 20, 28; Iv 10, 14-18). Tako se tješnjom vezom uključuju u službu Crkvi i nastoje doseći mjeru dobi punine Kristove« (Ef 4, 13). (Br. 14)

Poslušnost je ovu sestru iz družbe Kćeri Božje Ljubavi dovela na Kosovo da tamo pomogne siromašnom narodu. Na slici je vidimo kako kopa s ljudima temelje za podizanje montažne kuće

U Konstitucijama Misionarki Ljubavi nalazimo veoma lijepo izrečeno ono što čitamo i u spomenutom koncilskom dekretu: »Sloboda, ojačana poslušnošću, ne umanjuje ljudsko dostojanstvo, nego čovjeka više vodi do zrelosti preko veće slobode koja pripada sinovima Božjim. Naša pravo shvaćena poslušnost oslobađa nas sebičnosti i oholosti i pomaže nam da nađemo Boga i u Njemu cijeli svijet.

Moja volja je moja i nitko mi je ne može oduzeti, pa čak ni sam svemogući Bog. Ja sam slobodna samo onda kad sam sposobna da svoju volju predam volji Božjoj.

Živjeti u poslušnosti velika je povlastica, čast i posebna milost, jer po njoj nalazimo nepomućen mir, unutrašnju radost i tijesnu povezanost s Bogom.

Poslušnost preobražava naše najobičnije poslove, odmor, rad. Ona nam bez ikakvih iluzija daje mogućnost da zasvjedočimo Bogu svoju ljubav i da svakog časa ispunjujemo Njegovu svetu volju.«

Redovnički zavjet poslušnosti jest ono najveće što čovjek može pokloniti Bogu. Pošto Mu je poklonio, žrtvovao vanjska dobra, svoje tijelo i svoje srce, on Mu prikazuje i predaje svoju volju, ono najduhovnije u nama, po čemu i jesmo ljudi. To je uistinu prava žrtva paljenica. Sveti Ignacije Lojola izrekao je to predanje samoga sebe Bogu riječima: »Primi, Gospodine, svu moju slobodu, primi pamćenje, razum i svu moju volju, Ti si mi darovao sve što imam ili posjedujem. Ja Ti opet sve to vraćam i predajem potpuno Tvojoj svetoj volji, da svime upravljaš. Daj mi samo da Te ljubim i daj mi svoju milost, i dosta sam bogat, i ne tražim ništa više!«

U redovničkoj poslušnosti možemo razlikovati tri stupnja po kojima se redovnik ili redovnica penju sve savršenije prema Bogu. To su: poslušnost djela, poslušnost volje i poslušnost razuma.

S prvim stupnjem mora redovnik ili redovnica započeti svoj redovnički život. Na tom stupnju traži se od podložnika da ozbiljno nastoji izvršiti sve ono što mu se naloži. To je, mogli bismo reći u slici, tijelo poslušnosti, dok su duh i život poslušnosti poslušnost volje i suda ili razuma. Poslušnost djela je tako bitna za redovnički život da bez nje redovnik prestaje biti redovnikom i izlaže se opasnosti da posve izgubi redovničko zvanje.

No svaki pravi redovnik i redovnica moraju težiti za drugim stupnjem poslušnosti, za poslušnošću volje. To je već prava krepost, kad podložnik nastoji svoju volju usklađivati s voljom svoga poglavara, a po volji svoga poglavara s voljom Božjom. Tu se već radi o tako zvanoj ravnodušnosti, gdje čovjek ne želi više ovo negoli ono, dok ne upozna što Bog za njega bira. A Bog mu tu svoju volju očituje po odluci poglavara. Tako, ne želi on više raditi kao kateheta negoli kao misionar. Ili: ne želi djelovati radije ovdje negoli u drugome mjestu. Ili: ne želi više za suradnike ove i ove osobe negoli one. U svemu se posve podvrgava odlukama poglavara. Razumije se samo po sebi da nam je za to potrebna posebna Božja milost, koju nam On neće uskratiti budemo li se pokazali vjerni već na prvom stupnju poslušnosti.

Treći stupanj poslušnosti lijepo nam opisuju pravila Majke Terezije: »U poslušnosti preuzimamo na sebe punu odgovornost na taj način što poglavaričinu misao i nakanu usvajamo tako kao da je naša vlastita, dapače i potpunije nego što je sadržavalo slovo zapovijedi.«

Koliko god smo dužni kao redovničke osobe slušati, to ipak ne znači da se moramo odreći svake inicijative u radu za Božje kraljevstvo. No i tu našu inicijativu vodit će poglavari. Ako nam poglavar neke naše planove križa, ostanimo mirni! Znajmo da to sada nije Božja volja. Bude li Božja volja da se oni ipak ostvare, On će se već pobrinuti u pravo vrijeme i na pravi način. Možda On od nas traži kao cijenu za njihovo ostvarenje žrtvu naše poslušnosti.

Da redovnik i redovnica uzmognu pravo biti vjerni svome zavjetu poslušnosti, potrebno je da provode dubok duhovni život. Primjer Isusa Krista, našeg vrhovnog Učitelja i Vođe, uvijek im mora biti pred očima. A On je za sebe rekao: »Ja uvijek činim što je Ocu drago« (Iv 8, 29). U Poslanici pak Hebrejima čitamo za Njega: »Ulazeći u svijet, Krist veli: Ni žrtve ni prinosa nisi htio, ali si mi pripravio tijelo. Ni paljenice, ni žrtve za

grijehe nisu ti bile mile. Tada rekoh: Evo dolazim, Bože, da činim volju tvoju« (Heb 10, 5-7). I kad se na Njemu na križu na Golgoti ispuni potpuno Očeva volja, On će tek onda uskliknuti u smrtnome hropcu: »Svršeno je! Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj!« (Iv 19, 30; Lk 23, 46)

Ako ijedan redovnički zavjet pokazuje kolika je naša ljubav prema Isusu, onda to pokazuje zavjet poslušnosti. On je snaga i ostalih dvaju redovničkih zavjeta, on je njihov čuvar i sve više ih produhovljuje. A iskustvo je pokazalo da je apostolski djelotvornija ona zajednica u kojoj se vjernije obdržava taj zavjet. Budući da smo po krštenju postali tajanstveni Kristovi udovi, to se u neku ruku i na nas protežu riječi svetoga Pavla što ih je napisao o djelotvornosti Isusove poslušnosti. On kaže: »Kao što su nepokornošću jednoga čovjeka svi postali grješnici, tako će i pokornošću jednoga (Krista) svi postati pravednici« (Rim 5, 19). Krist, dakle, i po našoj poslušnosti, koja je poslušnost udova istog tajanstvenog Krista, daje da mnogi postaju pravednici. A tko će se usuditi reći da je to malenkost?

Zajednički život

Svoje zavjete redovnici ostvaruju u svojoj redovničkoj zajednici. Stoga je potrebno reći nekoliko riječi i o zajedničkom životu u samostanu.

U početku, kad se tek oblikovao redovnički način života, tj. u doba kad su se u Crkvi pojavljivali pustinjaci, nije bilo među njima zajedničkog života. Svaki pustinjak živio je kao pustinjak u pravom smislu, tj. sam u svojoj kolibi ili u kakvoj spilji. No prilično brzo pojavljuju se neke vrste duhovnih vođa većih ili manjih skupina pustinjaka. Tad se ti »učenici« nastanjuju

»Tako dugo odgovarat ćemo pozivu Crkve dok budemo čvrsto povezane jedna s drugom uzajamnom ljubavlju« (Majka Terezija)

u blizini svoga »učitelja«, pa tako nastaju prve redovničke zajednice. Prvo pravilo tim zajednicama dao je sveti Pahomije. S vremenom se to pravilo usavršuje, pa i te zajednice bivaju sve povezanije, sve čvršće. Na kraju se iz toga razvio današnji način redovničkog života, napose nakon svetog Benedikta, kojega nazivaju »ocem zapadnog redovništva«. Danas Crkva priznaje samo taj način redovničkog života, tj. života u samostanima. To pravilo vrijedi jednako za kontemplativne redove kao i za apostolske družbe. Između prvih i drugih ima nekih razlika, ali bitno je da i jedni i drugi moraju biti vezani

uz neki određeni samostan, kojemu stoji na čelu poglavar.

Zajednički život u samostanima sliči prilično na život brojne obitelji. No dok u vanjskim obiteljima članove povezuje krvna veza, u samostanu je ta veza posve duhovne naravi. Tu sve članove povezuje osoba Isusa Krista, koji je duhovna glava svake redovničke zajednice. Poglavar je samo Njegov vidljivi zastupnik.

Isus sve članove jednog samostana povezuje u jednu zajednicu da je tako učini jačom i prodornijom u provođenju Njegovih božanskih planova. On želi i traži da sve članove te redovničke obitelji povezuje u jedno Njegov zakon ljubavi i da tako jedna redovnica bude na pomoć drugoj i u njezinu nastojanju oko samoposvećenja i u nastojanju da se potpunije preda Kristu, kao i da uspješnije djeluje na Božjoj njivi.

Kao i drugdje, tako i u samostanima susrećemo osobe različitih temperamenata i značajeva, darovitijih i manje darovitih, poletnijih i manje poletnih, velikodušnijih i manje velikodušnih. Ta raznolikost omogućuje da se izvedu mnoge stvari koje se inače ne bi mogle izvesti. No ta različitost temperamenata i značajeva, ti razni stupnjevi darovitosti i velikodušnosti postaju ujedno i izvorom raznih kušnji, na kojima se obilno može »brusiti« i izgrađivati ljubav prema bližnjemu.

Tko realno gleda na samostanski život, vidjet će da on od svakoga člana traži uistinu mnogo odricanja, ali morat će ujedno priznati i to da se tu krije golema snaga koja svakom redovniku i svakoj redovnici pomaže da izgradi sebe i da od sebe dade sve što može za Božju stvar.

O zajedničkom životu u samostanima govori i koncilski Dekret o obnovi redovničkog života. On kaže: »Po primjeru prve Crkve, u kojoj je mnoštvo vjernika bilo jednog srca i jedne duše (Dj 4, 32), neka se u molitvi i jednodušnoj zajednici (Dj 2, 42) ustrajno njeguje zajednički život hranjen evanđeoskom naukom, liturgijom, a osobito euharistijom. Neka redovnici kao Kristovi udovi u bratskom saobraćaju jedan drugoga s poštovanjem pretječu (Rim 12, 10), noseći bremena jedan drugoga (Gal 6, 2). Ljubavlju Božjom, koja je po Duhu Svetom razlivena u srcima (Rim 5, 5), zajednica kao prava obitelj, sabrana u Božje ime, uživa njegovu nazočnost (Mt 18, 20). A ljubav je punina zakona (Rim 13, 10) i veza savršenstva (Kol 3, 14); po njoj znamo da smo preneseni iz smrti u život (1 Iv 3, 12). Štoviše, jedinstvo braće očituje Kristov dolazak (Iv 13, 35) i iz njega izvire velika apostolska snaga.« (Br. 15)

Zajednički život u samostanima odvija se prema redovničkim pravilima i on omogućuje svakom redovniku i svakoj redovnici da nađe vremena za rad, za molitvu i za odmor. Tu je dan od jutra do noći ispunjen najrazličitijim dužnostima, bilo za osobnu duhovnu ili intelektualnu izgradnju samih redovnika i redovnica, bilo za apostolsko djelovanje na dobro duša.

Shvate li redovnik i redovnica taj zajednički život u samostanu kao Božji dar, imat će od njega veoma mnogo koristi i oni sami i redovnička zajednica i Božje kraljevstvo.

Taj zajednički život veoma pomaže i u vjernijem vršenju svetih zavjeta, ako se redovnici i redovnice čuvaju utjecaja svjetskog duha, koji uvijek nastoji prodrijeti i u samostane pod najrazličitijim oblicima i uz najrazličitije razloge. No redovnik i redovnica koji su ozbiljno shvatili Božji poziv i svoje predanje Bogu neće dopustiti da ih taj duh ikada zarazi i potkopa njihove ideale. Da se to ne dogodi, treba da budu iskreno vjerni

molitvi i uvijek otvoreni nadahnućima Duha Svetoga, koji svakoj redovničkoj duši najlakše govori u tišini samostana. I pobožnost prema Gospi veoma mnogo pomaže da se sačuva pravi redovnički duh i redovnička disciplina.

Razumije se samo po sebi da je drukčiji odnos prema redovničkoj zajednici jedne redovnice koja pripada apostolskoj družbi, a drukčiji redovnice koja živi u strogoj klauzuri i posvećuje se molitvi i žrtvi kao svome glavnom pozivu. No i kod prve i kod druge taj odnos spada na bitni sadržaj njihova redovničkog života. To treba uvijek imati na umu i stoga se svaka redovnica mora truditi da bude što vjernija zajedničkom životu i da traži što manje izuzetaka od njega. A kad ih mora tražiti, neka cijelim svojim vladanjem pokaže da joj je teško što mora tražiti takvu iznimku.

Ima redovnica koje se tuže da im je zajednički život i vjernost tom životu samo kočnica i u radu i u duhovnom životu. Takav sud obično može doći od onih redovnica koje od zajednice očekuju mnogo ili sve, a same ne daju zajednici ništa ili veoma malo. I tu, međutim, vrijedi ona Isusova riječ: »Dajte i dat će vam se! Dobra, zbijena, stresena i preobilna mjera iskrenut će vam se u skut, jer će vam se mjeriti mjerom kojom mjerite« (Lk 6, 38). Redovnica koja nastoji žrtvovati se za zajednicu brzo će osjetiti da joj se ta velikodušnost vraća sličnom velikodušnošću.

Kad se redovnice tako odnose prema svojoj redovničkoj zajednici, onda će u njoj vladati sreća i radost. Tada će i one osjetiti ono što je rekao Psalmista: »Gle, kako je dobro i kako je milo živjeti zajedno kao braća. Ondje Gospodin daje svoj blagoslov i život dovijeka« (Ps 132).

* * *

Rekli smo na početku, u naslovu: »Tko želi cilj, želi i sredstva«. Tko želi cilj redovničkog života, svoje posvećenje i rad za Božje kraljevstvo, predajući se posve Kristu, taj mora izabrati s ciljem i put koji do njega vodi, a to su: redovnički zavjeti čistoće, siromaštva i poslušnosti, te zajednički život u samostanu. Osjećaš li ti da te Bog zove u redovnički stalež, onda znaj da te poziva i na to da prihvatiš na sebe i redovničke zavjete i disciplinu zajedničkog života u samostanu.

U svom životopisu napisala je sveta Mala Terezija između ostalog i ovu zgodicu: »Jednog dana Leonija (njezina starija sestra) dođe s košarom punom haljinica i lijepih komada tkanine za druge haljinice, a odozdo

Mlade sestre družbe Kćeri Božje Ljubavi polaze u crkvu u svečanoj procesiji na polaganje svojih prvih svetih zavjeta

je ležala njezina lutka. 'Evo, drage sestrice, birajte: dajem vam sve ovo!' Celina pruži ruku i uzme omotić vrpcâ koji joj se sviđao. Poslije jednog časa razmišljanja pružim i ja ruku rekavši: 'Ja biram sve!' I uzmem košaru bez daljnjih pitanja.

Ta zgodica iz moga djetinjstva kratak je sadržaj cijeloga moga života. Kad sam kasnije spoznala što je savršenost, shvatila sam da treba mnogo trpjeti da se postane sveticom, tražiti uvijek ono što je najsavršenije i zaboravljati sebe. Shvatila sam da ima mnogo stupnjeva u savršenosti i da je svaka duša slobodna da odgovara na poticaje našega Gospodina, da čini malo ili mnogo za Njega. Jednom riječju, može birati među žrtvama koje On traži. Tada sam kao u dane svoga djetinjstva kliknula: 'Bože moj, ja biram sve! Ne želim biti napola svetica. Ne bojim se trpjeti za Tebe, bojim se samo jednoga: da bih vršila svoju volju. Uzmi je od mene, jer ja biram sve što Ti hoćeš!'...«

I ti reci s Malom Terezijom isto i naći ćeš sreću u redovničkom životu kao što ju je našla i ona. Biraj sve: i redovnički život, i zavjete, i zajednički život, i žrtve što ih oni traže. Isus ti neće ostati dužan na toj velikodušnosti...

BOG POZIVA NA RAZNE NAČINE

DAJEMO RIJEČ REDOVNICAMA

Na početku knjige iznijeli smo primjer kako pojedina redovnica može pozitivno utjecati na odluku neke djevojke da se odazove Božjem pozivu. Sad, kad smo došli do mjesta gdje govorimo o tome na koje načine Bog poziva pojedinu mladu dušu u svoju službu, smatramo da će i ovdje primjeri raznih redovnica reći mnogo više nego duga tumačenja. Stoga smo zamolili neke redovnice iz raznih redovničkih družbi da nam ili one same opišu povijest svoga zvanja ili da na to potaknu koju drugu sestru u svome samostanu. Tako smo dobili prilično mnogo materijala, dapače toliko da smo se morali odlučiti što ćemo uzeti u cijelosti, a što tek djelomično kao ilustraciju na raznim mjestima u pojedinim poglavljima. A da pružimo što zaokruženiju sliku tog Božjeg poziva, poslužili smo se i nekim primjerima što su ih napisale o sebi redovnice iz drugih zemalja i naroda.

Neki primjeri su veoma poučni, napose oni u kojima redovnice govore o svojoj unutarnjoj borbi, pa se nadamo da će baš ta priznanja mnogo pomoći mnogoj današnjoj djevojci koja koleba bi li poslušala Božji glas ili bi ga u sebi ugušila. Takve smo primjere stoga donijeli opširno, dok smo neke druge skratili, uzevši iz njih ono bitno, posebno karakteristično, što u sebi nosi neku poruku današnjim djevojkama koje osjećaju redovničko zvanje.

Tek nakon tih primjera iz života govorimo općenito o tome kako Bog poziva razne duše u svoju službu. To bi imalo biti kao neki zaključak navedenih primjera.

Znajući iz konkretnog života koliku ulogu ima obitelj u buđenju i oblikovanju duhovnih zvanja, odmah nakon toga donijeli smo malo opširnije poglavlje o obitelji i njezinoj ulozi u oblikovanju redovničkih zvanja. Znamo, naime, da knjigu neće čitati samo djevojke, nego i gdjekoja majka, pa smo željeli i njima reći koju riječ. Životno nam iskustvo govori da su se mnoga redovnička zvanja oblikovala u vjernim kršćanskim obiteljima. Ali to isto iskustvo govori nam i o tome da su mnoge obitelji pokopale duhovno zvanje svoje djece.

O izboru redovničke družbe govorimo tek nakon poglavlja o ulozi obitelji u odgoju duhovnih zvanja. Nastojali smo u tome biti što jasniji i što konkretniji. Jesmo li uvijek uspjeli, to će pokazati budućnost.

Na ovome mjestu govorimo općenito o izboru redovničke družbe, dok na kraju knjige donosimo kratke prikaze o pojedinim redovničkim družbama.

»NISAM NAŠLA DRUGOG ODGOVORA«

Koliko ima redovnica, toliko ima i povijesti redovničkih zvanja. Svako redovničko, kao i svećeničko zvanje, nosi u sebi neki tajanstveni pečat posebnog Božjeg zahvata u život izabrane i pozvane osobe. Neka se duša odmah odazvala i predala Bogu, dok se druga dugo borila protiv Božjeg poziva da bi napokon, nakon duge i teške borbe, otvorila Bogu vrata svoga srca i izrekla svoje »Neka bude«.

Ovdje donosimo povijest zvanja jedne redovnice koja se dugo opirala Božjem pozivu prije negoli mu se

predala. O toj svojoj borbi pripovijeda ona sama prilično opširno, ali veoma zanimljivo.

Prva misao o redovničkom zvanju

Prva misao da postanem redovnica rodila se u mojoj duši kad mi je bilo sedam godina. Razumije se da tada još nisam pravo shvatila svu ozbiljnost toga Božjeg poziva.

Misao na redovničko zvanje ponovo mi se javlja u mojoj jedanaestoj godini. Pohađala sam školu što su je vodile časne sestre, pa mi je primjer mojih učiteljica bio stalno pred očima.

U dvanaestoj godini pričinjalo mi se da sam zaboravila na redovničko zvanje. Oko toga sam se ozbiljno trudila na taj način što sam izbjegavala familijarnije susrete s pojedinim sestrama.

Prije nego što sam svršila zadnji razred u toj sestarskoj školi, upraviteljica škole pozvala me k sebi i kazala mi je: »Kreneš li dobrim putem, sreća po tebe! No kreneš li zlim putem, bilo bi to strašno, jer ti ne bi pošla tim putem sama, nego bi povukla i druge za sobom!« Prije nego što me je otpustila, dodala je na rastanku: »Samo ako ti sama želiš, možeš od svoga života učiniti nešto lijepo!«

Te riječi pogodile su me kao grom iz vedra neba i veoma su me prestrašile. Znala sam što mi je upraviteljica željela reći, ali nisam htjela to pokazati. Nastojala sam o tome razmišljati, jer mi se ta rečenica često vraćala u glavu. Željela sam smireno o tome razmišljati. No na kraju rekla sam sama sebi: »Ove godine moram se posebno brinuti da što bolje svršim razred. U tome moram svakako uspjeti!«

Bila sam prva u razredu, stoga sam i mogla računati da ću dobro završiti školu. Kad sam napokon imala u rukama svjedodžbu s najboljim ocjenama, bila sam sretna. No još sam bila sretnija što sam postala svoj gospodar.

Redovničko zvanje tad mi se pričinjalo kao nešto veoma daleko od mene. Osjećala sam ljepotu toga zvanja, ali kao da sam u isto vrijeme u sebi čula i glas koji mi je ponavljao: »To nije za tebe!«

Duhovna kriza

Četiri godine provodila sam tih i smiren život kao učiteljica u školi. U školi sam iz godine u godinu postizavala sve veće uspjehe. No kako je bilo s mojim kršćanskim životom? Mogu reći da nisam ništa loše učinila. Čuvala sam se da ne učinim bilo što zbog čega bih se morala stidjeti ili kajati. Četvrtkom i nedjeljom nastojala sam se zabavljati. Željela sam naužiti se svoje mladosti, ali trudila sam se da to činim razborito.

U petoj godini sve se odjednom promijenilo. Ponovo se u mojoj duši pojavilo ono pitanje koje sam s toliko brižnje nastojala zaboraviti. Upravo jasno sam osjećala kako je Krist kucao na moje srce, no ja sam ostala gluha na njegov poziv. Ni pod koju cijenu nisam ga htjela čuti.

Kroz petnaest dana proživljavala sam tešku duševnu krizu. Nisam više preko tjedna polazila na svetu misu. Molitva u razredu bila mi je tako teška da sam se za-

»Morala sam iskreno priznati da za mene nema drugog odgovora nego da Kristu kažem 'Da' na Njegov poziv i da stupim u redovnički stalež«

dovoljila time da izgovorim samo prve riječi a onda sam pustila neka moji đaci sami dalje mole. Nedjeljom sam polazila na svetu misu zato što sam morala. Bojala sam se da koga ne sablaznim.

Napokon mi je svega toga bilo dosta. No kako da sebi pomognem? Došla mi je u ruke neka knjiga koja obrađuje takvo stanje duše. Pokušala sam o tome malo ozbiljnije razmišljati. Napokon sam došla do zaključka da bez pravog kršćanskog života neću daleko doći; da se bez Krista skreće s pravoga puta, a samim tim čovjek se izlaže pogibli da se izgubi. Shvatila sam da će mi bez Krista život biti samo muka i patnja.

Puna stida zbog svoga duševnog stanja pošla sam u kapelu. Pogled mi se zaustavi na raspetome Kristu. U tom času postala sam svjesna onoga što sam učinila kroz zadnjih 15 dana. Razmišljala sam pred križem: Krist je umro na križu zato jer je svakoga od nas ljubio posebnom, osobnom ljubavlju. On je umro i za mene, koja sam se sada tu našla pred Njim sa svim svojim sposobnostima i sa svim svojim manama. I On mi je uvijek bio spreman oprostiti, kao nekoć svetom Petru, kad Ga je zanijekao. Dakle, unatoč svemu onome što sam učinila dosad, On mi ponovo nudi svoju ljubav.

Ta me je misao ohrabrila i pomogla mi da promijenim život. Prikazala sam Mu sav svoj život. Prije svega, nastojat ću provoditi pravi kršćanski život. Neću se zadovoljiti samo time da redovito pohađam svetu misu, da redovito molim i da savjesno obavljam svoje staleške dužnosti, nego ću nastojati posvetiti više brige drugima.

U službi bližnjega

Vratila sam se, dakle, na pravi put. Moj život ponovo je dobio pravi smisao, kad me jednog dana upitao

župnik: »Što radite kad niste u školi? Jeste li pomišljali na to da i izvan škole možete nešto pružiti djeci?« Priznala sam da nisam na to mislila. Odlučila sam da ću sudjelovati u raznim župskim pothvatima. I mogu reći da nisam štedjela svoje sile. Postajala sam sve svjesnija da i među mladeži moram svjedočiti za Krista.

Tim svojim djelovanjem bila sam upravo oduševljena, ali sve to nije me još moglo zadovoljiti. Stalno sam osjećala neku prazninu, koju nije mogla ispuniti nikakva akcija i nijedna osoba. Preuzimala sam na sebe najrazličitije dužnosti u službi bližnjemu. No koliko više sam preuzimala dužnosti, toliko više sam osjećala koliko mi je potreban Krist. Svaki dan sam se sve više na Njega oslanjala i pri tome mi je bivalo sve jasnije da sam sama za sve to nesposobna.

Krist je tražio još više

Od onog časa kad sam se počela zanimati i brinuti za druge osjetila sam da Krist od mene očekuje još više. Radila sam sve što sam mogla da odgovorim toj Njegovoj želji. I mogu reći da me taj život, pun aktivnosti, veoma veselio. Pomišljala sam da će sada Gospodin biti sa mnom zadovoljan i da neće ništa drugo tražiti. Ali nije bilo tako!

Bilo je časova kad sam jasno osjetila da se krećem između života što ga upravo provodim i onog većeg ideala što sam ga naslućivala, a nisam ga mogla posve protumačiti. Ipak se nisam željela na tome previše zadržavati. Međutim, uza sve nastojanje da se tog osjećaja oslobodim nije mi to polazilo za rukom.

Kad sam nedjeljom bila slobodna, izašla bih, zabavljala bih se pristojno i razborito. Ali kad sam na svršet-

ku dana razmišljala o onom što je bilo, osjetila sam da mi radost nije bila potpuna.

Trudila sam se da izbjegavam bilo kakav razgovor o redovničkom životu i ujedno sam si nastojala postaviti kao ideal što čistiju i što uzvišeniju ljudsku ljubav. Pred mojim očima bila je sva ljepota braka i bračne ljubavi. Redovnički život izgledao mi je, naprotiv, besmislen. Posebno me od njega odvraćalo redovničko odijelo što bih ga morala obući. Osim toga, toliko se toga lošeg čuje o redovničkom životu.

Namjeravala sam, dakle, osnovati pravu kršćansku obitelj. Naišla sam na jednog katoličkog intelektualca, koji je također bio veoma aktivan. No veoma brzo sam uvidjela da jedna obitelj nikako ne bi mogla ispuniti moju želju za apostolatom. Na kraju preostalo mi je samo jedno rješenje — ono koje sam neprestano odbijala. Poslije mnogo oklijevanja počela sam veoma ozbiljno o njemu razmišljati. To je ono mjesto gdje ću najbolje služiti Kristu i najviše koristiti drugima.

Krist je za mene postao ne samo neka udaljena osoba, kojoj se čovjek utječe kad se nađe u nevolji i kome se povremeno kaže: »Ljubim te!«, nego Onaj živi koji od mene očekuje nešto i koji želi da to nešto ostvarim ondje gdje On hoće, a ne gdje ja hoću i kako ja hoću.

Morala sam iskreno priznati da za mene nema drugog odgovora nego da kažem Kristu »Da« na Njegov poziv da stupim u redovnički stalež. Kad sam to »Da« izgovorila, moja je radost bila uistinu tolika kao nikad prije u životu.

Zašto sam to izabrala?

Zašto nisam izabrala nešto drugo? Ili bolje: zašto se nisam zadovoljila nečim lakšim? Zato što je to jedino

zvanje u kojemu mogu ispuniti svoje apostolske želje. U braku bi taj moj apostolat bio previše ograničen. Ljudski govoreći, prije mi je celibat izgledao nešto nepotpuno. Ali kad sam shvatila svoj apostolski poziv, onda sam shvatila i celibat. Apostolat traži cijelo naše biće, a uz to i potpuno predanje Kristu po molitvi i žrtvi.

Kad bih željela izgovoriti jednom riječju konačan razlog svoga polaska u samostan, onda bih ga mogla izreći riječju — Krist. Zbog Njega i za Njega izabirem redovnički život.

Bog mora imati svagdje prednost, prvenstvo. On ima pravo da sebi izabire osobe koje će biti isključivo u Njegovoj službi i koje će za Njega svjedočiti u svijetu. Te osobe nastavit će poslanje Kristove ljubavi. One će bar malo ubrzati dolazak kraljevstva Božjega u mnoga srca ljudska.

ŽDRIJEB JE ODLUČIO

Povijest zvanja sestre Gabrijele Menegon, velike misionarke i dobročiniteljice mnoge gubave djece u Ugandi, kao i njezin životni put veoma su zanimljivi i poučljivi.

Tvornička radnica

Sestra Gabrijela prilično je kasno u sebi osjetila Božji poziv da stupi u samostan. Živjela je u mjestu Montebello u sjevernoj Italiji. Otac joj je bio nadničar, a ona je radila u jednoj torbičarskoj radionici što su je vodile časne sestre. U toj radionici svi su je veoma voljeli zbog njezine vesele naravi i što je uvijek bila

spremna na šalu. Bila je vrijedna radnica. Kad bi bilo više narudžbi, spremno je znala ostati na poslu i preko cijele noći.

Kad je njezina starija sestra stupila u samostan, Gabrijela joj se čudila i otvoreno je govorila da bi radije skočila kroz prozor nego da se zatvori u četiri zida.

Išla je ona u crkvu kao i sve druge djevojke, ali nije bila osobito pobožna. No zato se isticala u radosnoj marljivosti.

Ždrijeb je odlučio

Jedne korizmene nedjelje župnik je s propovijedaonice objavio da iz njihove župe može jedan župljanin ili župljanka obaviti duhovne vježbe u domu duhovnih vježbi. Za više njih nije bilo mjesta. Da odluče tko će biti taj sretnik, napisali su na cedulje imena svih kandidata, među njima i ime sestre Gabrijele, i sve te ceduljice stavili su u kesicu, pa su onda izvlačili cedulje kao na lutriji. Izvukli su Gabrijelino ime! No ona im je odgovorila: »Zar ste ludi?! Ja i duhovne vježbe...?!« Budući da je ona odbila rezultat prvog izvlačenja, ponovili su to još jednom. I opet su izvukli njezino ime! Pokušala se nasmijati na takvom rezultatu, ali odjednom se naglo uozbiljila. Preko volje uzela je svoj crni veo za pristupanje svetoj pričesti, kako je to u Italiji običaj, i molitvenik, te pošla na duhovne vježbe.

Kući se vratila nakon sedam dana. O onome što je u duhovnim vježbama doživjela nije nikome ništa govorila. No njezina mlađa sestra opazila je da je Gabrijela pocrnila svoje bijele cipele. Dva dana kasnije rekla je roditeljima da je odlučila stupiti u samostan, i to k sestrama misionarkama. Otkrila je i to da je odjednom osjetila silno nadahnuće da se žrtvuje za dobro drugih i da pođe u Afriku kao misionarka. Ni najmanje nije sumnjala da je Bog zove onamo.

Roditelji su je nastojali odvratiti od nauma. Odlučila je da će još godinu dana ostati kod kuće i raditi u tvornici. Gotovo svu zaradu donosila je majci. Navečer, kad

...Radila je u jednoj torbičarskoj radionici, a onda je iznenada došao Kristov poziv...

bi posvršavala sve druge poslove, šivala je bijelu odjeću sestara misionarki. S tom je odjećom 1928. godine stupila u novicijat u gradu Veroni. U tom samostanu sestara afričkih misionarki ostala je četiri godine i tu se izgrađivala za svoje buduće zvanje.

Bog izvodi svoje planove s njom

Poglavari su je 1932. godine poslali u misije u afričku državu Ugandu. Oko 23 godine o njoj se nije čulo ništa posebno. Bila je misionarka kao i sve druge. Njegovala je bolesnike, poučavala djecu i pomagala je umirućima.

Bog ima svoje časove kad će pojedinoj duši ponuditi koju izvanrednu milost. I sestra Gabrijela je doživjela taj Božji pohod 1952. po drugi put. Misionar Petar Angelo Tarantino, videći mnoštvo gubavaca u plemenu Lango, govorio je sestrama misionarkama da bi trebalo nešto poduzeti za te nesretnike. Iznio je svoje mišljenje da bi trebalo bar za gubavu djecu osnovati nekakvo prihvatilište, gdje bi ona dobila i njegu, i hranu, i ljubav.

U to vrijeme smatralo se da je taj posao više za muškarca negoli za ženu, jer je njegovanje gubavaca veoma težak i naporan, a ujedno i veoma opasan posao. No sestra Gabrijela je u svom srcu osjetila da Bog baš nju zove na taj posao. Jednog dana uputila se s još jednom sestrom u Alito i smjestila se na jednoj krčevini koja se nalazila uz sam rub prašume. Za početak uzela je na brigu četrdeset malih gubavaca. Kasnije je jednom zgodom napisala o tom početku: »Prvi dječak kojega sam vidjela bio je tako izobličen, tako osakaćen bolešću, tako strašan, da sam morala pobuditi snažan čin vjere

kad sam ga se morala dotaknuti. Teško mi je bilo vidjeti dušu u toj hrpi ranjavoga mesa.«

Na početku imala je za tu djecu svega dvije bijedne kolibe, pokrivene slamom. Nije mirovala dok joj nije pošlo za rukom da izgradi paviljone od cigle. U njima je smjestila lijepe krevete s madracima što ih je nabavila darovima dobročinitelja iz Evrope, napose iz svoje domovine Italije. Sad je broj djece porastao najprije na 80, a onda na 160.

Sestra Gabrijela je željela da njezini štićenici budu uistinu sretni u toj njezinoj bolnici. Stoga se brinula da dobiju što bolju hranu, da budu pristojno odjeveni, da imaju i razne zabave. Tako je za njih nabavila instrumente za limenu glazbu da djeca uzmognu učiti svirati. Nakon toga nabavila je kinoprojektor i mnogo filmova da i na taj način pomogne tim svojim siromasima.

Kad su joj neki zbog toga prigovarali, ona bi im odgovarala da i ta djeca imaju pravo i na lijekove, i na dobru hranu, i na razonodu. Govorila bi: »Što vas briga! Ja želim da mališani budu sretni bar dok su ovdje, a kasnije će se Bog za njih pobrinuti.«

Sve to mogla je izvoditi jer je pristizala obilna pomoć iz Evrope. Sestra Gabrijela je ustrajno pisala pisma na sve strane, moleći pomoć za svoje mališe. I ljudi su se odazivali u velikom broju na te njezine molbe. Ta sredstva i njezin način rada s malim bolesnicima pridonijeli su da je 1963. godine njezina bolnica za gubavce postala najpoznatija u Africi. Te godine ona je uspjela podići novu kapelicu i veliko skladište za hranu i lijekove.

Primjenom suvremenih lijekova i metoda svake je godine nekih šezdesetak dječaka bilo izliječeno i vratilo se roditeljima. Trebalo je tu djecu vidjeti! Bila su čista, dobro uhranjena, pristojno odjevena i lijepo odgojena.

Ta redovnica nije imala vremena bolovati. Kad je osjetila da je Gospodin Bog zove k sebi, a bilo joj je tek 59 godina, rekla je: »Osjećam da je došao moj čas. Brinite se za moje male gubavce! Za sve ću vas moliti tamo gore!« Umrla je u nedjelju 5. rujna 1965. Kraj njezine samrtne postelje našao se jedan svećenik, dok je liječnik zakasnio.

* * *

Poziv sestre Gabrijele u redovničko zvanje pokazuje nam kako Bog može jednu redovničku dušu upotrijebiti za izvođenje svojih divnih planova. Da se ona nije odazvala, teško je reći što bi bilo s tolikom gubavom djecom u srcu Afrike. Da je ona odbila Božju ponudu, pitanje je da li bi i ona sama bila u životu sretna. A ovako je i ona sama našla svoju sreću i ovdje i u vječnosti, a ujedno je usrećila i mnoga patnička srca koja su čekala baš takvu majku koja će živjeti samo za Boga i za njih . . .

UMJESTO PISMA KALENDAR

Gospodin Bog ima tisuću načina kako će doći do pojedine duše. Pa i kad se radi o redovničkom zvanju, On se zna poslužiti najneznatnijim sredstvima da provede svoje božanske namjere. O tome nam pripovijeda slijedeći primjer. Donosimo ga kako ga je ispripovjedila sama osoba kojoj se to dogodilo.

Bila sam moderna, razdražljiva američka djevojka, koja se veoma radovala životu. Voljela sam pušiti. I činilo mi se da sam jedna od onih koje misle da znaju odgovoriti na sva pitanja u životu . . . Ako pustimo po

strani nekoliko ludih ideja, moji nazori su bili isti kao i nazori većine mladih. Jedna od tih navodnih ludosti bilo je moje nepokolebljivo uvjerenje da ne smijem dopustiti da me — recimo — neki Tom ili Dick poljubi ili da mu dopustim bilo koju drugu nježnost. Ni moj prijatelj Tony nije smio očekivati u tome nikakvih izuzetaka. No kako sam bila vesela djevojka i uz to sam znala odlično plesati, svagdje su me rado primali.

Bilo mi je veoma smiješno kad je moja sestra nedavno postala katolikinja. Neka joj bude! Ta mi živimo u slobodnoj zemlji! Češće sam je posjećivala. Bila sam čak prema njoj i toliko velikodušna da sam s njom išla u katoličku crkvu. Jednom sam je u takvoj prilici upitala zašto uvijek poklekne prije nego što sjedne u klupu. Šapnula mi je da je na oltaru prisutan Bog. No, tako nešto . . . ! A moja sestra bila je uvijek tako pametna! Zaklimala sam glavom. Prije bi u srpnju pao snijeg negoli bih ja postala katolikinjom!

Moja sestra često je imala u svojoj kući društvo. Tamo sam ja upoznala i svoga Tonyja. Nekoliko dana kasnije, prigodom jedne društvene igre, on je u šali uzeo moj rupčić i stavio ga u džep svoga kaputa.

»Tony, daj mi to natrag!« — rekoh i htjedoh mu uzeti rupčić iz džepa. Pri tome sam izvukla neki lančić. Bila je to krunica. Mislila sam da će me udariti kap: i moj Tony je katolik!

»Molim te, povedi me smjesta kući!« — mogla sam s mukom promucati.

»Zašto? Ta veče je tek počelo!« — pokušao je on prosvjedovati. No moje lice mora da je u njemu pobudilo strah. Šuteći pratio me kući. Pred kućnim vratima spustio je svoje lice na moju kosu i rekao: »Jesi li bolesna? Pazi na sebe, ta mi ćemo čitav život ostati zajedno!«

»Molim te, sad ne pitaj ništa! Moram razmisliti o nečem veoma važnom...«

Zaljubljenija no ikad prije, prosjedila sam svu noć u svojoj sobi. Moj Tony, taj dobri, pristojni mladić, koji je uvijek bio tako suzdržljiv i tako se viteški ponašao, bio je — katolik, i k tome, kako se čini, jedan od onih koji mnogo drže do svoje vjere. Zato je to ono što ga čini drukčijim od tolikih drugih mladića koje poznajem!

Nakon te mučne noći stvorila sam odluku: za mene postoji samo jedan put...

Dva sata kasnije sjedila sam kod patra O'Briena. Četiri mjeseca nakon toga bila sam krštena.

Moji roditelji primili su moj prijelaz u Katoličku Crkvu s razumijevanjem. Jedan katolik više ili manje u obitelji — svejedno je. No moj Tony je cvao od sreće. Bili smo zaljubljeni jedno i drugo, i to sada više nego ikada prije, a naši planovi za budućnost počeli su poprimati sve određenije obrise.

A onda je došao onaj sudbonosni dan: ja sam pomagala majci prati suđe. U mislima sam čekala poštara, koji je trebao da mi donese pismo od Tonyja. Ali umjesto očekivanog pisma poštar mi je donio samo jedan ilustrirani kalendar od milosrdnih sestara koje su imale svoj samostan u Bethesdi blizu Washingtona. Sa suzama u očima od razočaranja i bijesa prelistavala sam taj jeftini propagandni kalendarčić, no nisam ga ispuštala iz ruke. Zar to da bude moj put? Da, ali ja volim Tonyja više nego svoj vlastiti život!

Ovaj put trebalo mi je više tjedana da stvorim odluku. Sve češće i sve dulje klečala sam pred slikom Majke Božje. Pravom ženskom taktikom pokušavala sam uz potočić suza protumačiti da ne mogu ostaviti Tonyja. Govorila sam: »To je jednostavno nemoguće. Takvo nešto Tvoj božanski Sin ne bi dopustio!«

...Ne, ja ni s Tonijem ne mogu biti sretna... Osjećam da me čeka druga zadaća...

Sve češće razgledavala sam one slike iz kalendara milosrdnih sestara: djecu koja moraju živjeti bez roditeljske ljubavi, bolesnike koje nitko ne njeguje, starce koji su u svojoj bespomoćnosti prepušteni sami sebi. Ne, ja ne mogu ni s Tonyjem biti sretna... Osjećam da me čeka druga zadaća.

I onda je svanuo dan kad sam htjela to reći Tonyju. Satima sam hodala po sobi. Napokon je sve prošlo veoma jednostavno. Sa stisnutim usnicama on mi je promrmljao: »A, tako stoji stvar! Znao sam da tu nešto nije u redu. Jane, hvala ti na svemu! Na rastanku ti moram reći da sam sretan što te dobiva Bog, a ne drugi čovjek.«

Kroz veo suza vidjela sam kako se okrenuo i izašao iz sobe.

Danas sam već deset godina sestra bolničarka. Moram se smijati kad ponovo čitam »Povijest svoga života« što sam ga napisala po želji svoje poglavarice. Danas sam najsretnije biće kakvo se može zamisliti.

»ZAŠTO NE BI I TI GORE PJEVALA?«

Ovdje nam jedna benediktinka pripovijeda kako je ona čula Božji poziv i kako mu se odazvala. Zanimljivo je da se redovito svaki odziv na Božji poziv plaća duševnom borbom gdje se duša otima dok u tom Božjem pozivu ne otkrije da je to zov beskrajne Božje ljubavi koja želi usrećiti takvu izabranicu.

U svojoj 14. godini počela sam pohađati školu sestara benediktinki. Kako su nastavnice većinom bile redovnice, često sam ih izbliza promatrala, ali me njihov način života nije nikako privlačio. A kad sam ih promatrala kako rade u vrtu, znala sam tada govoriti jednoj svojoj prijateljici: »Život ovih redovnica uistinu nema svrhe. Ne vidim čemu on služi. Redovnice koje dvore bolesnike, pomažu siromahe, idu u misije, koriste ljudima. Ali ove . . .?«

Takav je, eto, bio moj sud o tim zatvorenim redovnicama. Bog je, međutim, i o njima i o meni mislio drukčije nego ja.

Približavao se Božić, pa je u samostanskoj crkvi započela devetnica kao priprava za taj blagdan. No pred sam Božić mi smo se učenice razišle kućama, pa nismo završile devetnicu.

Uoči Badnjaka pošla sam s dvije svoje kolegice poslije podne na šetnju izvan grada. Vraćajući se sa šetnje kući, prolazile smo pokraj samostanske crkve. Ne znam zašto sam ja bila predložila da pođemo u crkvu na devetnicu. Ušle smo. Na oltaru je bio izložen Presveti Oltarski Sakramenat. Svećenik je molio, a onda su redovnice na koru počele pjevati Gospine litanije. Dok sam ja na oltaru promatrala svetu Hostiju, odjednom sam u sebi oćutila neki tajanstveni glas, koji mi je postavljao pitanje: »Zašto ne bi i ti gore pjevala?«

Sestre benediktinke zaposlene u svom samostanskom vrtu

Te tajanstvene riječi preokrenule su svu moju nutrinu: i moje misli i moje osjećaje. Bilo mi je kao da sam sama pred svetom Hostijom. Taj osjećaj me obuzimao sve dok nije svršila pobožnost.

Izašla sam s kolegicama iz crkve. Razišle smo se, svaka je pošla svojoj kući. Kod kuće su mi neprestano dolazile u pamet iste misli. Nisam ih prihvaćala. Ja da budem redovnica? Samo to ne! Neću i neću! Međutim, onaj glas u mojoj duši bio je jači od svih mojih protivljenja. Ponavljala sam sebi: »Zar ja moram činiti ono što mi je sada palo na pamet? Kolike stvari dođu čovjeku na pamet pa ipak ne mora to odmah i učiniti. Neću se ni ja obazirati na te misli...«

Ta borba trajala je više dana. Za mene, koja sam bila veoma živahne i vesele naravi, bilo je teško i pomisliti da bih se mogla »zakopati« u samostan, i to u samostan sa strogom klauzurom. No koliko sam ja više odbijala te misli, u meni je raslo sve jače uvjerenje da moram posve pripasti samo Bogu.

Malo-pomalo strah se počeo okretati u radost, koja je sve više obuzimala moju dušu i koja me je sve više privlačila u samostan.

Do mog ulaska u samostan prošle su još tri godine. Kad sam, napokon, prekoračila prag svog novog prebivališta, cijelu noć nisam mogla usnuti od sreće što sam pošla za Božjim glasom.

Sad, nakon toliko godina provedenih u samostanu, mogu reći ne samo da se nisam ni za jedan čas pokajala što sam pošla tim putem, nego sam iz dana u dan sve više uvjerena da je to moj jedini pravi put na kojem ću ispuniti svoj životni poziv i proslaviti Boga.

Hvala od svega srca Gospodinu, što me je izabrao za svoju službenicu i zaručnicu u domu svojih izabranica...

»JEDNOSTAVNO SAM POBJEGLA«

U nekim dušama Gospodnji poziv ne nailazi na otpor, ali one same nailaze na poteškoće svoje okoline da ostvare ono što Bog od njih traži. A kad napokon ipak uspiju to ostvariti i kad mine prvi zanos, upadaju u razne krize, često i veoma teške, da se nakon duge borbe smire. Donosimo ovdje jedan od takvih primjera. Napisala ga je sama redovnica, koja je sve to proživjela.

— Ja sam jedinica u svojih roditelja, pa mi nije bilo lako ostvariti želju da pođem u samostan.

Kad mi je bilo 16 godina, počela sam ozbiljno razmišljati o svrsi svoga života. Promatrala sam susjede i znance, kojima je život prolazio samo u brizi kako će što bolje opskrbiti materijalno i same sebe i svoje jedno ili dvoje djece. Nekako mi se to činilo previše praznim. Osjećala sam da me takav život ne bi ni zadovoljio ni usrećio. Željela sam da svoje srce poklonim onima koji su ostali bez obiteljske topline, bez majčinske ljubavi već u svojoj nejakoj dobi. Čeznula sam za tim da svoju ljubav i svoje sposobnosti poradi Boga poklonim siromašnoj zapuštenoj djeci. A znala sam da to mogu ostvariti samo ako stupim u samostan, i to u takvu redovničku družbu koja se posebno posvećuje takvoj djeci.

Tu svoju namjeru iznijela sam svome ocu. On je na tu vijest žestoko reagirao. Majka je to primila mnogo mirnije. Kad sam vidjela da me roditelji ne puštaju, a imala sam već 20 godina, jednog dana jednostavno sam pobjegla od kuće. Bilo je to nekako pred sam Božić. Otišla sam k sestrama Kćerima Božje Ljubavi. Sestre su me primile kao gošću. Kod njih sam proboravila ne-

kih mjesec i po dana, a onda me spopala silna čežnja za rodnom kućom i vratila sam se u roditeljski dom.

Kod kuće sam provela tri godine, no nikako se nisam mogla smiriti. Željela sam se ponovo vratiti u samostan. Tamo me vuklo ono što sam za svoga kratkog boravka vidjela kod sestara: njihov rad, njihovu požrtvovnost, njihovu spremnost na svaku žrtvu. Vidjela sam kako one požrtvovno dvore starce u svojoj kući, kako se brinu oko smještaja kućnih pomoćnica, kako ih poučavaju i kako ih bodre u raznim poteškoćama, kako ih hrabre da ostanu vjerne svojoj vjeri i da čuvaju svoje djevojačko poštenje. I mnoge druge stvari otkrivale su mi veličinu toga poziva.

Nakon velikih poteškoća napokon sam se mogla vratiti u samostan. Nažalost, ta moja pobjeda nije bila trajna i konačna. Nakon dvije godine razboljela se moja majka, pa sam se po savjetu svoga duhovnika opet vratila kući. Kad mi je majka prizdravila, svakako sam se željela vratiti u samostan i tamo se napokon smiriti. No roditelji su mi pravili sve moguće poteškoće. Molila sam se žarko Bogu da smekša njihova srca. Bog je uslišio tu moju molitvu. Nakon nekog vremena i otac i majka pomirili su se s tom mojom odlukom da se vratim u samostan.

Sad su moji roditelji sretni što sam pošla tim putem. Sviđa im se što se sestre toliko brinu za starce i bolesnike po privatnim kućama. Drago im je bilo čuti kako mi radimo i po župama, kako se brinemo za napuštenu

---

»Kad mi je bilo 16 godina, počela sam ozbiljno razmišljati o svrsi svoga života. Čeznula sam za tim da svoju ljubav i svoje sposobnosti poradi Boga poklonim siromašnoj djeci. Znala sam da ću to najbolje ostvariti u samostanu«

djecu, kako čuvamo djecu zaposlenih roditelja. Razumije se da nam je u samostanu glavna briga naše vlastito posvećenje, naša što tješnja povezanost s Kristom. Ta Njemu smo se predale po zavjetima čistoće, siromaštva i poslušnosti, posvećujući Mu svoje tijelo i svoju ljubav, svoju volju i oslobađajući zbog Njega svoje srce od bilo kakve privezanosti uz prolazna dobra. Koliko god bile zaposlene preko dana, mi prvine dana posvećujemo Bogu molitvom, razmišljanjem, svetom misom i svetom pričešću, duhovnim čitanjem, jer smo uvjerene da ćemo samo toliko biti sposobne služiti bližnjemu koliko više budemo povezane s Bogom.

Redovnički život nije bez žrtve, bez poteškoća, bez kriza, ali redovnica koja se potpuno predala Bogu, uz Njegovu će pomoć sve te zapreke na svom životnom putu svladati i to će je još više povezati s Bogom.

Ja mogu reći za sebe da sam u samostanu i u svome redovničkom pozivu uistinu našla pravu i trajnu sreću, koju ne bih htjela zamijeniti ni za kakvu drugu sreću na ovom svijetu . . .

MILOST I VOLJA POBJEĐUJU

Dosad smo iznijeli primjere o buđenju redovničkog zvanja u pojedinim mladim dušama. Ovdje želimo pokazati na jednom konkretnom primjeru kako se neke duše još i nakon odziva Božjem pozivu bore sa svojom naravi da ostanu vjerne tom Božjem pozivu.

Djevojka, o kojoj je ovdje riječ, najprije se dugo borila sama sa sobom tražeći gdje je njezino mjesto u Božjem nacrtu. Godine su prolazile, ona je svršila i fakultet i specijalizaciju, izučila nekoliko pomoćnih stvari, zaposlila se i u svojoj službi našla je pravo zadovoljstvo

s naravnog gledišta. A ipak uza sve to osjećala je u srcu da se još ne nalazi na pravome mjestu. Susret s redovnicama otkrio joj je gdje ju Bog želi imati. Nakon toga prošlo je još nekih šest ili sedam godina dok nije donijela konačnu odluku da ostavi sve i stupi u samostan. No Bog je želio da ona to svoje zvanje plati cijenom žrtve rastanka s majkom udovicom, s djecom među kojom je radila kao odgojiteljica, s prijateljima i sa svim onim što je dotad za nju značilo dio njezina života.

Da jasnije prikažemo kako se ta duša postepeno kidala od zemaljskih veza i predavala Bogu, vadimo iz njezinih pisama karakteristične odlomke.

Prvo pismo

Odakle da počnem? Željno čekam vijesti od svih vas, posebno od Tebe, mama. Ako Ti jednostavno rečem da sam tijelom ovdje, a srcem u našoj kućici, onda ćeš razumjeti mnogo toga. Nije ovo lak život. Na sreću, ne ronim suze samo ja, ima nas šest novih. Svaki dan sam pred Presvetim sa svakim od vas posebno, ali naša narav je slaba i čezne za onim na što je navikla.

Uvijek i svuda idemo po dvije. Nikad nisi sam. Možeš si zamisliti kako ja to osjećam, ja, koja tako volim biti sama . . . Imam poteškoća, premda izvana to se očituje samo u suzama, koje ne mogu dugo zaustaviti. Inače uživam u razmatranju i molitvama, a za to imam dosta vremena. Uvijek sam to željela, pa se napokon i ostvarilo . . . No muče me napasti da gubim vrijeme u tim jednostavnim poslovima i da imam darove za nešto pametnije, pa mi se svi poslovi čine veoma dosadni. Eto, čovjek nikad nije bez briga i muka. No naša nas Pravila

uče da baš svladavajući sebe u takvim gledanjima idemo naprijed. Sad mi često dolaze na pamet moja djeca, kolege, školski poslovi... Bez poznavanja naših Pravila teško je sve to razumjeti. I ja pomalo shvaćam zašto se danas žene tuže na dosadu u kući. Ne žele služiti i žrtvovati se za svoje.

Nemoj se, mama, čuditi da sam plačljiva. Ne bi bila žrtva da sve ide kao podmazano. Nakon plača osjećam se uvijek bolje. Osjećam mir, i kao da mi se živci odmaraju. Svaki dan me hvata strah da neću moći doći do kraja. Ne znam zašto je to tako. Inače ja nisam plašljiva pred teškoćama. U usporedbi s ostalim djevojkama meni je lako. One prolaze kroz traume učenja jezika (engleskog). Ne mogu se izraziti, dok ja to mogu, jer sam već prije naučila taj jezik. U tome osjećam ruku Božje providnosti...

Drugo pismo

Oko mene sjede sestre i šapću međusobno svaka na svom jeziku... Mama, ne smijem se Tebe sjetiti, jer odmah zaplačem. Vjerojatno i Ti mnogo misliš na mene. Znam da Ti je teško i da bi najradije željela da sam s Tobom. I ja isto to jako želim, i da mogu, odmah bih se vratila. U dubini duše pak osjećam da mi je ići ovim putem i prepustiti se Providnosti, koja me je ovamo dovela. Križ je više puta težak, iako izvana izgleda običan i jednostavan. To je svakodnevno umiranje sebi. Ne znam, ali tješim se izrekom da je svaki početak težak i da privikavanje na novi način života, bio on ne znam

Samostan Misionarki Ljubavi u Londonu gdje je započela svoj redovnički život autorica ovih pisama

kako lijep i zanimljiv, treba vremena i strpljivosti. Molim vas da se svi molite za mene, jer svi vi vozite na svojim starim kolosjecima, a meni se čini kao da sam izbačena s tračnica. U tom duhu razumijete i moju čežnju za vijestima od vas, pa bile one ne znam kako neznatne...

Ti, mama, imaš gore prilike nego ja, jedino što Ti imaš slobodu koje ja više nemam. Više puta mislim na vrijeme kad sam mogla slobodno leći, čitati, popiti šalicu kave, pojesti kolač. Kako čovjek ne zna cijeniti te male svakodnevne sitnice! Zapravo, od njih se sastoji ljepota **života...**

Ovdje svaki dan učimo ili meditiramo Pravila. Neke stvari moramo znati napamet. Za duhovno štivo obvezatno se čita odlomak iz Pravila. Pročitala sam na engleskom životopis sv. Dominika i sv. Tome Moora. Kakvi su to veliki ljudi! Upravo sam počela čitati životopis Edmunda Campiona... Ne mogu Ti, mama, reći koliko uživam u čitanju životopisa tih velikih ljudi. Kad čovjek čita svjetovni roman, uživa, ali uvijek ima osjećaj, bar sam ga ja imala, da mi nedostaje jedna dimenzija, a nju nalazim baš u tim knjigama. Kad si mi Ti, mama, kod kuće govorila da čitam životopise svetaca, činilo mi se to onda pretjerano, a sad mi se čini da sam konačno našla pravo štivo. Sveto Pismo je tako interesantno da mi se čini da bih ga mogla stalno čitati. Pitam se kako mi to nije prije bilo jasno.

Salijeću me napasti da sve napustim, ali mislim da su to ipak samo napasti. S nečim se moraš boriti. Ove moje susestre, koje se nalaze sa mnom sada u aspiranturi, morale su se odreći većeg standarda nego ja. Skoro sve su imale vlastiti auto i imale su svoj vlastiti stan. Kad mogu one, onda valjda mogu i ja nešto žrtvovati... Nekima od njih roditelji ne mogu oprostiti što su ovdje,

pa im uopće ne pišu. Svaka ima neki problem. Kako sam ja sretna da sam ovdje, mama, s Tvojom privolom, te da mi pišeš tako utješna pisma! Jesam li možda previše iskrena? Ovdje mi nedostaje razgovor, posebno ono kako sam se znala izgovoriti pred Tobom, mama. Više puta mi je pun koš, ali i to je žrtva. I čudno: kako se ne može pobjeći od vlastitih pogrešaka.

Naš duhovnik nam govori: U prvom redu svi smo pozvani na svetost kao djeca Božja, a na drugome mjestu je na koji ćemo način to ostvariti. Ako taj stalež nije za nas, ovo vrijeme, provedeno ovdje, može biti dragocjeno za naš život kao moralna podrška i kao vodič.

Svako jutro moram moliti da izdržim dan ovakav kakav jest... Naši siromasi svakako. Piju, tuku se, ali prema nama svi su dobri. Kad posjećujemo obitelji, svašta čujemo. Mislim, da kao obični civili, tj. socijalni radnici, ne bismo nikada čule ispovijedi koje čujemo. Imaš osjećaj da to nismo mi, nego netko viši s nama, koji nam otvara vrata i srca. Koliko bijede skriva se u nekim stanovima teško je to i zamisliti. Prostora ima, ali nedostaje ljubavi. Muke, apatija, osamljenost, bijeda, depresija, djeca uličari, narkomani, kriminalci. Bez molitve ne bismo mogle sve to činiti što činimo. Uopće naš život, ovakav kakav jest, ne ide bez toga ni jednoga časa.

Stalno primamo materijalna dobra i dalje ih dijelimo. Nikada dosta. Mi se zadovoljimo s malim, a sad mi se i to čini jako mnogo. Jedno jaje, malo đema, komadić kolača, dva keksa naše su male radosti što se tiče hrane...

Treće pismo

Mama, svaki sam Ti mjesec pisala. I nikad nemoj posumnjati da bih radije pisala nekome drugome nego Tebi. Pisati majci, odnosno roditeljima, to smo dužne, prema učenju Majke Terezije. Ona nas uči da sa svojima najmilijima moramo dijeliti radosti i teškoće, i s veseljem im pisati, te u tome uživati, a posjeti ne umanjuju mogućnost pisanja.

Šivamo sarije, jer već kao postulantice moramo promijeniti odijelo. To je dugački bijeli šos od običnog platna, bijela bluza i preko toga potpuno bijeli sari. Pomažem u šivanju i tek sada vidim zašto sam morala učiti šivati i od kolike mi je to koristi. Same šivamo svoju odjeću. Kad god je potrebno, pomažem u kuhinji kuhati, pa iako je naša kuhinja veoma jednostavna, dobro bi mi došlo da znam malo više. Ipak sve dosta dobro ispadne.

Jako se veselim kad nam dođu u pohode sestre iz drugih kuća, a i kad mi idemo k njima. Prošlog ponedjeljka mi smo posjetile jednu od naših kuća. Sjedile smo u nezagrijanoj sobi na podu na dekama, ali veselje i ljubav s kojom su nas dočekale sve je zagrijala.

Putem uvijek susrećemo naše siromahe, koje mi zovemo »naši prijatelji«. Da Ti je čuti te razgovore!

Od jučer nedjeljom imam dužnost da dijelim siromasima odjeću. Jučer sam upravo uživala. Neki se na licu mjesta okupaju i presvuku, pa ih upravo ne prepoznaješ. Naskakala sam se, ali s užitkom.

Sad sam se već privikla na posao kojega uvijek ima, a i osjećam da me baš ta jednostavnost odmara živčano i da mi je to došlo u pravi čas. Mirna sam. U dubini duše osjećam mir i zasad sve ide više-manje ravno. Naravno da mi u svemu tome pomažu molitve svih vas.

Majka Terezija nas uči da je moljenje krunice na ulici naše jedino oružje ,jer mi ulazimo u grješne obitelji, i samo na taj način možemo biti sigurne. Jedan misionar nam je pripovijedao, kako su u Indiji jednu kandidatkinju poslali kući, jer je drugoj rekla da je dosta ako izmole samo jednu krunicu. Misionaru je trebalo godinu dana da to shvati, pa sad kaže: »Sad razumijem da s Gospodinom Bogom nema polovičnosti. Ako je pravilo da se stalno moli, onda ga treba i obdržavati u potpunosti!«

Četvrto pismo

Mama, kako vidiš, nalazim se u Vječnom gradu, u susjedstvu Koloseuma. Kakav privilegij! Koliko je mučenika pogubljeno baš na tome mjestu!

Ako ja nisam za ovdje, a ostanem, onda je to stvarno posebna milost, jer ne izabiremo mi, nego izabire On. Moje je da prihvatim ili da odbijem. Bez milosti ovaj život ne bih mogla podnositi ni jedan dan. Kad se samo sjetim svoje samostalnosti i samodostatnosti!!! Naravno, da mi je teško. Bilo bi neprirodno da mi nije, ali uza sve to u meni je za sada u dubini duše mir i osjećam da uza sve poteškoće moram biti tu. Tu se ne varam, jer mogu uspoređivati s prošlošću. Uvijek sam osjećala u sebi da nešto tražim i da mi se nameću mnoga pitanja. Sad su pitanja samo napasti, a pravi osjećaj je: mirno prepuštanje vođenju Oca, a ne traženje. Što će donijeti budućnost? Treba neprestano moliti, a to svi vi činite, i ja to osjećam. Posve sam sigurna da me Providnost pomalo, ali sigurno, pripremala za ovaj način života. Sva razočaranja prijašnjih godina jako su mi dragocjena, i tek sada pomalo shvaćam njihovu vrijed-

nost. To mi pomaže da dosta mirno primam svakidašnjicu, jer sam ja tip koji se svom dušom baca u akciju, a u svemu treba mirnoće i razboritosti.

Dakle, naš život u novom domu! Stvarno je to preuređeni kokošinjac i život u njemu je neke vrste dobrovoljnog logora. Spavaonice su kao u pobijeljenoj baraci, praonice su bez tople vode, voda se grije pod šupom na vatri od otpadaka, rublje se pere vani na otvorenom, suđe također. Sve izgleda kao da smo u ratnom stanju...

Jednu stvar bih Te molila, mama! Kad budeš dolazila ovamo u Rim, možeš li mi donijeti neki stari kaput propisne duljine, jer u ovom mome mi je zima. Možda tko od rođaka želi baciti svoj stari kaput, pa Ti zamoli i donesi mi ga.

Danas je stiglo sedam sestara iz Indije. Naša magistra se smije i veli: »S Majkom Terezijom nikad nisi siguran kad te nekud šalje. Veli, da se te i te sestre spreme, one uđu u vlak, i onda Majka najedanput veli: 'Vi, sestro, nećete putovati, vratite se kući!'«

Peto pismo

Promijenila sam ime. Kolebala sam se. Htjela sam Tebe, mama, pitati za savjet, ali nije bilo vremena... Ako želiš, možeš mi na kovertu staviti novo ime, kad mi pišeš. Mi se pomalo privikavamo na to novo ime, i često se smijemo... Već sam 11 dana u sariju. Stvarno izgledamo kao bijele zaručnice, samo kad treba u tome raditi, onda je to muka. Najgore je to što se stalno negdje zakvačiš, a ja nosim rekord. Od jučer tri velike rupe, koje ne znam kad ću moći zakrpati, a imam samo jedan sari rezerve. Jedno pereš, drugo dereš. Jako je kišovito pa se ta bjelina teško suši.

Ne trebam kaput, našla sam si neki. Topao je i dosta dugačak. Istina, stoji mi kao šaka na oko, ali to me više ne dira.

Prošle nedjelje išle smo u povorci, jer je bio dan gubavaca, pa sam tako prošla pored Koloseuma, crkve sv. Kuzme i Damjana i stupova gdje su vezali kršćane. Završili smo svetom misom u sv. Ivanu Lateranskom. Divna crkva, ali meni se ovo naše više sviđa.

Od Tvojih kolača nisam okusila ni mrvice. Nestali su i nitko ne zna kamo. Teško sam ih prežalila. To mi je pouka. Od kuće ne smijemo moliti ništa, a ako se i donese, nitko ne garantira da ćemo mi to jesti. Istina, mi smo zasipani darovima, ali dobrovoljno ih se odričemo, jer bi naše siromaštvo inače moglo stradati. Ja sam početnik, pa mi je još i sada žao za kolačima. Molim Te, mama, da ne misliš da sam gladna! Jedem dovoljno, samo ne kad bih ja htjela, i što bih ja htjela. U tome je razlika.

Ovaj mjesec dolazi nam Majka Terezija, pa se veoma veselimo. Sveta žena! No i ovdje ima svetih sestara, iako izgledaju veoma jednostavne. Ja im se divim. Svetost se ne sastoji u mudrovanju i inteligenciji. Čitam svaki dan živote svetaca, a stanujem na tlu svetih kršćanskih mučenika...

* * *

Iz tih pisama lako možemo vidjeti kako Bog neku dušu sve više osvaja nakon što je — makar i uz protivljenje naravi — odgovorila na Njegov poziv. On joj pomalo otkriva uzvišenost njezina poziva i ljepotu redovničkog zvanja, a da joj ni najmanje ne sakriva žrtve koje je na tom putu čekaju. On joj ujedno pokazuje sredstva kojima će učvršćivati svoje zvanje: molitvu, sakramente, duh ponizne poučljivosti, vjernost redov-

ničkim Pravilima odmah od početka, promatranje svega očima vjere, a svoje zvanje da promatra kao odgovor na Božju ljubav prema njoj.

Sve to vrijedi za svako redovničko zvanje, a ne samo za one koje Bog poziva u družbu Misionarki Ljubavi. Djevojka, koja na takvim temeljima gradi svoj redovnički poziv, može se uzdati da će ostvariti ono što Bog od nje u životu očekuje...

BOG POZIVA NA RAZNE NAČINE

Već smo prilično opširno donijeli opis nekih redovnica o tome kako se rodilo njihovo redovničko zvanje. Ovdje želimo reći nešto više o tome kako se rađaju redovnička zvanja kao nešto posve prirodno i opet kao nešto iznenadno. Želimo progovoriti o okolnostima koje pogoduju takvim zvanjima i koje ih često onemogućuju, o dobrom i lošem utjecaju okoline.

Redovničko zvanje je Božji dar

Prije nego progovorimo o načinima kako se rađa redovničko zvanje u pojedinoj duši, moramo reći da je to zvanje čisti Božji dar. To znači da ga On daje kome hoće i kada hoće. Ono što je Isus rekao apostolima: »Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas!«, vrijedi i za svako duhovno zvanje. Dođe li tko nepozvan u samostan, neće u njemu izdržati, a ako i ostane, nikad neće postati ono što Bog od redovnika očekuje i traži. Za to će mu nedostajati neophodno potrebna Božja milost, koja je tijesno povezana sa samim Božjim pozivom. Kad, naime, Bog neku dušu poziva da Ga slijedi u redovničkom staležu, On joj u isto vrijeme obećaje i sve potrebne milosti.

Crkva nas uči, i to ne samo jednom, nego mnogo puta kroz povijest, da ona prosuđuje ima li tko redov-

ničko zvanje ili nema. Ona mora reći zadnju riječ, tj. ona mora potvrditi da neku osobu Bog uistinu zove u redovnički stalež.

Ipak treba reći da onaj prvi poziv dolazi neposredno od Boga. On jedini može započeti to djelo oblikovanja nekog zvanja. I Bog jedini zna kakva se borba vodila između Njega i duše prije nego što je ona izgovorila svoje »da«. Tek onda kad je dotična pozvana duša odgovorila na Božji poziv, Crkva prosuđuje da li zvanje dolazi od Boga ili su to samo pobožne želje takve osobe.

Bog poziva duše na taj put posvećenja u najrazličitijim razdobljima života i u najrazličitijim okolnostima.

Rana zvanja

Neke djevojke Bog poziva veoma rano. Kao da želi na taj način sačuvati sav miris njihove nevinosti, On im pokazuje — često prilično nejasno — gdje ih želi vidjeti kao Kristove zaručnice i suradnice.

Sveta Mala Terezija osjetila je Božji poziv kad su joj bile tek tri godine. O tome je napisala u svome životopisu: »Često sam čula kako govore da će Paulina (njezina sestra) sasvim sigurno biti redovnica. Tada sam, ne znajući pravo što je to, mislila: 'I ja ću biti redovnica!' To je jedna od mojih prvih uspomena, i odonda nikad nisam promijenila svoju odluku.«

Na drugome mjestu piše: »Ljubljena moja majko (Paulino), vi ste mi objasnili život u karmelu, koji mi

Neke duše Krist poziva u najranijoj dobi da pođu za Njim i one vjerno upravljaju svoje korake prema Njemu ...

se učinio veoma lijep. Ponavljajući u duši sve što ste mi rekli, osjetih da je karmel ona pustinja gdje dragi Bog hoće da se i ja sakrijem. Osjetila sam to tako snažno da nije bilo ni najmanje sumnje u mom srcu. To nije bio san djeteta koje se daje zanositi, nego sigurnost da je to božanski poziv. Htjela sam ići u karmel ne radi Pauline, nego radi samoga Isusa...«

Kad je taj ponovni poziv Božji osjetila u srcu, bilo joj je devet godina.

U životopisu svete Margarite Marije Alacoque čitamo da je ona osjetila u srcu Božji poziv kad joj je bilo sedam godina.

Neka redovnica napisala je o sebi: »Čini mi se kao da sam se rodila s redovničkim zvanjem.« Druga za sebe kaže: »Kad mi je bilo 12 godina, osjetila sam da me Bog poziva u redovnički stalež i ta misao pratila me je sve dok je nisam ostvarila.«

I Majka Terezija osjetila je u svojoj duši Božji glas koji ju je zvao da mu se posve preda i posveti svoj život siromasima. Bilo joj je tada 12 godina. A neka druga misionarka pripovijeda o svom zvanju: »Kad sam primila prvu svetu pričest, toliko sam bila zahvaćena beskrajnošću Božje ljubavi i svojom nemoći da Bogu uzvratim tu ljubav, da sam, i ne shvaćajući pravo kamo će me to dovesti — ta imala sam tek šest i po godina! — Bogu svečano obećala da ću svoje srce sačuvati samo za Njega.« Tada još nije znala na koji će to način ostvariti u životu, a ostvarila ga je, eto, kao redovnica misionarka, i to u preobilnoj mjeri.

»Često sam čula kako govore da će Paulina biti redovnica. Tada sam, ne znajući pravo što je to, mislila: 'I ja ću biti redovnica!' I nikad nisam promijenila svoju odluku« (Sv. Mala Terezija)

Prema raznim izjavama redovnica iz najrazličitijih redovničkih družbi, velik postotak njih osjetio je Božji poziv u svom srcu već prije 16. godine života.

Ta rana redovnička zvanja godine će ili potvrditi ili opovrći, tj. pokazat će jesu li bila uistinu prava zvanja. No bilo bi veoma nerazborito kad bismo se prema tim pojavama vladali kao prema dječjim hirovima te ih čak i izrugivali. Već smo spomenuli da Bog nastoji na taj način pojedino dijete sačuvati od mnogih opasnosti i pomalo ga pripraviti za njegov veliki poziv. Osim toga, nije li baš to djetinje doba najprikladnije da milost Božja oblikuje mladu dušu za svoje božanske planove...

Kršćanski roditelji morali bi ozbiljno nastojati da redovničko zvanje svoje djece doista pomažu, da nad njim bdiju kao nad posebnim darom što ga je Gospodin Bog poklonio njihovoj obitelji. Ta tko odgoji samo jedno takvo duhovno zvanje, koliko time duša spašava, koliko dobra čini Crkvi Božjoj...!

Imale su pravo kršćanske majke koje su u nedavnoj prošlosti molile Boga za milost da im koje od njihove djece pozove u svoju službu. Mnoge su za tu milost molile već onda kad su dijete još nosile pod svojim srcem. Nisu im nanosile silu, nego su čuvale tu tajnu u svome srcu, ali su se za to molile svaki dan. I mnoge od njih izmolile su od Boga gdjekojem svome djetetu redovničko zvanje. Možda nam danas nedostaju takve majke, pa stoga se osjeća i kriza duhovnih zvanja...

Iznenadna rasvjetljenja

Kad je riječ o iznenadnim rasvjetljenjima, onda pod tim mislimo na slučajeve u kojima sama duša i ne misli na duhovni stalež. Dapače, mnoge od njih uvjerene su

da je brak njihov pravi poziv. A onda, kad se one tome najmanje nadaju i kad već namjeravaju zaokrenuti namjeravanim putem, Bog ih odjednom rasvijetli i pokaže im gdje je njihovo pravo mjesto. Takvih slučajeva ima prilično mnogo, no svaki od njih nosi u sebi nešto posebno, što ga razlikuje od svih drugih sličnih poziva. Kao što je, naime, svaki čovjek jedinstven i neponovljiv, tako je i Božji postupak sa svakom osobom koju On poziva u svoju službu jedinstven i neponovljiv.

No najbolje će biti ako navedemo neki od takvih slučajeva. Tim primjerima želimo pokazati djevojkama koje na taj način Bog poziva što im je činiti da upoznaju da li je to doista Božji poziv.

Jedna misionarka pripovijeda o svome zvanju: »Bilo mi je 26 godina kad sam hodočastila u Lurd. Tada sam više nego ikad pomišljala na brak, pa sam se željela pomoliti pred Gospom za taj tako važan korak u svome životu. No kad sam pristupila svetoj pričesti pred spiljom, odjednom sam osjetila kao da me obasjalo neko tajanstveno svjetlo. U tom svjetlu spoznala sam u jednom času da moj životni put nije brak, nego da me Isus želi potpuno za sebe, i to kao redovnicu misionarku u Indiji.«

Ništa manje nije zanimljiv poziv što ga je osjetila jedna djevojka od 17 godina. Ona taj događaj opisuje ovako: »Kad mi je bilo 17 godina, za vrijeme školskih praznika jednog sam dana promatrala kako iz neke velike tvornice izlaze radnici nakon posla. Među njima vidjela sam mnogo mladih. I dok sam promatrala kako se oni vladaju, osjetila sam da bi im netko morao pomoći da nađu pravi put. I tad mi se samo od sebe nametnulo pitanje: 'A zašto ne bi ti postala redovnica i posvetila svoje sile i svoje sposobnosti radničkoj mla-

deži?' To iznenadno pitanje tražilo je odgovor i ja sam ga dala: odlučila sam poći za Božjim glasom...«

Neka mlada odgojiteljica doživjela je da je čula Božji poziv dok je za ljetnih praznika vodila brigu za skupinu siromašne djece na ljetovanju. No čujmo nju samu: »Za vrijeme ljetnih praznika bilo mi je povjereno da se u jednoj koloniji brinem za tjelesni i duševni odmor male djece siromašnih roditelja. U tom svom poslu osjetila sam veliku radost što se mogu žrtvovati za tu siromašnu djecu, te male Isusove ljubimce. I dok sam se tako jedne večeri brinula da dječicu spremim na počinak, rekla sam sama sebi: 'Bit ću redovnica!' Zanimljivo je to da nikad prije toga nisam ni pomišljala na to zvanje. A zašto sam to tada pomislila? Uvjerena sam da je to Božji glas progovorio u mom srcu. Tog časa bila sam posve sigurna da je to moje pravo zvanje. Sva ostala pitanja i odgovori pridošli su kasnije, ali oni nisu ništa promijenili u toj stvari...«

Slijedeći slučaj razlikuje od navedenih po tome što poziv nije dotična osoba čula u svom srcu, nego joj ga je upravio svećenik. Utemeljiteljica družbe Kćeri milosrđa, sestra Marija od propetog Isukrsta, ili krsnim imenom Marija Petković, bila je dobra i pobožna djevojka, ali nije joj bilo jasno gdje je Bog želi. Jednog dana rekao joj je to dubrovački biskup Josip Marčelić. On joj je rastumačio koliko bijednika nakon prvog svjetskog rata čeka nečiju milosrdnu ruku koja će im ublažiti bijedu. On da je uvjeren da baš nju Bog poziva na taj posao ljubavi. Odazvala se i osnovala je spomenutu družbu.

I na sportskim terenima Bog pronalazi svoje izabranice i poziva ih u svoju službu

I naša indijska misionarka setra Leonarda Vidaković osjetila je iznenada u srcu da je Bog zove za redovnicu i misionarku. Ona sama o tome pripovijeda: »Moje zvanje došlo mi je iznenada. Nikad nisam ni poželjela da budem redovnica, a još manje misionarka. No jedne večeri, dok sam promatrala zvjezdano nebo, iznenada se u meni rodila čvrsta odluka da pođem u samostan i onda u misije. Bile su mi tada nepune 22 godine...«

Da bi neku mladu dušu pozvao u redovnički stalež, Bog se zna poslužiti i knjigom. O tome imamo lijepo svjedočanstvo. Evo što nam kaže jedna takva duša: »Sanjala sam o životnoj karijeri u svijetu. Ta svršila sam svoje studije na sveučilištu s veoma lijepim uspjehom i već sam u duhu promatrala samu sebe kako se iz godine u godinu sve više penjem u svojoj službi. Pomišljala sam da će me sreća poslužiti da postanem i sveučilišna profesorica. A onda jednog dana slučajno sam došla do knjige u kojoj se opisuje život i rad jedne redovnice. Najprije sam je listala, a onda me nešto sve više vuklo da je čitam. I što sam je više čitala, bivala mi je sve zanimljivija. Divila sam se toj ženi. I kad sam knjigu pročitala, odjednom sam u sebi osjetila neki glas koji mi je tiho, ali veoma jasno govorio: 'Ne bi li i ti pošla za njom?' Trgla sam se. Ali ja sanjam o uspjehu u svijetu, o slavi! A glas mi je odgovorio: 'Uspjeh u svijetu i slava, to je prolazno, a put kojim te ja pozivam ispunit će te srećom kakve nikad nisi osjetila!'

Od tog dana nisam imala mira. Borila sam se sama sa sobom, a glas mi je ponavljao svoj poziv. I napokon sam se predala Bogu u redovničkom staležu. I tu sam doista našla sreću, o kojoj mi je Božji glas govorio. Hvala Gospodinu, što me je izabrao za svoju službenicu i zaručnicu svoga Sina Isusa Krista!«

Takvi iznenadni Božji pozivi veoma duboko prodiru u dušu i upravo se u nju usijecaju. Moglo bi se reći da

je to uistinu direktan Božji zahvat u izabranu dušu i da je to svjetlo u srcu izabranice Bog sam iznenada upalio. Međutim, da takva duša postigne sigurnost da to nije tek utvara, nego pravi Božji poziv, potrebno je da taj nutarnji poziv potvrde i neki redoviti znakovi po kojima se obično prepoznaje duhovno zvanje.

Redoviti znakovi zvanja

Izvanredni i nenadani Božji pozivi upućeni nekim dušama uvijek ostaju neke vrste izuzetak. Oni se posebno pojavljuju kod djevojaka koje je Bog u svojoj božanskoj providnosti predodredio za neku posebnu zadaću. Stoga takav poziv ne može i ne smije očekivati svaka djevojka da bi bila sigurna zove li je Bog u duhovni stalež ili ne. Djevojka, koja bi od Boga tražila takav znak, pokazala bi preuzetnost i naivnost. A to bi joj onemogućilo da uopće upozna volju Božju da li je doista Bog poziva u redovnički stalež.

Redoviti put do upoznavanja duhovnog zvanja vodi preko raznih malih znakova, koje treba znati opaziti, shvatiti i onda slijediti.

Svaki čovjek mora na početku svoga životnog puta prije ili kasnije postaviti sebi pitanje: »Što mi je činiti? Kojim putem moram krenuti u život da ispunim ono što od mene traži Bog?« Takvo, dakle, pitanje mora sebi postaviti i svaka djevojka. I kad jednom spoznamo prema svojim sklonostima, prema okolnostima života, kojim putem nas Bog poziva, moramo biti spremni da tim putem doista i krenemo, makar osjećali da ćemo na njemu naići na mnoge poteškoće. Treba znati da nema nijednoga puta u život na kojem ne bi bilo poteškoća, kušnja i zapreka. Kao kršćani mi još potanje upoznajemo svoj poziv ako vjerno živimo po svojoj vjeri izvr-

šujući sve Božje i crkvene zapovijedi, svoje staleške dužnosti, ako smo vjerni molitvi, pa onda ako pokazujemo apostolski žar i revnost, te ako smo velikodušni prema Bogu i bližnjemu, kad se od nas traži neka žrtva. Što je neka djevojka u svemu tome velikodušnija, to će biti spremnija da Bogu dade i veću žrtvu nego što je drugi kršćani daju.

Promatrajući i slijedeći te redovite Božje znakove, što ih već na početku susrećemo na svome životnom putu, mnogo lakše ćemo otkriti što Bog očekuje od nas u budućnosti. No k tome treba uvijek dodati i molitvu, u kojoj ćemo moliti Gospodina da nam pokaže gdje nas želi imati i što očekuje od nas.

Ta spremnost da prihvatimo Božju volju kamo god nas ona vodila i što god od nas tražila najbolja je priprava da čujemo i Božji poziv u redovnički stalež. Već smo na početku knjige kazali da djevojka, koja želi ispuniti volju Božju, mora sebi postaviti i pitanje: »Ne poziva li me Bog u redovnički stalež?« I kao što ispituje mnogo toga na svom životnom putu i traži na to odgovor, tako će i na to pitanje naći prije ili kasnije odgovor. Kako će joj Bog odgovoriti, gdje i kada, to će već u pravo vrijeme saznati, kao što su to saznale i tolike druge prije nje.

Kad dođe do tog stupnja istraživanja da li je doista Bog poziva u redovnički stalež, ona već pozitivno nastoji oko toga da otkrije Božju volju i da je slijedi. Sad nastupa razdoblje da postavi drugo pitanje: »Što Crkva sudi o tome da li me Bog zove u redovnički stalež ili ne?« Crkva je, naime, jedina od Boga pozvana da prosudi to i da nas onda službeno pozove u Božje ime da stupimo na taj životni put.

Kad se djevojka nađe na tom stupnju, sama će osjetiti potrebu da još više moli, da redovitije i češće sudjeluje kod svete mise i preko tjedna, koliko joj je to više

Gdjekoje redovničko zvanje rodilo se u vjeronaučnoj dvorani ili na nekoj župskoj priredbi mladih

moguće, te da često prima svetu pričest. Ujedno će osjetiti potrebu i za tim da produbi svoje vjersko znanje da se njime uzdigne nad prosječne vjernike.

K svemu tome moramo ozbiljno ispitati neke redovite znakove jesmo li sposobni za redovnički stalež. Tako treba da svaka takva djevojka provjeri da li je tjelesno, duševno i duhovno zdrava za takav način života; da li je na ćudorednoj visini; ne naginje li nekim na-

stranostima, bilo na ćudorednom području, bilo u načinu očitovanja svoje vjere. Mora sebi dati jasan odgovor na pitanje hoće li biti sposobna da primi na sebe obvezu provođenja redovničkih zavjeta čistoće, siromaštva i poslušnosti, te hoće li se moći i znati prilagoditi zajedničkom životu kakav se provodi u samostanu.

Upozna li u tom ispitivanju da je doista sposobna za samostanski život, potrebno je da sebi odgovori i na pitanje privlači li je više kontemplativni način života u strogom samostanu, kao što su karmelićanke, klarise, benediktinke, vizitatinke, ili se više oduševljava za apostolske redovničke družbe. Ako je privlače te druge, onda se mora upitati osjeća li više sklonosti da se posveti njezi bolesnika i nemoćnika kao medicinska sestra, ili se oduševljava više za poziv dječje njegovateljice odbačene, napuštene djece i djece bez roditelja, ili želi možda posvetiti svoje sposobnosti katehiziranju djece, ili osjeća sklonost da se posveti apostolatu među ženskom mladeži, ili bi željela raditi kao misionarka u misijskim krajevima, ili želi služiti Gospodinu kao Marta u raznim poslovima u samostanu... No u tom izboru mora je voditi prije svega misao da je Bog zove tamo gdje će moći više iskoristiti svoje talente za Njegovu slavu i za spas duša i za svoje vlastito posvećenje. Stoga treba imati pred očima i stupanj izobrazbe, kao i stupanj prirodne nadarenosti. Ne bi bilo razborito pri tome ni precijeniti, ni podcijeniti svoje sposobnosti. A kako nitko nije u svojoj stvari sam mjerodavan sudac, bit će poželjno potražiti savjet kod svećenika ili kod koje druge razborite osobe koja nas dobro poznaje.

Ipak, koliko god je važno sve što smo ovdje spomenuli, to još nije dosta za redovničko zvanje. To su samo preduvjeti da se ono može pojaviti i otkriti u pojedinoj duši. K svemu tome mora još pridoći volja da se baš u tom staležu cijelim bićem posvetimo Bogu pošto

smo upoznali što je redovničko zvanje, kakav je život u samostanu, što nam taj način života nudi i što od nas traži. Onoj koja se želi kao redovnica posvetiti Bogu mora unaprijed biti jasno da u samostanu nema mjesta samovolji pojedinaca, a niti očekivanju da će tu postići neku karijeru. Za takve osobe bit će najbolje da ostanu u svijetu pa da tamo potraže svoju sreću.

Kad pojedina djevojka napokon upozna da je Bog želi vidjeti kao redovnicu, ne preostaje joj ništa drugo nego da Bogu kaže još svoje dragovoljno »Neka bude! Hoću, Gospodine, izvršiti Tvoju svetu volju! Prihvaćam Tvoj poziv!« Taj odgovor Bogu znači završetak traženja Božje volje. No treba spomenuti da se ovdje ne radi o tome da će svaka djevojka osjetiti u sebi neku apsolutnu sigurnost. Tu je tek riječ o nekoj moralnoj sigurnosti, koja se temelji na prepoznavanju znakova zvanja te na već prije izraženom raspoloženju da slijedim Božju volju što se tiče mojeg života i mjesta i načina kako ću i gdje ću Bogu služiti. To je sigurnost što je pruža vjera u Boga i pouzdanje u Njegovu providnost.

Neke djevojke očekuju da im Bog jasnije odgovori. I u očekivanju takvog poziva ne odazivlju se Božjem glasu.

Pri upoznavanju pojedinog redovničkog zvanja veoma mnogo može pomoći duhovni vođa ili ispovjednik, napose kad sama duša teško prepoznaje što zapravo Bog od nje traži. No takav duhovni vođa i ispovjednik moraju biti ljudi koji sami dobro poznaju način kako Bog govori dušama. Zatim je potrebno da prilično dobro poznaju i redovnički život. A da bi sve to mogli, moraju najprije sami biti povezani s Bogom po duhovnom životu, po molitvi. Inače se može dogoditi da »slijepac slijepca vodi«, pa mogu obojica pasti u jamu, prema Isusovim riječima.

Veliku ulogu u prepoznavanju redovničkog zvanja mogu odigrati i razne knjige duhovnog sadržaja, napose životopisi svetaca redovnika i redovnica.

Duhovno zvanje može djevojka osjetiti i po susretu s nekom izgrađenom redovnicom, te pažljivim promatranjem djelovanja redovnica na određenom području apostolata. Takav smo slučaj spomenuli na početku knjige.

Veoma plodonosno sredstvo da netko upozna ima li duhovno zvanje jesu duhovne vježbe, napose one koje su usmjerene baš prema tome da duša upozna Božju volju u pogledu njezine budućnosti. Treba spomenuti i razne tečajeve i susrete koji imaju sličnu svrhu.

Bog može duši progovoriti i preko pojedinih događaja u njezinu životu, kao što su bolest, smrt drage osobe, razočaranje u ljudima u koje se pouzdavala, te mnoge druge stvari.

Ipak, u svim slučajevima samo je riječ o buđenju redovničkog zvanja. Međutim, od buđenja duhovnog zvanja pa do njegova dozrijevanja redovito mora proći prilično mnogo vremena, koji put i više godina. S time treba računati, jer baš vrijeme pokazuje koliko je neko redovničko zvanje osvojilo dušu. Ono pomaže da mnoge iluzije otpadnu, a stvarnost života da dušu pripravi za onaj konačni korak.

Objektivna i subjektivna sposobnost

Osjeti li neka djevojka u srcu sklonost prema redovničkom zvanju, to ipak još ne znači da je već samim tim ona sposobna za taj poziv. Pri tome mora imati prije svega pravu nakanu da izvrši samo ono što Bog od nje traži. A to je u prvom redu da želi tražiti samo Božju slavu, a nikako neko svoje zadovoljstvo, neku sigurnost da će tu naći materijalno osiguranje za budućnost, ili da će se tu skloniti da se riješi raznih životnih odgovornosti. Smatra li, dakle, samostan samo kao neko utočište bilo u kojem obliku, to je znak da joj nakana nije čista, da to zvanje ne izabire za nju Bog, nego ga izabire ona sama. Takva djevojka neka i ne pokuša poći u samostan jer će se naći na mjestu gdje je Bog ne želi i neće u životu imati ni sreće, ni blagoslova, ni duševnog mira.

Druga stvar, koja se traži od redovničke kandidatkinje, jesu potrebne kvalitete za to zvanje. Svaka redovnička družba ima u tome svoje posebne zahtjeve prema svojoj svrsi. Može se stoga dogoditi da neka djevojka nema potrebne kvalitete za jednu družbu, ali ih ima za drugu. Na primjer, ako nije nadarena za daljni studij, a želi stupiti u družbu koja se posvećuje poučavanju ženske mladeži, po sebi je jasno da je Bog ne zove u takvu družbu. Ali možda ona ima dara za njegu bolesnika ili za njegu djece, pa joj Bog već samim tim pokazuje u koju družbu mora stupiti. Isto tako, djevojka koja teško podnosi samoću, disciplinu, šutnju i slično tome, nikako nije sposobna za kontemplativni red. No zato će moći mnogo učiniti u kojem apostolskom samostanu, ako se bude trudila oko samoizgradnje i ako joj ne budu nedostajale druge potrebne kvalitete.

Da bi netko bio valjano primljen u neku redovničku družbu, Crkva traži još neke posebne uvjete. O njima ćemo progovoriti u poglavlju o zaprekama.

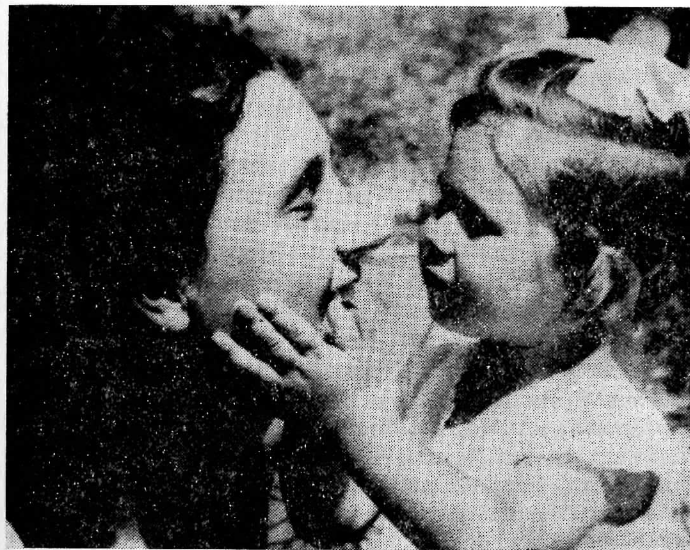
OBITELJ I REDOVNIČKA ZVANJA

U prijašnjem poglavlju nabrojili smo tko i što može utjecati na buđenje redovničkih zvanja, no nismo spomenuli ulogu obitelji. Učinili smo to hotimice jer o tome želimo posebno malo više progovoriti zbog velike važnosti tog predmeta.

Uloga roditelja u oblikovanju zvanja

Ako itko ima veoma često upravo odlučujuću ulogu u oblikovanju duhovnih zvanja, ima je obitelj, napose roditelji. No oni tu svoju ulogu mogu odigrati na dva načina: na pozitivan i na negativan način.

Pozitivno oni oblikuju duhovno zvanje ako nastoje svoju djecu najprije temeljito kršćanski odgojiti primjerom i riječju. Ako se u obitelji svaki dan nastoji život provoditi u Božjoj prisutnosti, ako je ta obitelj prožeta ne samo strahom Božjim nego i Božjom ljubavlju, onda će djeca odmalena osjećati da Bog nije netko koji je daleko, nego Onaj koji je stalno među njima i koji s njima suosjeća, prati svaki njihov korak, blagoslivlje svaki njihov pothvat. Oni će Ga osjećati i onda kad obitelj pohodi bolest, pa i sama smrt, jer sve to neće biti dijeljenje pojedinih članova od obitelji, nego samo drugi način njihove prisutnosti u Bogu. Takva obitelj sve pro-

Prava kršćanska obitelj veoma je pogodno mjesto gdje se mogu oblikovati dječja srca da budu spremna poslušati Božji poziv

matra očima vjere, pa i u uspjesima i u neuspjesima, u časovima radosti i u časovima žalosti otkriva volju Božju i ponizno joj se podvrgava.

Taj duh Božje prisutnosti obitelj podržava neprestano intenzivnim sakramentalnim životom. Tu dijete neopazice prihvaća isto takvo gledanje na život u Bogu. A takvo ozračje najbolji je uvjet da ono čuje Božji glas i da na nj zna odgovoriti pozitivno. Ta ono je tijekom svoga djetinjstva slušalo samo lijepo o duhovnom zva-

nju, o svećenicima, redovnicima i redovnicama. Za dječake je bilo posve prirodno da su se kao mali ministranti našli blizu oltara. Za djevojčice bila je čast i ponos što su smjele pjevati u crkvenom zboru ili što su mogle pomagati pri uređivanju crkve i kititi je u raznim zgodama.

Obitelj je nastojala svaki blagdan kroz godinu slaviti u onom pravom duhu kako to želi Crkva. Roditelji su se trudili i trude se da djeca shvate značenje pojedinog blagdana. Uza sve to tu se ne zabacuju ni razni narodni običaji povezani uz pojedini blagdan, ali oni imaju tek drugo mjesto.

Pozove li Bog u takvoj obitelji koje od djece u svoju službu, cijela mu obitelj nastoji pomoći molitvama i žrtvama da se odazove Božjem glasu. Nema tu onog tiranskog »moraš«, nego: »Ako osjećaš da te Bog zove, odluči sam hoćeš li poslušati! No dobro razmisli da li te doista Bog poziva!« Roditelji ne žele da se dijete u toj stvari prenagli pa da kasnije u životu bude nesretno. I dječak i djevojčica znadu da se o toj stvari bez straha mogu porazgovoriti s ocem i s majkom.

Takva je bila obitelj svete Male Terezije. A takvih obitelji ima i danas, ne, doduše, mnogo, ali ih ima. I duhovna zvanja iz takvih obitelji izgrađena su na čvrstoj duhovnoj podlozi, na kojoj se mnogo lakše može izgrađivati duhovna zgrada redovničkog života.

No i u takvoj obitelji neće biti nikakvo čudo ako se roditelji u prvi čas usprotive kćeri koja želi poći u samostan. Ne čine to zato što bi se protivili Božjoj volji, nego zato da svom djetetu pomognu kako bi preko takvih kušnji i poteškoća jasnije upoznalo da li doista ima redovničko zvanje. Ali ni u takvim slučajevima ne ostavljaju ga sama, nego ga i te kako za sve vrijeme kušnje pomažu svojim molitvama i žrtvama. I kad, napokon, upoznaju da je kćerino zvanje pravo zvanje, s veseljem joj daju svoj roditeljski blagoslov da slijedi Božji poziv.

U takvim, dakle, obiteljima djevojka ne smije klonuti pred takvom kušnjom, nego je mora smatrati Božjim darom po kojemu će mnogo više otkriti da se velike stvari u Božjoj službi moraju platiti žrtvama. To će joj ujedno pomoći da svoje zvanje više cijeni i čuva ga od raznih opasnosti koje bi mu mogle prijetiti s najrazličitijih strana.

Međutim, ima roditelja koji se smatraju kršćanima, ali kad Bog u njihovoj obitelji izabere koje dijete za svoju službu, svim će se silama tome usprotiviti. Oni smatraju da Bog od njih previše traži, pa će Mu čak i prigovarati. Zna se dogoditi da neki roditelji predbacuju svećeniku župniku ili časnim sestrama koje su možda u župi da su im zaludili kćer takvim mislima. Oni će lako podnijeti da im se ona uda ne samo u neko udaljeno mjesto u domovini, nego čak i da zbog udaje ostavi domovinu, jer po njihovu sudu to je posve prirodno. Ali da pođe u samostan u susjedni grad, to je velik i nenadoknadiv »promašaj« i »gubitak« za obitelj.

Što zapravo nedostaje takvim roditeljima u njihovu kršćanstvu? Nedostaje im svijest da je Bog apsolutni gospodar svojih stvorova i da, prema tome, djeca nisu njima dana kao njihovo vlasništvo, nego da im ih je Bog povjerio da ih odgoje za Njega, kako bi mogli bolje ispuniti Njegovu svetu volju.

Djevojke iz takvih obitelji moraju voditi žilavu borbu za svoje zvanje. Ima ih koje čekaju dan kad će postati punoljetne da bi onda mogle same odlučivati o sebi. Mogli bismo navesti brojne primjere što su nam ih poslale mnoge naše časne sestre. Rijetko koja da je bez borbe s roditeljima došla u samostan.

Jedna sestra piše o sebi: »Svoju želju za samostanskim životom nisam očitovala roditeljima sve dok mi jednog dana nije majka prijekorno rekla: 'Sve sam škole svršila kod časnih sestara, ali nikad nisam ni pomislila da pođem u samostan!' Ja sam joj odgovorila: 'Ako nisi ti, ja jesam!' Od tog dana započela je borba s roditeljima za zvanje. Morala sam slušati iz dana u dan njihova predbacivanja i prigovore. Često sam plakala, ali ništa me nije moglo pokolebati u mome zvanju. Redovno sam molila krunicu, tražeći Gospinu pomoć.

Da me roditelji posve spriječe u naumu, tražili su od mene da prihvatim stipendiju jedne tvornice za svoje daljnje školovanje. A to je značilo da poslije svršene škole moram raditi u toj tvornici najmanje dvije godine. Morala sam ih poslušati. Bilo mi je veoma teško pri pomisli da ću tako morati još četiri godine čekati na ostvarenje Božjeg poziva.

U školi sam naišla na nove kušnje za svoje zvanje, ali vjernost molitvi i primanju svetih sakramenata pomogla mi je da sam i to izdržala.

Kako sam bila dobra učenica, pokušali su me uvući u razne izvanškolske aktivnosti. Nisam se dala. Moje školske kolegice čudile su se što se zajedno s njima ne prepuštam raznim zabavama. No i mojem školovanju napokon je došao kraj. Ali sad sam se morala zaposliti u tvornici. Iako su roditelji mislili da je moje redovničko zvanje zauvijek pokopano, prevarili su se. Ja sam radila u tvornici, ali sam se pomalo spremala na konačan korak. I jednog dana obavijestila sam roditelje da odlazim u samostan. Prekinula sam radni odnos u tvornici uza sve protivljenje direktora i mojih roditelja. No sad sam bila punoljetna i mogla sam sama odlučivati o svojoj budućnosti. Kad sam sve sredila, ostavila sam rodnu kuću i otputovala sam u susret novom životu u samostanu.

Dugo vremena je trebalo dok su se moji kod kuće pomirili s mojom odlukom. Led je probio mlađi brat, koji me je došao prvi posjetiti u samostanu. Nakon njega pohodio me i stariji brat. A roditelji su mi nakon dugo vremena napisali dirljivo pismo: 'Živjela nam! Mi se molimo da bi ti svoje poslanje što vjernije vršila Bogu na slavu i na spasenje mnogih duša. Želimo ti sve najbolje! Tvoji roditelji.'«

Bog poziva i iz liberalnih obitelji

Osim spomenutih kršćanskih obitelji Bog zna pozvati svoje izabranice i iz takvih obitelji koje su svojim ži-

I one su čule Kristov poziv i odazvale su mu se te potražile svoje mjesto na njivi Gospodnjoj u družbi sestara Klanjateljica Krvi Kristove

votom veoma daleko od Crkve. Štoviše, zna ih potražiti čak i u nekatoličkim obiteljima. Razumije se da se tu ne može govoriti o tome da su takvi roditelji za takvo zvanje odgojili i pripravili svoju djecu. Tu se na posebno očit način vidi da je redovničko i svećeničko zvanje čisti Božji dar koji On daje kome hoće i kada hoće.

Već smo spomenuli jedno od takvih zvanja kad smo iznosili pojedine povijesti raznih redovnica. Ovdje dodajemo ukratko još jedan ili drugi slučaj.

Ona je bila kćer prilično bogatih roditelja, ali od kojih ni jedno ni drugo nije marilo za vjeru. Dapače, i u braku bilo je više bračne nevjere nego vjernosti. Kćerka, jedinica, sve je to vidjela i osjećala je veliku prazninu u svome srcu. Dobivala je, doduše, sve što je željela. Polazila je srednju školu i mogla si je priuštiti razne zabave. Dapače, i otac i majka željeli su da ona živi što slobodnijim životom. Neka ima mladića, neka osjeti što znači takva ljubav. No zato su joj uskraćivali toliko potreban vjerski odgoj. Taj odgoj i vjersko znanje bili su ograničeni na ono nešto vjeronauka u školi i na ono službeno pohađanje svete mise i svetih sakramenata. Ali Bog je našao put do srca te djevojke. I to malo vjerske pouke i vjerske prakse u njezinu srcu budilo je čežnju za višim životom. Život njezinih roditelja upravo ju je poticao da sve više traži Boga i da čuva svoje mladenačko srce od pokvarenosti. Naišla je na svećenika koji joj je u tome veoma mnogo pomogao. I zato ga nikad nije zaboravila. Uvijek ga je smatrala svojim pravim dobročiniteljem i duhovnim ocem.

Kad je svršila srednju školu, osjetila je u srcu da je Krist poziva u svoju službu. Roditelji nisu mogli takvo nešto razumjeti i svim su se silama usprotivili. To je nije slomilo. Jednog dana pokucala je na vrata kontemplativnog samostana. Bila je odbijena. Razlog je bio

— njezino siromaštvo. Ta roditelji joj nisu htjeli ništa dati! Pokucala je na drugi samostan i tu su je primili. I kad je sve uredila za svoj ulazak u samostan, jednostavno je pobjegla od kuće. Roditelji su bili ogorčeni zbog tog njezina koraka. Otac se prijetio da će je iz samostana izvući silom, pa ako ustreba, i policijom. Dolazio je u samostan i pokušavao je sve i sva da je izvuče i povede kući, ali sve je bilo uzalud. Ona je ostala u samostanu. Tu je popunila svoje vjersko znanje i izgradila se u veoma uzornu redovnicu. Svojim žrtvama uspjela je na pravi put dovesti i oca i majku i pomogla im je da su kršćanski umrli. A osim svojih roditelja ona je uspjela kao redovnica privesti k Bogu još mnogu drugu dušu, pa čak i gdjekoju Bogu posvećenu dušu koja je zapala u krizu i počela se udaljavati od Boga. Na kraju je i svoj život prikazala Bogu za posvećenje svećenika i redovnika i redovnica i umrla je kao žrtva ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu.

Jedna druga redovnica, koja je isto tako bila dijete vjerski hladnih roditelja, dapače čiji je otac izjavljivao da ne vjeruje u Boga, morala je osjetiti kolikom cijenom treba platiti Božji poziv. Otac ju je zlostavljao, tukao, psovao za svaku sitnicu samo zato što je izjavila da želi poći u samostan. I ona se morala poslužiti bijegom da bi ostvarila Božju volju. Otac joj se u početku zbog toga ljutio, no s vremenom se pomirio s činjenicom. Nije kćeri pravio nikakve neprilike.

Obitelj igra veliku ulogu u odgoju djece, pa i oblikovanju duhovnih zvanja. I to će biti redovit izvor novih duhovnih, bilo svećeničkih, bilo redovničkih zvanja. Stoga je potrebno da se mnogo molimo za naše obitelji da budu što više kršćanske obitelji. Zvanja iz obitelji ravnodušnih prema vjeri ili čak i neprijateljski raspo-

loženih ostat će iznimka te se ni Crkva ni Bog ne mogu oslanjati na to da će se iz njih puniti naša sjemeništa i naši novicijati.

Kako roditelji gledaju na svoje kćeri redovnice?

Koliko god se mnogi roditelji protive tome da njihove kćeri izaberu redovničko zvanje, kad se to ipak dogodi, njihov stav se odjednom mijenja prema tom zvanju. Mnogi očevi i majke počinju na tako izabrano dijete gledati s nekim posebnim poštovanjem, čak bismo mogli reći: s nekim strahopočitanjem. I otkrivaju još jednu pojavu: da su im, naime, kćeri redovnice mnogo bliže, tješnje s njima povezane nego one kćeri i sinovi koji su ostali u svijetu i osnovali svoje obitelji. Oni sve više osjećaju snagu molitve i žrtve tih svojih kćeri, Božjih izabranica, pa im se s velikim povjerenjem preporučuju da ih zagovaraju pred Bogom u svojim molitvama.

I o tome bismo mogli navesti mnoge primjere. No zadovoljimo se tek jednim ili drugim.

Jedna majka udovica pripovijeda kako je ona doživljavala redovničko zvanje svoje kćeri: »Muž mi je umro nakon sedam godina braka. Ostala sam sama s troje djece. Teško mi je bilo kad mi je kćerka kazala da želi stupiti u samostan. Tad sam se sjetila da je moj muž priželjkivao da nam se rodi koje muško dijete i da ono postane svećenik. Bog nam nije dao muškog djeteta, ali ipak osjećam da je uslišio molitvu moga muža, kad je u svoju službu pozvao jedno od naše djece da bude redovnica. Stoga sam kćerku blagoslovila i pustila neka pođe onamo kamo je Bog zove.

Težak je za mene bio čas kad sam prisustvovala polaganju svetih zavjeta svoje kćeri. Osjećala sam žrtvu

koju prinosim zajedno sa svojim djetetom. Ali velikodušno sam je prikazala Bogu, neka Mu služi i neka ga ljubi kao čista zaručnica Kristova.

Od toga dana prošlo je već oko 15 godina. Radosna sam što je moja kćerka na tom putu našla svoju sreću i smisao svoga života. Piše mi o svome radu s djecom, o pohađanju bolesnika, napose onih koji nemaju nikoga svoga, o pomaganju siromašnim obiteljima, te još o mnogim drugim svojim apostolskim pothvatima. I uza sve to ne zaboravlja na svoju majku i na svoje sestre. Sjeća se mog rođendana i imendana, očeva smrtnog dana, čestita nam i Božić i Uskrs. A povremeno ili ja pohodim nju ili ona mene.

Velik je dan i za Božje odabranice i za njihove roditelje dan predanja Kristu i Crkvi po svetim redovničkim zavjetima. Sestra iz družbe Kćeri Božje Ljubavi polaže svoje svete zavjete

Ona mi često piše da se napose kod svete mise i pričesti osjeća posebno sjedinjena u Isusu sa mnom i sa svojim sestrama. Ona nas sve hrabri u raznim kušnjama, raduje se kad se i mi radujemo. Osjećam kao da mi iz dana u dan sve više pripada nego da je u svijetu i možda se udala.

Hvala dragom Bogu, što je počastio moju obitelj izabravši u njoj jednu od svojih službenica!«

Otac, intelektualac, piše o redovničkom zvanju svoje kćeri: »Godine su prošle, sva su nam se djeca poženila i poudala. Svatko od njih ima svoje brige i svoje radosti u krugu svoje obitelji. Mi roditelji ostali smo odjednom sami. Tek povremeno pohađaju nas sinovi i kćeri sa svojom djecom. A ona, koja je otišla u samostan i za koju smo mislili da je za nas izgubljena, sad nam je najbliža, najviše se za nas zanima, hrabri nas u poteškoćama, razumije nas u našim starijim godinama. Njezina pisma unose u moju i ženinu dušu uvijek neku vedrinu, kao da nas je ona sama pohodila osobno i tu s nama sjedi i razgovara.

Ne, ona nije za nas izgubljena! Bog nas nagrađuje za našu velikodušnost i po njoj nam razvedrava naše dane i godine...«

Nešto slično susrećemo u mnogim pismima u kojima redovnice opisuju svoj put do redovničkog zvanja. Roditelji nakon nekog vremena — čini se zaslugom svojih kćeri — uviđaju da je Gospodin Bog njima iskazao posebnu milost kad je izabrao jedno od njihove djece za svoju službu u samostanu. Događa se čak i to da tako počnu osjećati i suditi i oni roditelji koji su inače daleko od Boga i vjere. I to zna biti početak njihova približavanja vjeri.

Bog se ne da nikad natkriliti u velikodušnosti...

Na kraju želimo navesti još jedan primjer koji nam posebno zorno prikazuje kako na redovničko zvanje gleda otac koji je bio prožet vjerom. Riječ je o ujaku svete Male Terezije, Izidoru Viktoru Guérinu, koji je umro u Lisieuxu 28. rujna 1909. upravo svetački. Kad je on dočuo da mu u karmelu u Lisieuxu umire njegova mlađa kćerka karmelićanka. upravio joj je pismo, iz kojeg odsijeva sva dubina vjere njegove duše. Piše joj:

»Dragi moj anđelče! Blagosivam te i zahvaljujem ti na svim utjehama koje si mi pribavila... Ne boj se da ćeš me rastužiti, jutros sam se pričestio; naš me je Gospodin ojačao i na Njegovo sam Božansko Srce utisnuo posljednji cjelov za te.

Marija, Majka boli, uzela te na ruke i ponijela te iz ovoga bijednoga života! Isus ti je dao napokon nagradu koju ti je pripravio na nebesima, i platio ti neiskazanim radostima za sve što si pretrpjela ovdje na zemlji! Budi uvjerena, milo moje dijete, da će nakon prvih trzaja moje srce kliktati od radosti, znajući da si u slavi... To sam okusio i na samrti tvoje majke. Bog je došao kao otimač da uzme svoj plijen i u isti mah izlio je na nas svoje najslađe utjehe. Gotovo se čini da ih On u takvim slučajevima sipa u takvom obilju stoga što hoće da Mu se oprosti...

Dijete moje, moja mala miljenice, Isusova zaručnice, živa sliko svoje majke, grlim te svom dušom svojom i ljubim ruku Gospodnju s ljubavlju i predanošću.

Tvoj otac«

Tako, eto, piše otac koji je shvatio svu veličinu milosti što ju je Bog udijelio njegovoj obitelji kad je jedno od njegove djece izabrao za svoju službu u redovničkom zvanju.

Djeca koja su se posvetila Bogu u duhovnom staležu uistinu su blagoslov za svoje obitelji, razumije se, ako

se doista velikodušno predaju Bogu. O tome bi nam mogli pripovijedati mnogi roditelji iz svoga iskustva. I samo o tim svjedočanstvima mogli bismo napisati posebnu knjigu. Međutim, neka bude i ovih nekoliko primjera dosta u ovoj knjizi o Božjem pozivu u redovnički stalež.

IZBOR REDOVNIČKE DRUŽBE

Užitak je promatrati livadu ili tratinu prošaranu cvijećem. Ako se tu nalazi samo jedna vrsta cvijeća, oko u njem uživa neko vrijeme, ali ga ta monotonija počinje brzo umarati uza svu svoju ljepotu i sklad. Zamislimo sebi i ružičnjak pun najljepših ruža, ali da uz njih nema nikakva drugog cvijeća; i to čovjeka zasiti te on i u toj ljepoti poželi malo raznolikosti. Baš ta raznovrsnost daje prirodi ono bogatstvo boja i oblika što je čini tako čarobnom i uvijek privlačivom.

Nešto slično susrećemo i u Božjem vrtu duhovnih zvanja, bilo muških, bilo ženskih. I tu nailazimo ne samo na jednu vrstu redovničkih zajednica, nego ih susrećemo na desetke, od kojih svaka širi svoj specifičan miris ljubavi prema Bogu i pokazuje svoj jedinstveni oblik nasljedovanja Isusa Krista u životu i u radu.

No u svoj toj različitosti sve te redovničke zajednice možemo ipak svrstati u dvije velike skupine: u kontemplativne redove i u apostolske družbe. I o njima želimo reći nekoliko riječi, da tako pomognemo djevojkama koje Bog zove u duhovni stalež da lakše upoznaju kamo ih On zove.

Kontemplativni redovi

Kontemplativni redovi razlikuju se od tako zvanih aktivnih ili apostolskih družbi po tome što se oni u

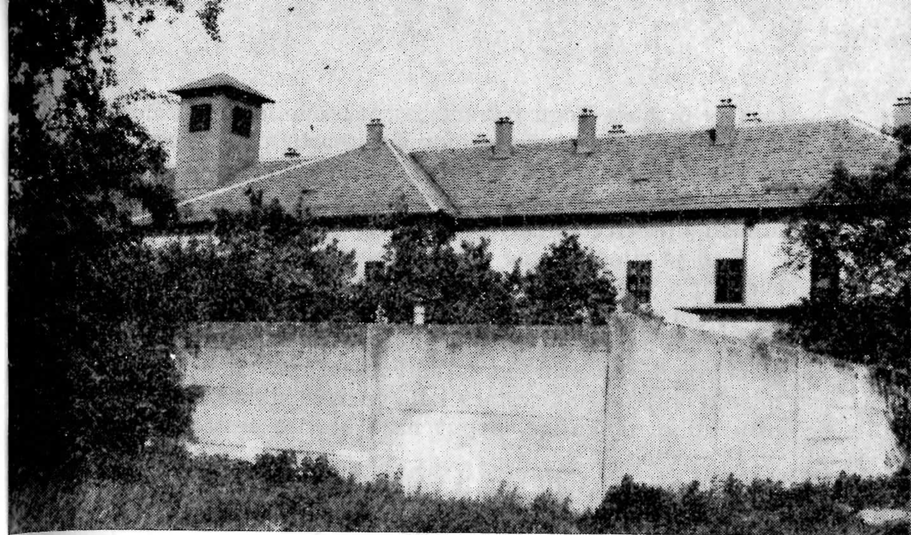
prvom redu posvećuju molitvi, bilo liturgijskoj, bilo privatnoj, bilo mislenoj, već prema tome što su sebi postavili kao središnju točku svoga molitvenog života. Na primjer, benediktinke posvećuju glavnu brigu liturgiji: svečanom moljenju časoslova i svetoj misi. Uz to tijesno povezuju svagdašnje razmatranje. I preko dana liturgijska molitva utiskuje pečat djelovanju sestara.

Karmelićanke stavljaju u središte kontemplaciju ili promatranje. Premda i one mole svaki dan u koru časoslov i sudjeluju u svetoj misnoj žrtvi, za njih se ipak može reći da nastoje na mistični način prodrijeti što dublje u tajnu Božje ljubavi. Iz te ljubavi prema Bogu rađa se želja da Njemu privuku i druge duše. Stoga one mole na velike nakane Crkve. Ujedno prinose i razne žrtve, bilo što ih Pravilo propisuje, bilo što ih pojedine sestre same izaberu uz odobrenje poglavarice.

U jednom svom pismu napisao im je karmelićanski general: »Vi same znate da je vaš poziv na život kontemplacije bez ikakva vanjskog apostolata. Vaše je zvanje da u osami, šutnji, trajnoj molitvi i u velikodušnoj pokori živite za Boga samoga. Svojim terezijanskim životom vi unosite plodnost u cijelo mistično tijelo Kristovo.«

Klarise provode strogi život prema duhu i Pravilu svete Klare i svetog Franje Asiškog, naglašavajući pokornički značaj svoga života. No i one uz to svaki dan mole časoslov u koru i sudjeluju kod svete mise.

Vizitatinke ili Sestre od Pohođenja isto tako žive u strogoj klauzuri, tj. posve odijeljene od svijeta. Međutim, one imaju kao središnju točku oko koje se kreće sav njihov redovnički život pružanje zadovoljštine Božanskom Veličanstvu za nanesene Mu uvrede. Stoga se po njihovim samostanima obavlja vječno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. U tom će, dakle, sa-

Samostan bosonogih karmelićanki u Brezovici kraj Zagreba

mostanu naći svoj smisao života ona djevojka koja u sebi osjeća Božji poziv da se prije svega posveti molitvi i žrtvi na velike nakane Srca Isusova.

Osim spomenutih kontemplativnih redova postoje još i neki drugi, ali oni nemaju svoje samostane kod nas, kao što su to trapistkinje, te druge grane muških strogih redova.

O kontemplativnim redovima kaže nam prošli Koncil: »Ustanove, koje su usmjerene samo na kontemplaciju, tako da se njihovi članovi u samoći i šutnji, u neprestanoj molitvi i radosnoj pokori bave samo Bogom, uvijek u mističnom tijelu Kristovu, u kojem 'svi udovi nemaju iste službe' (Rim 12, 4), zauzimaju istaknut položaj, ma koliko bila velika potreba aktivnog apostola-

ta. Oni prinose Bogu izvrsnu žrtvu hvale, a narod Božji rasvjetljuju bogatim plodovima svetosti, primjerom ga potiču i otajstvenom apostolskom plodnošću promiču njegov porast. Tako su oni ures Crkve i izvor nebeskih milosti.« (Perfectae caritatis, br. 7)

Kad je riječ o tome da se kontemplativni redovi posvećuju u prvom redu molitvi, onda se time ne želi reći da u tim samostanima sestre cijeli dan samo mole. To ne bi bilo moguće. Uz molitvu one obavljaju i razne poslove: bave se vezenjem, izrađivanjem crkvenog rublja i misnih odijela. Ima sestara koje se bave slikanjem. Neke pišu duhovne knjige, poput naše klarise sestre Marije od Presvetog Srca.

Kad bismo pitali ima li nešto zajedničko što povezuje sve te razne redovničke zajednice koje su izabrale kao svoju glavnu zadaću molitvu, onda možemo reći da im je zajednička crta ljubav prema Bogu, kojeg žele proslaviti ili kao Božanskoga Kralja, ili kao milosrdnog Oca, ili ražalošćenu Božansku Ljubav, ranjenu našim grijesima. Sve bi one mogle ponoviti zajedno sa svetom Malom Terezijom: »Moje zvanje je Ljubav!«

Sestre kontemplativke govore o svome zvanju

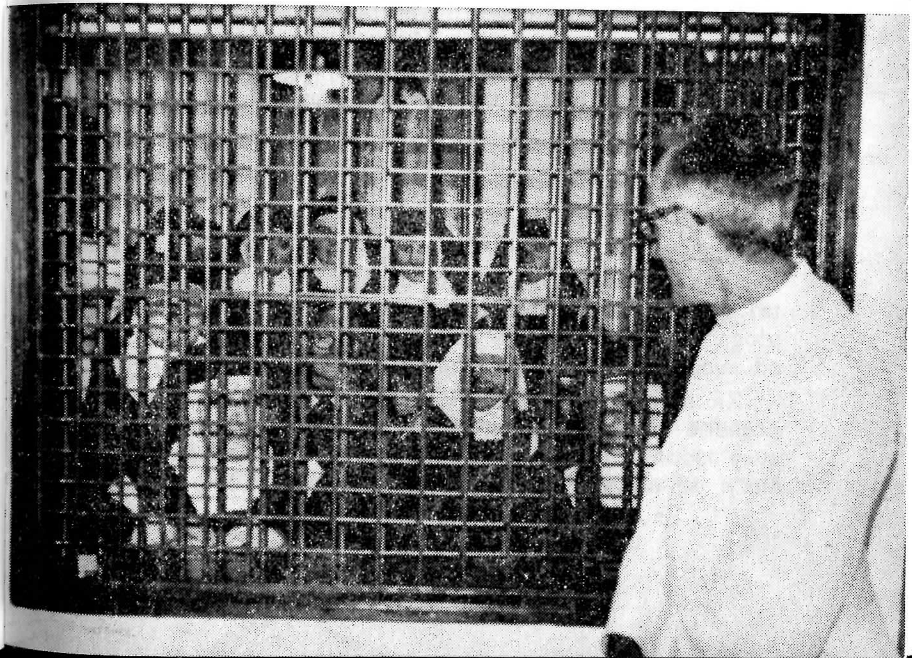
Da bolje shvatimo zvanje za kontemplativni život, navest ćemo ovdje nekoliko izjava sestara koje su se posvetile tome životu. Tako će nam biti jasnije ono što smo prije rekli, da je srž kontemplativnog života usmjerenje cijelog bića prema Bogu, napose prema Isusu Kristu.

Jedna sestra iz reda Od Pohođenja Gospina napisala je o sebi: »Veličinu, ljepotu i uzvišenost redovničkog zvanja u strogoj klauzuri shvatila sam tek u samostanu. Veoma sam sretna i zahvalna Gospodinu za tu

osobitu milost zvanja. Posebno mi se sviđa šutnja i sabranost, jer mi to veoma pomaže da se intimnije susretnem s Gospodinom i u molitvi i u svagdašnjim dužnostima. Tako u tišini i sabranosti pridonosim rastu svete Crkve i duhovnom preporodu tolikih duša.«

Neka druga redovnica kontemplativka piše nakon 12 godina redovničkog života o svome zvanju: »Izabrala sam samostan da tako uzmognem razviti svoju želju za apostolatom. Možda će se netko čuditi što sam izabrala strogi kontemplativni red da ispunim svoje želje. Ali

Otac Ante Gabrić, naš bengalski misionar, pohodio je sestre karmelićanke. Tu ih, doduše, dijeli rešetka, ali to ništa ne smeta onoj istoj ljubavi koja ih povezuje u radu za Isusa i za duše

ja sam učinila ono isto što je učinila sveta Mala Terezija: željela sam molitvom i žrtvom spasiti duše. Željela sam svom snagom svoga bića ljubiti Isusa Krista umjesto onih koji Ga ne ljube. Željela sam se Njemu potpuno prikazati kao žrtva ljubavi da po toj mojoj žrtvi ljubavi On privede svome Srcu tolike duše koje Ga još ne poznaju. željela sam biti 'Mojsije' koji diže ruke prema nebu dok se na bojištu bore za Njega toliki apostoli. Jednom riječju: željela sam da postanem djevičanska plodna majka mnogih duša. I nakon 12 godina svoga redovničkog života mogu reći da sam baš na tom putu našla sreću. Ta shvatila sam veliku istinu: koliko više budem sjedinjena s Isusom, Zaručnikom svoga srca i svoje duše, to više ću se približiti po Njemu dušama i privesti ih na put spasenja. To je, eto, sav smisao moga redovničkog života, mojih molitava, mojih žrtava, mojih bdijenja...«

Na pitanje: »Zašto sam izabrala karmelićanski samostan?«, jedna je redovnica odgovorila prilično opširno. Mi ovdje donosimo samo zadnji dio toga odgovora jer je on najzanimljiviji i najviše nam kaže.

»Osobno ja za sebe mogu reći ovo: promatrajući sve ono po čemu sam ja baš ja, svoje mogućnosti i svoje ograničenosti, moj izbor zvanja usmjerio me je da izaberem baš kontemplativni način redovničkog života.

U Crkvi i u svijetu kontemplativce smatraju onim ljudima koje je Bog izabrao za taj poziv i koji su na taj poziv i odgovorili, da se posvete samo molitvi. Naša uloga sastoji se u tome da cijelo svoje biće oslobodimo od svega drugoga i da pripadnemo samo Bogu.

Za mene taj moj odgovor na Božji poziv ima još posebno značenje. Ja, naime, gledam na njega kao na svoj osobni odgovor Bogu, ali u isto vrijeme kao poziv Božji da budem zastupnica svoje braće ljudi pred Bogom. Ja neću moliti samo u svoje ime, nego u ime sve svoje braće, s njima tijesno povezana. Promatrajući svoje zvanje pod tim vidikom, osjećam da postajem aktivna sudionica s ostalim ljudima u izgradnji novoga svijeta. Čovječanstvo se mora izgrađivati na svim stupnjevima: socijalnom, religioznom, umjetničkom. A moja je uloga da u sve te pothvate ljudi unosim Božju prisutnost i da sve te ljude dovodim po svojim molitvama i žrtvama pred Boga.

No ako me pitate zašto sam izabrala baš karmel, onda vam odgovaram ovako: Netko je upitao jednu ženu zašto se vole ona i njezin muž. Ona je odgovorila: 'Zato što je on baš on i nitko drugi, i što sam jaš baš ja i nitko drugi!'

Da, to je stvar srca! No da li je to tumačenje izbora? Želite li drugi odgovor? No ja vam kažem: »Kad te ljubav zahvati, onda se ne pitaš kamo će te ona povesti! Prepustaš se potpuno njezinu vodstvu...«

Mogli bismo navesti još i druga svjedočanstva, ali da se to zvanje shvati, treba da bude »dano odozgora«. A djevojka koja osjeti u svome srcu da je Bog poziva u kontemplativni samostan, nastojat će se potanje upoznati s tim načinom redovničkog života u kojem od tih samostana.

Koji se uvjeti traže općenito za samostan i posebno za takav samostan, o tome ćemo govoriti malo kasnije u posebnom poglavlju.

Apostolske redovničke zajednice

Većina redovničkih ustanova posvećuje se apostolskom djelovanju. To apostolsko djelovanje one vrše na raznim područjima, pa se po tome i razlikuju jedna

družba od druge. Neke od njih posvećuju se samaritanskoj službi dvorbe bolesnika, nemoćnika, zapuštenih staraca. Druge preuzimaju na sebe brigu za napuštenu i zanemarenu djecu, te siročad bez roditelja. Ima ih koje se posebno brinu za siromašnu djecu, pružajući im vjerski odgoj i poučavajući ih u svojim školama, bilo osnovnim, bilo stručnim, da ih tako osposobe za život. Posebne družbe vode srednje i više škole za žensku mladež svih slojeva društva. Ima i takvih družbi koje preuzimaju na sebe brigu za katehiziranje djece i ženske mladeži. Među njima naći ćemo i družbe koje se posvećuju radu u misijskim zemljama na najrazličitijim područjima. Posebne redovničke ustanove preuzimaju na sebe brigu za defektnu djecu, te za njih otvaraju domove, gdje ih nastoje osposobiti za razna zvanja u rehabilitacijskim centrima. Danas je teško naći područje na kojem ne djeluju redovnice u ime Crkve. Ta sjetimo se samo Majke Terezije i njezinih Misionarki Ljubavi i svih onih područja na kojima one nastoje pomoći ljudima i na taj način približiti im Isusa Krista. Sjetimo se »Male kuće Božje providnosti« što ju je osnovao sveti Kotolengo za najrazličitije vrste nemoćnika. Kažu da ih danas u toj ustanovi ima oko deset tisuća, a za sve njih vode brigu sestre koje je isti svetac osnovao za tu svrhu. Pogledajmo mnoge naše župe u kojima časne sestre poučavaju u vjeri brojnu djecu. A danas već susrećemo i to da u mnogim krajevima svijeta zbog pomanjkanja svećenika časne sestre preuzimaju brigu za pojedine župe, gdje obavljaju sve poslove osim prikazivanja svete misne žrtve i ispovijedanja.

U koncilskom dekretu »Perfectae caritatis«, koji govori o obnovi redovničkog života, o tim redovničkim zajednicama čitamo: »U Crkvi ima veoma mnogo redovničkih ustanova koje se posvećuju različitim djelima

Sestre Službavke Malog Isusa posvećuju brigu nejakoj djeci. Tu su mališani našli svoj drugi dom

apostolata. Prema milosti koja im je dana, one imaju različite darove: dar posluživanja, da služe; dar poučavanja, da poučavaju; dar tješenja, da tješe; dar dijeljenja, da daju darežljivo; dar djela milosrđa, da ga čine radosno. 'Milosni su darovi različiti, ali je isti Duh' (1 Kor 12, 4).

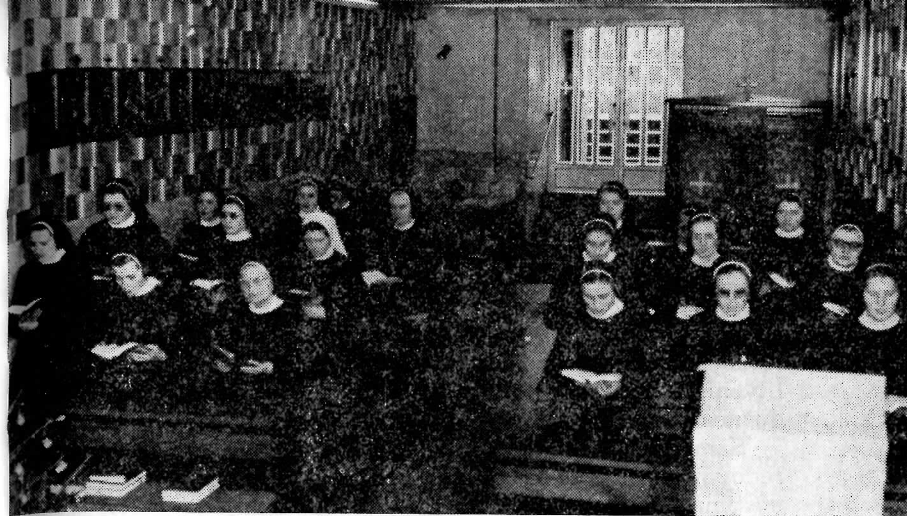
U tim ustanovama apostolska i dobrotvorna djelatnost spada na samu narav redovničkog života, jer im je to njihovo sveto služenje i djelo ljubavi povjerila sama Crkva da ga u njezino ime izvršuju. Stoga treba da cjelokupni redovnički život članova bude prožet apostolskim duhom, a sva apostolska djelatnost oblikovana

redovničkim duhom. Zato da članovi u prvom redu odgovore svom pozivu — to jest da nasljeduju Krista i služe samome Kristu u njegovim udovima — njihova apostolska djelatnost mora proizlaziti iz intimnog jedinstva s njim. Odatle raste i ljubav prema Bogu i bližnjemu...« (Br. 8).

U svome apostolatu svaka se takva ustanova ravna prema svojim Konstitucijama, pa svoje članove za taj poziv odgaja od prvih dana njihova redovničkog života. Ta svrha oblikuje i način kako će redovnice provoditi svoje redovničke zavjete u posve konkretnim prilikama. To se posebno odnosi na zavjet siromaštva i poslušnosti, dok za zavjet čistoće obično se daju upute kako se mora pojedina redovnica vladati u odnosu prema onima s kojima dolazi u neposredni dodir. Nisu, naime, sve redovnice jednako izložene opasnostima po svojoj službi.

Duhovnost apostolskih ustanova

Premda apostolat spada na srž apostolskih redovničkih zajednica, to ipak ne znači da je kod njih molitveni život u drugom planu. Nikako! Redovnica bez molitve i ozbiljne brige za svoj vlastiti duhovni napredak iznevjerila bi svoje zvanje. Ona nije od Krista pozvana da bude na službu ljudima zbog njih samih, nego ju je Krist pozvao da se preda Njemu dušom, srcem i tijelom, razumom i voljom, te da samo poradi Njega služi svome bližnjemu. Stoga se ona mora truditi da u svem svom apostolskom djelovanju uvijek radi samo iz ljubavi prema Isusu. Nije li On sam rekao da nam ljubav prema Njemu mora biti mjerilo ljubavi prema bližnjemu, kad je kazao: »Bio sam gol, i vi ste me zaodjeli... Zaista vam kažem, što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili!« (Mt 25, 35-36 i 40)

Bez vjernosti molitvi nema pravog redovničkog života ni uspješnog apostolskog djelovanja. Sestre Klanjateljice Krvi Kristove zajednički mole časoslov

Majka Terezija je mnogo puta naglasila da ona i njezine sestre nikad ne bi mogle činiti ono što čine kad ne bi njegovale dubok duhovni život, kad ne bi bile vjerne molitvi. Uza sve to što rade najteže poslove i to od jutra do mraka, one posvećuju ujutro prve sate molitvi, svetoj misi i pričesti. Na putu do radnog mjesta mole. Navečer, kad se vrate s posla umorne i iscrpljene, one posvećuju još jedan puni sat klanjanju pred Presvetim. Za duhovni život imaju još jedan cijeli dan na raspolaganju. Tad ne polaze na redovite poslove. Zamjenjuju ih ili novakinje, ili kandidatice, ili suradnici. I Majka Terezija tvrdi da ih to čuva od opasnosti da počnu svoj posao gledati samo naravnim očima. Ona

ponavlja često puta i svojim sestrama i svima onima koji joj dolaze pomagati: »U našem apostolatu molitva ima najveću važnost. Bez nje ne bi bilo nikakva rada, jer sve što radimo radimo za Krista koji gladuje, koji je gol, koji je beskućnik... Bez duhovnog života ne bi bilo nakakva rada. Bile bismo samo socijalne radnice. Mi, međutim, svoj posao promatramo kao sudjelovanje u djelu Kristova otkupljenja.«

Ne moramo se, dakle, ni najmanje čuditi što je u Konstitucijama svih apostolskih redovničkih družbi molitveni, i općenito duhovni život veoma naglašen kao dužnost bez koje redovnica ne bi bila prava redovnica.

Samo se po sebi razumije da se duhovnost pojedine redovničke apostolske družbe razlikuje u nekim pojedinostima. No kod svih susrećemo sudjelovanje u svetoj misnoj žrtvi, svetu pričest, redovitu svetu ispovijed, moljenje božanskog časovima i ispitivanje savjesti svaki dan. Po crkvenom zakonu moraju svake godine obaviti duhovne vježbe, zatim moraju imati bar svaki mjesec duhovnu pouku.

Koliko je važna briga za duhovni život redovnica, pokazuje nam činjenica da tamo gdje se ta briga zanemari, gdje se prestane redovito moliti i sve apostolske poslove promatrati samo očima vjere, mnoga redovnica gubi zvanje i napušta samostan. A gdje se na tu stvar pazi, tamo su i zvanja čvršća i sigurnije se odupiru prodiranju svjetovnog duha u samostane. Molitveni život jednog samostana najbolji je pokazatelj kakav duh vlada u njemu.

Kako redovnice gledaju na svoje apostolsko zvanje

Na početku knjige naveli smo nekoliko svjedočanstava pojedinih redovnica kako su osjetile Božji poziv

u redovnički stalež. Ovdje želimo navesti nekoliko izjava o tome kako pojedina redovnica doživljava svoj apostolski poziv i kako ga u konkretnom životu ostvaruje.

Jedna sestra iz družbe Svetoga Križa piše o svome zvanju: »Krist mi je iskazao posebnu milost, zasvjedočio mi je posebnu ljubav, kad me je pozvao u družbu sestara Svetoga Križa. Za mene križ znači ljubav. On je za mene poziv da pođem Kristovim putem ljubavi. A Krist me poziva da se žrtvujem za Njega u braći ljudima. Drugim riječima, to znači pomoći bližnjemu, nositi njegov križ, u svom životnom križu prepoznavati Kristov križ. No Gospodinov križ ne ide za tim da moj život učini tmurnim i da me iz dana u dan sve više pritište. Naprotiv, on mi daje mir, sreću i radost, on mi nosi blagoslov.

Kristov križ je sva moja snaga, tu je ljepota moga zvanja, on daje smisao mome životu. Za mene biti sestra Svetoga Križa znači i to da postanem sestra onima koji su najbjedniji, najzapušteniji, koji žeđaju za Kristovom ljubavlju...«

I sestra katehistica iz družbe sestara Klanjateljica Krvi Kristove prilično opširno opisuje svoj rad. Ovdje donosimo tek neke izvatke.

»Moj apostolat odvija se na jednoj župi. Ondje radim kao katehistica. Kolikom li me radošću ispunja svijest da po katehizaciji ja neposredno odgajam dječje duše da što bolje upoznaju i uzljube Isusa! Značenje svoga rada osjetim još više kad vidim da gdjekoje od djece, koja dolaze na vjeronauk, nije dobilo od svojih roditelja nikakav, ili je dobilo tek veoma neznatan kršćanski odgoj. Djeca s oduševljenjem slušaju kad im govorim o Isusu i o Njegovoj ljubavi prema nama. Za svaku redovnicu katehizacija djece mora biti prava ra-

dost uza sve muke i poteškoće na koje pri tome nailazi. Ta ona u nevine dječje duše usađuje Kristovu riječ, sije Božje sjeme, koje će prije ili kasnije donijeti svoj rod. I kako baš na tom poslu mora osjetiti potrebu da sama što potpunije pripada Isusu, da Ga sve više ljubi, kako bi mogla djeci što uvjerljivije govoriti o Njemu!

No taj naš apostolat ne završava se s katehiziranjem djece. On ide još i dalje. Mi se s djecom povezujemo, ona stječu povjerenje u nas, a samim tim ona će nas tražiti i u drugo vrijeme, nama se jadati, od nas tražiti savjeta. I tu nije sve iscrpljeno. Preko djece mi dolazimo do roditelja, pa i na njih možemo pozitivno djelovati, bilo primjerom svoga redovničkog života, bilo kojom dobrom riječju, bilo da se i oni počnu osjećati preko nas povezaniji s Crkvom. Koliko roditelja možemo potaknuti u raznim zgodama direktno ili indirektno na prakticiranje vjerskih dužnosti!

Druga stvar koju mi možemo organizirati ili voditi jest karitas, tj. pomaganje siromašnih obitelji ili same ili preko djece ili uz pomoć dobrih duša kojih se uvijek može naći. Tako sestre ne samo da same pomažu potrebnima, nego na to potiču i druge, napose mlade. A takav rad uvijek oplemenjuje mlada srca i čini ih osjetljivima za tuđe nevolje i potrebe. Ujedno ih uči da znaju u nevoljnicima i patnicima prepoznavati Isusov lik.

Treća stvar u kojoj su sestre zauzete kao katehistice sastoji se u tom što im se povjeravaju mnoge majke, napose one koje svoju djecu šalju na vjeronauk. One nam dolaze s velikim povjerenjem i pouzdanjem sa svojim poteškoćama i problemima i traže od nas savjeta i u raznim zgodama preporučuju nam se u molitve.

Sestra katehistica uršulinka posvećuje i sile i vrijeme da pomogne djeci upoznati Isusa

No osim tih glavnih naših poslova i apostolskog djelovanja pridolaze nam i drugi sporedniji poslovi, ali ipak apostolski, kao što su: briga za crkveno pjevanje, pripremanje prigodnih izložbi tijekom godine, pisanje plakata, uvježbavanje, akademija i predstava.

U svemu tome mi smo tijesno povezane s narodom i ljudi od nas očekuju veoma mnogo. Oni gledaju kako se mi vladamo, paze što govorimo, važu naša djela. I baš zato što smo kao »visoko uzdignuta svjetiljka« pred očima tih ljudi, mi osjećamo da oni u nama gledaju Božje poslanike. Stoga moramo biti uistinu prave i potpune redovnice. A da to uzmognemo, moramo se truditi oko toga da same provodimo dublji duhovni život. Tako nas već sam naš apostolski posao tjera da se sve više predajemo Bogu. Moramo se pomno čuvati da ne bismo koji apostolski posao obavljale iz naravnih motiva. U svemu nas mora uvijek i svagdje voditi misao da nas je sam Krist poslao na to mjesto, povjerio nam taj posao.

Uvjerena sam da u takvom apostolskom poslu svaka prava redovnica mora naći svoju sreću, svoju radost, smisao svoga života...«

Naša misionarka u Indiji, sestra Zdenka Miketinac napisala je uz svoju četrdesetu godišnjicu misionarskog rada: »Što da kažem o tih 40 godina? Je li bilo poteškoća? Jest, bilo ih je najprije s jezikom, onda s načinom života, pa onda s običajima. Svemu se trebalo priučiti, no sve je lako kad čovjek ljubi Boga i kad nastoji da ispuni Njegovu svetu volju.

Vjerujte mi, bile su to moje najsretnije godine i kad me je pržilo bengalsko sunce, i kad sam se smrzavala na himalajskoj zimi, i kad sam radila s dobrom djecom, i kad sam se morala mučiti s onima manje dobrima. U svim tim časovima srce mi je zahvaljivalo i radosno pjevalo Bogu od zahvalnosti što me je pozvao u misije da

Sestre Naše Gospe brinu se za mališe zaposlenih roditelja i nastoje im usaditi ljubav prema Isusu i Gospi

tu žrtvujem za Njega i za duše svoje sile i svoje sposobnosti.

Život nam, doduše, prate poteškoće, no one su tu da se na njima kuša moje pouzdanje u Boga, u Njegovu brigu za mene, u Njegovu ljubav prema meni. Isus je uvijek sa mnom i strpljivo čeka da se okrenem k Njemu s pouzdanjem te da se prepustim Njegovu vodstvu, jer On najbolje zna što je za mene dobro...«

Slično pišu o svome apostolskom djelovanju i naše misionarke sestra Ivana Stakor, koja se posvetila radu

s gubavcima i drugim bijednicima na obroncima Himalaje u Indiji, zatim sestra Silvina Mužić i sestra Leonarda Vidaković.

Mogli bismo navesti još mnogo primjera, ali neka i tih nekoliko bude dovoljno da nam pokažu kako je život svake prave redovnice plodan i kako one tim svojim životom i radom usrećuju mnoge duše i pomažu širiti Kristovo kraljevstvo ovdje na zemlji.

Možda će se nekome ipak činiti da bi te redovnice mogle učiniti to isto, ako ne i više, da su ostale u svijetu. No koliko ima djevojaka koje ostaju u svijetu a da ipak nisu ništa posebno učinile za Božje kraljevstvo! Zadovoljile su se time da budu »dobre kršćanke« i da kao takve osnuju svoju obitelj. Gdjekoja se među njima možda i našla da je proširila svoje djelovanje i izvan svoje obitelji, ali samo toliko koliko su joj dopuštale obiteljske prilike. Djevojke pak koje su stupile u samostan, stupile su u organiziranu zajednicu istomišljenica, koje sve teže za istim ciljem: posvetiti cijeli svoj život i sve svoje sposobnosti, ne samo jednoj obitelji, nego svima onima kojima ih Božja providnost pošalje. One imaju pred očima Božje interese i onda kad mole, kao i onda kad rade na ma kojem poslu koji im je povjeren. Božji interesi i njihovi su interesi, i one ne poznaju drugih interesa izvan tih Božjih. I baš zato preko njih Bog izvodi tolika divna djela za dobro Crkve i cijelog čovječanstva.

O značenju redovnica za vjerski i karitativni i kulturni život mogli bismo navesti brojne izjave i crkvenih ljudi i svjetovnjaka. No to bi nas odvelo previše daleko od našeg predmeta, pa stoga od toga odustajemo. Ta već sama djela tolikih redovnica najbolje su svjedočanstvo o važnosti njihove uloge u Crkvi i u ljudskom društvu...

ZAPREKE ZA REDOVNIČKI STALEŽ

ZAPREKE ZA REDOVNIČKI STALEŽ

Nema na ovom svijetu ustanove koja ne bi postavljala neke uvjete uz koje prima nove članove. Tako se ni u redovnički stalež ne prima svakoga bez razlike, nego se postavljaju neki posve određeni uvjeti onima koji žele prihvatiti taj način života. Neke od tih zapreka postavlja Crkveni zakonik, a druge sam značaj i temperamenat kandidata.

Nevaljano primljene u samostan

U Crkvenom zakoniku na prvome mjestu nalazimo one zapreke koje su takve naravi da čine nevaljanim stupanje u neku redovničku zajednicu. To znači da ih Crkva ne priznaje kao redovničke kandidate ni u slučaju kad bi ih redovnički poglavar primio ili kad bi sami prešutjeli kòju od tih zapreka. Pa ako bi uza sve to ipak položili redovničke zavjete, ti zavjeti ne bi bili valjani, a onaj koji bi to pokušao učiniti svjesno, počinio bi težak grijeh.

Crkveni zakonik na prvom mjestu spominje zapreku otpada od vjere. Crkva smatra da ona osoba koja nije vjerna Bogu u toj osnovnoj stvari ne samo da nije dostojna da se na poseban način posveti Bogu, nego da nije ni sposobna da bude vjerna na tom posebnom putu na kojem se vjera mora očitovati mnogo više nego u

životu običnog kršćanina. A u naše dane veoma lako se može dogoditi da neka djevojka podlegne napastovanju raznih sekti, napose ako se nije potrudila da na vrijeme primi temeljitiju vjersku pouku. U tome mogu odigrati negativnu ulogu i krivo shvaćeni sastanci s inovjercima, gdje se nastoji mladima utuviti u glavu da je svejedno kojoj vjeri tko pripada. I čuvstveni momenat može veoma utjecati na takav korak. A sve to pokazuje nestalnost značaja, nesigurnost u vjeri, a samim tim i nezrelost za prihvaćanje većih i uzvišenijih dužnosti. Vjera, naime, nije neka igračka u životu čovjeka s kojom se možemo igrati kako nam se prohtije.

Ta zapreka ne uklanja se time što se dotična osoba vratila opet u krilo Katoličke Crkve.

Kao drugu zapreku Crkveni zakonik navodi dob kandidata. Da bi netko mogao biti primljen u novicijat bilo koje redovničke družbe, mora navršiti bar 15 godina života. Sjetimo se slučaja svete Male Terezije, koja je sve moguće poduzela da bude primljena u samostan prije navršene 15. godine. Molila je čak samoga papu Leona XIII., ali joj ni to nije pomoglo. Tek onda kad je navršila 15 godina, bila je primljena u samostan.

Kad je riječ o godinama života za valjano primljene u samostan, moramo odmah dodati da to ne znači da mlađe djevojčice ne smiju boraviti u nekom samostanu kao neke daljnje pripravnice i da odatle pohađaju školu.

Ako bi netko neku djevojku prisilio ili joj se zaprijetio bilo čime da mora stupiti u samostan makar i ne željela, ili ako bi je netko na prijevaru doveo u samostan, takav čin bio bi grješan za onoga koji bi to učinio, a djevojka bi nevaljano bila primljena. Sagriješio bi i onaj poglavar koji bi znao za takvu prijevaru, a ipak bi tako prisiljenu djevojku primio. Pa ako bi djevojka pod

pritiskom straha i ostala u samostanu i položila zavjete, ti zavjeti bili bi pred Crkvom posve nevaljani.

Nekoć je takvih slučajeva bilo prilično mnogo, danas se zbiva možda tek gdjekoji. Može se, naime, dogoditi da se neka majka zavjetovala da će dijete koje joj se rodi darovati Bogu da Mu služi kao redovnik ili redovnica. Ako Bog primi taj majčin zavjet i sam pozove takvo dijete da Mu se posveti u redovničkom staležu, ne obazirući se na ono što je majka zavjetovala mimo njega, onda je to pravo zvanje, u kojemu majka ima toliko utjecaja koliko je to zvanje izmolila od Boga.

Da se tako nešto može uistinu dogoditi, evo jednog primjera. Majka je silno željela da se jedno od njezine djece posveti Bogu. Najprije je nagovorila jednog sina da pođe u bogosloviju, no on je brzo izašao i oženio se. Tad je pokušala isto s drugim sinom. I on je pošao u bogosloviju i — izašao te se oženio. Tad je došla na red kćerka. Ona se nije dala nagovoriti da pođe u samostan. Tad je ogorčena majka počela zlostavljati kćer da je na taj način prisili. Nije uspjela. Onda je počela ludo postiti da je Bog u tome usliša. Od toga je oboljela i umrla, ali i na samrti nije se mogla osloboditi te svoje opsesije, nego je još pokušala djelovati na kćer. Nije uspjela. I tako je ogorčena umrla, a ostavila je i ogorčenu djecu zbog takvog odnosa prema njima. Dapače, udaljila ih je od Crkve i od Boga.

Drugi slučaj. Jedna majka udovica upravo je prisilila svoju kćer da stupi u samostan. No i sama ta djevojka i redovničke poglavarice brzo su vidjele da ona nema redovničkog zvanja. Napustila je novicijat i, kako je već prije svršila gimnaziju, upisala se na fakultet. Kad je svršila studij, udala se za mladića koji je slično došao u samostan kao i ona poradi majke, a onda ga napustio i upisao se na fakultet te zajedno s njom po-

hađao predavanja. Oboje je ostalo vjerno Bogu i Crkvi i svoju su djecu odgajali u kršćanskom duhu. A onda su učinili ono isto što su njima učinile njihove majke: upravo su prisilili jedno muško dijete da pođe u sjemenište, a jedno žensko da stupi u samostan. I ponovilo se isto: oboje djece vratilo se u svijet, jer nisu oni imali zvanje za duhovni stalež, nego da u svijetu izvrše Božju volju.

Valjano sklopljen brak isto je tako zapreka da netko stupi u samostan tako dugo dok su oba bračna druga živa. Umre li jedan od njih, drugi je slobodan i može onda stupiti u samostan, ako ga Bog zove. Takvih slučajeva susrećemo čak i u povijesti svetica. Sveta Franciska de Chantal, suosnovateljica reda od Gospina pohođenja, koju je vodio sveti Franjo Saleški, nakon smrti svoga muža i pošto se pobrinula za svoju djecu, postala je redovnica.

Ima, međutim, slučajeva da i za života jednog i drugog bračnog druga može netko ući u samostan. No u takvom slučaju onda moraju jedno i drugo ući u samostan, a dogodi li se da jedno od njih izađe iz samostana, mora to učiniti i drugo. Takav slučaj zbio se kod nas prije više godina: dvoje intelektualaca ušlo je u samostan sporazumno. No jedan od tih bračnih drugova nije ustrajao u samostanu, pa je i drugi morao također napustiti redovnički život. Brak je sakramenat koji je neraskidiv do smrti jednog ili drugog bračnog druga, a redovnički život nema tolike snage da taj Božji zakon mijenja.

Kao zapreka da netko stupi u samostan također se spominje aktivno pripadanje nekoj drugoj redovničkoj družbi u kojoj je položio vječne zavjete. Isto tako ne može stupiti u neku družbu onaj koji je prije bio u drugoj družbi i u njoj je bio položio vječne zavjete.

Tu Crkva želi spriječiti nekontrolirano prelaženje iz jedne redovničke družbe u drugu, što bi veoma škodilo duhu i one družbe iz koje dotični namjerava otići, kao i onoj u koju želi stupiti. To pravo pridržala si je Sveta Stolica. Poznat nam je slučaj s našom Majkom Terezijom. Crkva joj je tek onda dala takvo dopuštenje kad je vidjela da je tu uistinu pravi Božji poziv za nešto veće.

Tom zabranom Crkva je mnoge nestalne duše ili duše koje su željne nekih avantura nastojala prisiliti ili da se smire u svojoj prvotnoj družbi ili da napuste samostan kao nesposobne za taj način života.

Zanimljiv je postupak Majke Terezije s takvim osobama. Ona im na njihovu molbu redovito odgovara: »Nastojte bar godinu dana što je moguće vjernije obdržavati svoja redovnička pravila, pa mi se onda ponovo javite!« I kaže da joj se dosad nije nijedna javila.

Zadnja zapreka odnosi se na dobar glas kandidata. Crkveni zakonik nam kaže: »Ne mogu biti primljene u samostan one osobe kojima prijeti kazna zbog teškog zločina što su ga izvršile, kao ni one koje su bile osuđene ili će biti osuđene.«

Spomenuta zapreka nije postavljena bez razloga. Ima, nažalost, osoba koje misle da će u samostanu naći najsigurnije sklonište, gdje će se sakriti od svijeta pošto su izgubile dobar glas na moralnom području. Crkva pak ne želi da padne bilo kakva ljaga na ugled što ga uživa kod ljudi, pa i kod nevjernika, redovnički stalež, napose baš redovnice, preko kojih Crkva prodire i tamo kamo svećenik nema pristupa. Dobro nam je svima poznato kako se krize pojedinih redovnica znadu dojmiti i vjernika i nevjernika, i kako se često zbog napuštanja redovničkog zvanja samo jedne redovnice pišu dugi članci i pravi se senzacija od onoga što je u sebi posve

normalna pojava u ljudskom životu. A što bi se tek pisalo o samostanima i životu u njima kad bi u njih imale pristupa osobe sumnjiva glasa...?

Rekli smo da sve te zapreke čine novicijat nevaljalim ako se od njih ne dobije od Svete Stolice oprost. No zapreka dobi uklanja se sama po sebi samim tim što kandidatkinja navrši 15 godina života, pa stoga tu treba radije počekati s primanjem u novicijat negoli tražiti oprost od zapreke.

Nedopušteno, ali valjano primljene

Crkveni zakonik nabraja i zapreke koje po sebi ne dopuštaju stupanje u samostan, no ako je netko ipak primljen, primljen je nedopušteno, ali valjano.

Na prvome mjestu spominju se osobe koje su opterećene dugovima kojih se ne mogu osloboditi. Pravda traži da nikoga drugoga ne opterećujemo takvim dugovima da ih umjesto nas isplaćuje. No može se dogoditi da redovnički poglavari smatraju uputnim da takvu osobu uza sve to prime i da samostan preuzme obvezu isplaćivanja tih njezinih dugova. To se može dogoditi u slučaju kad smatraju da bi ta osoba svojim sposobnostima mogla mnogo učiniti na slavu Božju i na spas duša. Tada su dužni tražiti dopuštenje iz Rima da mogu na samostan prebaciti te obveze. Rade li to na svoju ruku, čine nepravdu samostanu i ogrešuju se o zavjet siromaštva jer samovoljno raspolažu samostanskim dobrima.

Druga zapreka takve vrste glasi u Crkvenom zakoniku: »Nedopušteno su, ali valjano primljene u novicijat osobe koje su dužne polagati neke račune ili su upletene u neke svjetovne poslove, koji bi mogli redovničku zajednicu uvući u sudske parnice ili joj prouzročiti slične neprilike.«

Tu je riječ o poslovnim osobama koje u svijetu imaju neke obveze. Ne može se preko noći takva osoba osloboditi raznih obveza, na primjer blagajnica ne može preko noći srediti blagajničke knjige, da ih komisijski preda drugome. Ode li pak prije nego je sredila takve poslove, lako se može dogoditi da joj računi ne budu u najboljem redu, pa bi samostan morao nadoknađivati manjak novca u blagajni. Ili, upraviteljica nekog poduzeća nije sredila račune s raznim dužnicima od kojih poduzeće potražuje veće svote. Teško je takav posao prebaciti na drugoga, a sam se maknuti. Ne bi to bilo ni ugodno, ni dostojno redovničke kandidatkinje.

Ili, dotična je osoba poslovođa nekog trgovačkog pogona pa mora voditi brigu za sav inventar. Može li ona bez prethodne inventure napustiti to mjesto? Učini li to, tko joj jamči da se neće naći netko tko će joj bez njezine prisutnosti podmetnuti neki manjak ili nešto slično?! A na koga će pasti ljaga, ako ne na samostan koji ju je nerazborito primio...

Kako vidimo, ta zapreka ima i te kako veliko značenje za čast dotične kandidatice i za čast samostana koji je prima.

Koliko Crkva pazi na obdržavanje četvrte Božje zapovijedi, pokazuje nam i ova odredba Crkvenog zakonika: »Nedopušteno, ali valjano primljene su u novicijat one osobe čiji se roditelji, tj. otac ili majka, te djed ili baka, nalaze u velikoj nevolji i stoga im je potrebna njihova pomoć. Isto tako i majka koja je potrebna svojoj djeci da ih uzdržava i odgaja.«

Takvih slučajeva da redovničkom zvanju sina ili kćeri stoji na putu briga za stare roditelje ima prilično mnogo. No neke redovničke družbe nastoje takve slu-

čajeve riješiti tako da one preuzmu brigu za takve roditelje, ili ih uzmu u koju od svojih kuća i tu ih dohrane, ili im šalju redovitu pomoć, ili im daju na raspolaganje koju od sestara koja se umjesto kćeri brine za njih. To napose čine kad vide da je kandidatkinja dobrog duha i da je natprosječno nadarena za razne apostolske pothvate.

U slučaju majke udovice koja bi željela stupiti u samostan, ali su joj djeca još maloljetna i neopskrbljena, u većini slučajeva morat će se čekati da se djeca osamostale i steknu potrebna sredstva za život. Tu samostan ne može dati djeci sve ono što majka mora dati svojoj djeci, napose ne u odgoju, jer majčinski odgoj je jedinstven.

Neprikladne za redovničko zvanje

Osim zapreka što ih nabraja Crkveni zakonik postoje još i neke zapreke osobne naravi pojedine kandidatkinje. One se odnose ili na značaj ili na ozračje okoline u kojoj kandidatkinja živi.

U prvom redu treba paziti da li je neka djevojka koja želi stupiti u samostan po naravi sklona udobnosti i sjetilnosti. Kod takvih osoba uvijek se krije opasnost da će se iznevjeriti zavjetu i kreposti čistoće. Budući da je sjetilnost redovito povezana s prevelikom osjećajnošću, sa sklonošću k sanjarenju, traženju osjetnih znakova nježnosti, tjelesne ljubavi, lako se dogodi da pod-

Sestra družbe Sv. Križa brine se za starca koji nema nikoga svoga da mu olakša staračke dane

legne napasti naiđe li na nekoga tko joj nešto od toga pruži. Na tu stvar treba paziti napose danas, kad je erotizam zahvatio tolike mlade i kad je on za njih postao kao neki ideal. U toj stvari treba biti radije stroži nego blaži, jer takve osobe obično sa sobom povuku i gdjekoju drugu u zlo, u koje inače ona ne bi pala.

Takve osobe redovito nisu sposobne za dublji duhovni život, jer i na tom području sve grade na osjećajnosti, nezdravoj čuvstvenosti. Stoga im nije mjesto u strogim samostanima koji se posvećuju kontemplativnom životu.

Nisu sposobne ni za ozbiljniji apostolat u apostolskim družbama, jer se u svome radu vode samo čuvstvenošću, simpatijom i antipatijom, sklone su da si među djecom ili mladeži pronalaze ljubimce i ljubimice.

A za medicinske sestre isto tako nisu dorasle jer je to zvanje puno opasnosti za neizgrađene, sentimentalne osobe. Nećemo ovdje spominjati primjere jer to nije zgodno na tom području činiti. Ali da ih ima, to je gorka činjenica.

No potrebno je spomenuti da nije isto sjetilnost sa svim svojim popratnim pojavama i normalna ženska čuvstvenost koja se kreće u granicama zdravog reagiranja srca na razna zbivanja, kao što su radost, žalost, oduševljenje, suosjećanje s tuđim patnjama, bilo duševnim, bilo tjelesnim. Stoga je potrebno u tome dobro rasuđivati kad se radi o pojedinoj djevojci koja želi stupiti u samostan. Tâ djevojka bez čuvstava ne bi bila pravo i zdravo ljudsko biće, a još manje žensko biće.

Kao primjer zdrave čuvstvenosti imamo svetu Malu Tereziju. Ona je odbijala i sjenu svake sjetilne ljubavi. U svom životopisu sama navodi slučaj s jednom novakinjom koja se previše vezala srcem za poglavaricu. Terezija ju je poučavala da to nije ljubav prema poglavarici, nego najobičnije sebeljublje, u kojem ona traži svoje zadovoljstvo. Duhovna ljubav nikad se ne veže na taj način ni uz koga i ne teži za posjedovanjem nečije ljubavi samo za sebe. Ona nikad nije ljubomorna, dok je neuredna ljubav ljubomorna.

Poznato nam je i to da Terezija nije nikad svoju duhovnost gradila na čuvstvenosti. Ta često je živjela u pravoj duhovnoj suši, kao da se neka noć spustila na njezinu dušu. A ipak je ustrajala u ljubavi prema Bogu do te mjere da je zapravo umrla kao žrtva ljubavi prema Bogu.

Ovdje smo već dotakli i drugu osobnu zapreku za duhovno zvanje, a to je ljudska ljubav. Djevojka koja se lomi između ljubavi prema nekom ljudskom biću i ljubavi prema Bogu, nije tako dugo zrela za samostan dok ljudsku ljubav ne žrtvuje Božjoj ljubavi. Razdijeljeno srce između te dvije ljubavi po svetom Pavlu više je sposobno za onaj običan put kojim stupa većina ljudi, tj. da se pokloni jednom čovjeku u braku i da se tu smiri.

Isto tako, ako je neka djevojka previše vezana uz svoje roditelje te je srcem i mislima više kod njih negoli kod Boga, bolje će učiniti da i ne pokuca na samostanska vrata. Nije li Isus jasno rekao: »Tko više ljubi oca ili majku nego mene, nije mene dostojan!« (Mt 10, 37) Ta može li ona ozbiljno obavljati svoje redovničke dužnosti ako neprestano misli na kuću i na roditelje? Krist traži od svake duše koju poziva u duhovni stalež da produhovi tu svoju ljubav prema ocu i majci te da ih ljubi samo u Njemu i poradi Njega. A ta ljubav nije zabrinuta, jer zna da nad svima onima koje smo ostavili poradi Boga bdije Božja providnost i da ih neće napustiti.

Za redovnički život nije sposobna ni ona djevojka koja u svom značaju nosi prenaglašen duh neovisnosti.

Takva se osoba veoma teško prilagođava, ako se ikad uopće i prilagodi, zajedničkom životu u samostanu, raznim dužnostima koje će joj povjeriti poglavari, kao i načinu rada koji od nje traže bilo pravila, bilo poglavari. Ona uvijek i svagdje želi ići svojim putem, za koji drži da je najbolji i najuspješniji. Takvi su značajevi veoma teški za zajednicu i nesposobni za neki zajednički rad. Oni tim svojim postupcima unose razdor među ostale članove zajednice, kritizirajući sve ono što nije skrojeno po njihovoj mjeri. A ukoliko s nekom osobom i rade zajedno, one uvijek moraju imati glavnu riječ, a suradnica mora biti tek obična izvoditeljica njezine volje. Međutim, ona će sama sebi pripisivati sve uspjehe, dok će za neuspjehe baciti krivnju ili na suradnicu, ili na poglavare, ili na cijelu zajednicu.

Takve previše samostalne i samosvjesne osobe mogu u svijetu nešto učiniti, jer ondje mogu raditi po svojoj želji, ali i u toj okolini redovito su veoma teške zbog nametanja svoje volje. No tu ljudi nisu toliko vezani na njih kao što je to slučaj u samostanu, pa ih lakše podnose.

Zbog takvih osoba neke dobre i revne redovnice znadu upasti u krizu zvanja, napose ako im one postanu poglavarice, jer postaju pravi tirani koji misle da su one gospodarice u kući, a sve druge sestre samo su njihove sluškinje. Nema kod njih razumijevanja za tuđe potrebe, za tuđe slabosti. One ne smažu ni za jednu sestru koju ohrabrujuću riječ, koji smiješak iz kojega bi izbijala ljubav. Pod njihovom upravom samostani postaju prave vojničke kasarne gdje se pazi na slovo zakona, a ne na duh.

Stoga: očuvaj nas, Bože, takvih žandarskih redovnica!

U samostanu nema mjesta ni za one djevojke koje su kolebljiva značaja. Takve osobe mijenjaju se prema tome »kako vjetar puše«. Vide li da je »moderno« biti slobodnijeg vladanja, one će to bez mnogo razmišljanja prihvatiti kako im ne bi koja od slobodnijih redovnica rekla da su »zatucane«, zaostale. Opaze li da će im koristiti posve protivno držanje, one će bez poteškoće glumiti i to. Možda će pokušati čak i nešto poduzeti za svoju duhovnu izgradnju, ali to njihovo oduševljenje neće dugo potrajati. Prva nadošla napast odvući će ih od odluke da nešto temeljitije u sebi izgrade pravu redovnicu.

Takve prevrtljive osobe znaju se zavesti raznim nazovi-mističnim nadahnućima, koja treba da im posluže za opravdanje nekih njihovih postupaka koji se baš ne podudaraju s redovničkim pozivom.

Među nesposobne za samostanski život treba ubrojiti i djevojke koje su po prirodi veoma strašljive. Kod njih je opasnost da sve što rade kao redovnice rade u prvom redu iz straha pred poglavarima ili iz straha što će drugi o njima reći. One mogu biti čak i veoma revne u svojim dužnostima, ali ih pri tome ne vodi toliko misao da time služe Bogu koliko strah pred poglavarima. Takve osobe sve rade u nekom grču. Zbog straha pred poglavaricom redovito će joj se uklanjati, izbjegavati je, bit će prema njoj nepovjerljive, sumnjičave. U njima se krije nešto ropsko, što posve odudara od redovničkog duha.

Zbog svih navedenih razloga takve osobe ne bi smjele biti primljene u samostan. Ako se pak tu već nalaze, ili ih treba izliječiti od te mane, ili im treba savjetovati da negdje drugdje potraže sreću . . .

Nismo naveli sve moguće negativnosti koje bi mogle odlučivati o tome da li je neka djevojka sposobna za

samostan ili nije. To nije ni moguće. No da se upozna da li je neko zvanje doista pravo zvanje, za to je Crkva predvidjela vrijeme kušnje: aspiranturu, postulanturu, novicijat, pa čak i vrijeme privremenih zavjeta. Ako se za to vrijeme kušnje otkrije kod neke kandidatkinje da je sklona nekim posebnostima, izvanrednostima, izuzecima od redovitog redovničkog života, treba dobro razmisliti o tome može li ona ostati u redovničkoj zajednici ili je treba što prije vratiti u svijet. U tom odlučivanju ne smije poglavare voditi nikakva simpatija ni antipatija, nego samo čista ljubav prema redovničkoj družbi i želja da dotična osoba nađe svoje pravo mjesto u svijetu. Razumije se da će se mnogo puta od poglavara tražiti velik stupanj hrabrosti da postupaju prema onome što im nalaže savjest. No moraju znati da tu ne rade za sebe, nego za Boga i da će im On u tome pomoći . . .

NISAM LI I JA POZVANA?

NISAM LI I JA POZVANA?

Ova bi knjiga ostala nedovršena kad na kraju ne bi u srcu pojedine djevojke koja je čita izazvala pitanje: »Nisam li i ja pozvana? Nije li Bog i meni odredio da služim Njemu i braći ljudima kao redovnica?«

Da, sve su ove stranice napisane samo zato da pojedinoj djevojci pomognu najprije upoznati što znači Božji poziv koji poziva pojedinu dušu da se posve preda Isusu Kristu u redovničkom staležu.

Na tim stranicama mogla si upoznati kako Bog zove i što On traži od pozvane duše. Vidjela si i to što misli Crkva o pozivu u redovnički stalež, kao i o samom redovničkom zvanju. Zavirila si i u način na koji se pojedina djevojka, koju Bog poziva da Mu služi u redovničkom staležu, predaje i posvećuje Bogu. To su redovnički zavjeti siromaštva, čistoće i poslušnosti prema »ustanovama«, tj. temeljnom pravilu pojedine redovničke družbe. Pročitala si i to da postoje tako zvani zatvoreni, strogi, kontemplativni samostani, u kojima se redovnice u prvom redu posvećuju molitvi i žrtvi na velike nakane svete Crkve i za spasenje mnogih duša. S druge strane ocrtali smo ti i drugu vrstu redovničkog života, razne apostolske družbe, koje se, ne zanemarujući nikako molitvu i žrtvu u svome svagdašnjem životu, po-

svećuju i neposrednom apostolskom radu na raznim područjima, kao što su kateheziranje djece i mladeži, briga za napuštenu djecu, odgoj mladeži, napose one ženske, po raznim školama i tečajevima, duhovnim vježbama i slično, zatim karitativni rad u najrazličitijim oblicima, misionarski rad u misijskim krajevima, susreti s majkama s namjerom da im se pomognu rješavati razni njihovi problemi, bilo u odgoju djece, bilo u materijalnim poteškoćama; povezivanje onih koji su se udaljili od Crkve s Bogom i s Crkvom. Ima i još mnogo drugih područja na kojima se taj apostolat razvija.

U današnjoj Crkvi upravo je teško zamisliti normalan apostolat Crkve bez redovnica. Na mnogim područjima one zamjenjuju svećenike da se oni uzmognu više posvetiti strogo svećeničkim dužnostima.

Bez pretjerivanja može se reći da tamo gdje su redovnice shvatile veličinu svoga poziva u duhu Crkve, Crkva napreduje i raste. I obratno: tamo gdje ili nema redovnica ili su možda krivo shvatile svoj poziv, Crkva se teško probija naprijed, a često čak i nazaduje.

Opširno smo iznijeli kako Bog poziva razne duše. Mogla si pročitati i mnoge primjere što su ih napisale same redovnice, i one mlade i one starije, i one iz naše sredine, i one iz drugih zemalja. Vidjela si koliko je borbe neke duše stajalo da su mogle izgovoriti Kristu svoje »DA«. Neke su se odmah odazvale i s veseljem pošle za Kristom, druge su odgađale svoj odgovor da na kraju ipak padnu do Isusovih nogu i da Ga upitaju poput svetog Pavla pred damaščanskim vratima: »Gospodine, što mi je činiti?«

Nismo mogli mimoići ni to da nabrojimo ono što se traži od pojedine djevojke da može postati redovnica, i da se uopće prepozna je li neko zvanje pravo ili nije.

»Neću da moji dani proteku
mračni, u tihu lijuć se rijeku
vječnosti . . .
Kuda koracam, hoću da bacam
snopove zlatne svjetlosti . . .«

I to smo nastojali obraditi malo opširnije da stvari budu što jasnije. A ako se uza sve to ipak porodi sumnja u pojedinim slučajevima, onda neka takva djevojka potraži savjet kod kojeg razboritog svećenika — ako je moguće, kod svoga stalnog ispovjednika, koji je najbolje poznaje.

Na kraju knjige donosimo kratki prikaz raznih redovničkih družba, i onih kontemplativnih, i onih apostolskih. Nismo spomenuli samo one koje su još u nastajanju, zatim one koje nemaju većeg značenja za naše krajeve, te napokon one koje izumiru.

Moramo još nešto važno reći. Radi se o djevojkama koje se ne odazovu Kristovu pozivu. Nameće se, naime, pitanje da li takve djevojke griješe zato što su se oglušile na Božji poziv.

Rekli smo već na početku knjige da redovnički poziv nije stroga zapovijed nego odgovor, i to slobodan, velikodušan odgovor na Božju ljubav. Isus je jasno rekao onom bogatom mladiću: »Ako hoćeš biti savršen, idi, prodaj što imaš, i podaj siromasima, te dođi i slijedi mene!« Ako netko neće, po sebi se razumije da se time lišava mnogih milosti koje mu je Bog na tom putu želio dati. Međutim, još mu preostaje da prema Bogu krene običnim putem kojim kreće većina ljudi, a to je put obdržavanja Božjih zapovijedi. No hoće li ta duša biti na tom putu zadovoljna i sretna, to je drugo pitanje. Treba imati uvijek na umu da mi uvijek sa sobom i u sebi nosimo svoju savjest, koja nam govori jesmo li nešto dobro učinili ili nismo. A u takvim slučajevima savjest zna mnogu dušu mučiti što se oglušila Božjem pozivu. Međutim, tko bi tvrdio da se samim tim dotična duša izložila opasnosti da se zauvijek izgubi, tvrdio bi ono što nigdje nije rekao ni Bog, ni Krist, ni Crkva.

Redovničko zvanje često je plod mnogih molitava i žrtava duša koje su shvatile Isusovu riječ: »Žetva je velika, a radnika je malo. Zato molite gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu!« (Mt 9, 38)

Kad Bog poziva neku dušu u redovnički stalež, On pri tome računa da će joj u tom času priskočiti u pomoć mnogi molitelji nastojeći joj izmoliti potrebnu snagu da se odazove. I kad god u Crkvi nastupi kriza duhovnih zvanja, čini se da je tada bilo i premalo molitelja za ta zvanja.

Ti, djevojko, ako upoznaš da te Bog zove u redovnički stalež, budi uvjerena da se tog časa ne nalaziš pred Bogom sama, nego da su za tebe prema Bogu uzdignute mnoge ruke i mnoga srca i mole da ti Bog dade snage da se odazoveš Njegovu pozivu.

No znaj i to: kao što nisi sama i osamljena u času kad te Bog poziva, isto tako nećeš biti sama ni onda kad jednog dana pođeš Bogu da primiš plaću za svoju službu Njemu. Tad ćeš upoznati u svoj svojoj punini što je za tebe samu i za mnoge druge duše značio tvoj velikodušan odgovor na Božji poziv. Vidjet ćeš mnoge duše kojima si svojim radom, žrtvama i molitvama kao redovnica pomogla naći put do Božjeg zagrljaja. Sada i svoje zvanje i cijeli svoj odnos prema Bogu gledaš tek očima vjere, a onda ćeš gledati očima blaženog promatranja Boga i u Njemu ćeš naći svoj konačni, vječni cilj, vječnu sreću, za koju nam kaže sveti Pavao: »Ono što oko nije vidjelo, što uho nije čulo, na što ljudsko srce nije pomislilo to je Bog pripravio onima koji ga ljube!« (1 Kor 2, 9).

Budi stoga hrabra i junački odgovori Bogu, Isusu Kristu, na Njegov poziv! Reci i ti ono što je za sebe rekao naš pjesnik-svećenik Izidor Poljak:

Neću da moji dani proteku
mračni, u tihu lijuć se rijeku
vječnosti.
Putove moje pjesma nek prati
orla, što s plamenim suncem se brati,
kuda koracam, hoću da bacam
snopove zlatne svjetlosti.
Planite, bijeli ognjevi duše,
užgi se, srce, sijevaj,
vjetrovi mržnje vijore zemljom,
Kristovu pjesmu pjevaj!
Pokriti ledom pupovi ruža
o toplom suncu sniju,
neka ih tvoje ognjene zrake
plamenom svojim zgriju!
Hladnom i golom pustarom zemlje
množina gladnih vrvi;
ekstazom bukni, pripravno mrijeti,
svoje im podaj krvi;
stani nad zemljom, gdje milijuni
sapeti gvožđem trunu,
zvijezdama dažđi, s neba im trgni
sunčanu sjajnu krunu!
Planite, bijeli ognjevi duše,
k nebu se, srce popni i gori,
plamteć izgori . . .

KRATAK PRIKAZ RAZNIH REDOVNIČKIH DRUŽBA

KRATAK PRIKAZ REDOVNIČKIH DRUŽBA

Pošto smo općenito prikazali što je redovničko zvanje, koja mu je uloga u Crkvi, te kako Bog poziva pojedine duše da krenu tim putem u život, potrebno je bar ukratko progovoriti o raznim redovničkim družbama.

Ovdje donosimo prikaz svih redovničkih družba koje djeluju u našoj zemlji. Malo opširnije progovorili smo o onim družbama koje djeluju u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini.

Prikaz o nekim družbama dobili smo od njih samih, dok smo se za druge morali poslužiti Općim šematizmom Katoličke Crkve u Jugoslaviji za 1974. Razumije se samo po sebi da se u nekoliko redaka nije moglo mnogo reći, nego tek nekoliko podataka. Pri tome smo računali da će pojedina djevojka, koja osjeti da je Bog zove u redovnički stalež, sama potražiti potanje podatke o družbi u koju želi stupiti. Pa i pojedina družba može ovoj knjizi dodati svoje opširnije podatke kao neku vrstu priloga.

Iako smo nastojali uz svaki prikaz staviti odmah i adresu dotične družbe, to smo — zbog veće preglednosti — dodali na kraju adrese svih družbi o kojima je riječ u ovoj knjizi.

Donijeli smo i prilično opširan prikaz sestara Majke Terezije Misionarki Ljubavi, iako one još ne djeluju u

našoj zemlji, ali u tu družbu dosad je stupilo nekoliko naših djevojaka, a još se i druge za nju zanimaju.

Ukoliko se možda neki podaci ne bi slagali sa stvarnošću, neka se to piscu oprosti, jer je do podataka za neke družbe bilo veoma teško doći.

Družbe su poredane prema Općem šematizmu, tako da najprije dolaze redovi, a onda kongregacije koje djeluju na hrvatskom jezičnom području, zatim još nepotvrđene družbe, a na kraju družbe koje djeluju u Sloveniji, Vojvodini, Makedoniji i u drugim republikama. U adresaru išli smo redom prema Općem šematizmu, ne obazirući se na malo prije spomenutu razdiobu.

BENEDIKTINKE

Benediktinski red najstariji je red u Zapadnoj Crkvi. Osnovao ga je sveti Benedikt. Već od svoga početka ima uz mušku također i žensku granu. Tu drugu granu je sveti Benedikt povjerio svojoj sestri Skolastici. Svrha je redu kontemplativni život i rad.

U naše krajeve benediktinke su došle još za vrijeme hrvatskih narodnih vladara. Od brojnih samostana neki i danas postoje, kao onaj u Zadru, koji je bio osnovan još 906. godine. U tom samostanu živjela je i rođakinja hrvatskog kralja Petra Krešimira IV. imenom Čika. Ona je bila i opatica tog samostana, tj. njegova poglavarica. Čika je stupila u samostan kao udovica. Nju je u tome slijedila i njezina kći Većenega, koja je također obnosila čast opatice. Taj samostan posebno je zaslužan za našu hrvatsku narodnu povijest, jer su redovnice do naših dana u njemu sačuvale mnoge dokumente veoma važne za našu povijest.

Do naših dana osim tog zadarskog samostana Svete Marije sačuvano je još sedam benediktinskih ženskih samostana: samostan u Hvaru osnovan 1654., u Krku, utemeljen oko 1223., u Pagu, gdje je u starom gradu osnovan oko 1220., a u novom Pagu 1313., u Rabu, koji potječe još iz 11. stoljeća; u Šibenik su benediktinke došle 1639., trogirski samostan postoji još od 1064., te samostan u Cresu. U svim tim samostanima danas Bogu služi oko stotinu redovnica.

U benediktinskim samostanima posebno je razvijen liturgijski život i sva je njihova duhovnost prožeta liturgijom.

Osjeća li koja djevojka poziv da se Bogu posveti u takvom kontemplativnom redu, kojemu je u središtu sveta liturgija, neka se javi na koji od gore navedenih samostana. Benediktinski samostani naime nemaju zajedničku upravu, nego je svaki od njih samostalan i podložan je mjesnom biskupu. Stoga se i svaki od njih brine za svoj podmladak. Treba naime znati da su benediktinke Red stroge klauzure, tj. zatvorene, posve odijeljene od svijeta.

Adrese pojedinih samostana benediktinki nalaze se na kraju knjige.

KARMELIĆANKE

Karmelićanski Red izranja iz daleke prošlosti. Karmelićani smatraju kao svoga duhovnog oca i začetnika svetog Iliju proroka. Ne misle pri tom da je on osobno osnovao njihov red, nego njemu je Bog na gori Karmelu pokazao oblačić koji je dolazio od Sredozemnog mora i naviještao obilnu kišu nakon duge suše. U tom oblačiću mnogi su duhovni pisci vidjeli sliku Blažene Djevice

Marije po kojoj nam je Bog poslao preobilnu kišu milosti, darujući nam po njoj svoga Sina.

Na tom istom brdu Karmelu u vrijeme križarskih ratova počeli su se skupljati pobožni muževi. Pravilo mu je dao sv. Albert, jeruzalemski patrijarh, godine 1209., a Sveta Stolica ga potvrdila 1226. Kad su karmelićani došli u Evropu, nastale su neke promjene u Pravilu, pa ga je Sveta Stolica ponovo potvrdila 1247. godine. To Pravilo i danas obdržavaju i bosonogi karmelićani i bosonoge karmelićanke.

Žensku granu osnovao je 1452. godine blaženi Ivan Soret. Kad je tijekom godina u obje grane došlo do udaljivanja od Pravila odobrenog 1247., olabavio je duh prvotne revnosti. Tad se Bog poslužio svetom Terezijom Avilskom i svetim Ivanom od Križa da reformira i mušku i žensku granu Reda. Reforma je provedena 1562. godine.

Svrha je karmelićanki: služiti Crkvi u pokori i molitvi, prikazujući sve to na njezine velike nakane. Karmelićanke su izrazito kontemplativni Red i u njemu nailazimo na mnoge duše obdarene mističnim darovima. Ta i sami reformatori Reda, sveta Terezija i sveti Ivan od Križa bili su veliki mistici, koje je Crkva proglasila i crkvenim doktorima (učiteljima) zbog njihovih mističnih spisa.

Kod nas postoje dva samostana karmelićanki: jedan u Brezovici kraj Zagreba, a drugi u Ivanić-Kloštru, nedaleko Zagreba. U Brezovicu su karmelićanke došle 1939. godine. Iz tog samostana odijelilo se 8 sestara i osnovalo novi samostan u Juršićima u Istri početkom 1965. godine. No zbog neprikladnosti prostorija za samostan sestre su se 1978. preselile u napušteni samostan u Ivanić-Kloštru, gdje sada žive, mole i trpe na nakane svete Crkve.

Danas u oba ta samostana živi oko 25 redovnica.

Život u karmelićanskim samostanima nije lak. On traži od svake redovnice da sve svoje pouzdanje stavi u Boga i da na svoje redovničko zvanje gleda očima jake vjere. U tome svakoj kandidatkinji može biti uzor sveta Mala Terezija. Stoga će svakoj mnogo pomoći ako prije nego se odluči za taj korak pročita njezin životopis i to pod vidikom da upozna kako je sama Terezija doživljavala svoje zvanje i kako je rješavala razne kušnje koje su je pohađale u samostanu.

Lijepo je kazala utemeljiteljica Karmela u Brezovici, Majka Regina Terezija od Isusa: »Teže je u karmel ući negoli iz njega izaći.« Mnoge su, naime, djevojke mislile da su pozvane na taj život, ali se brzo pokazalo da ih Bog tu ne želi i ne zove. Za taj život traži se tjelesno i duševno zdravlje, vedra narav, ljubav prema molitvi, spremnost na žrtvu i strogost života, a sve to u duhu poslušnosti.

Adrese: Karmel Brezovica, 41421 Hrvatski Leskovac
Karmel sv. Terezije od Dj. Isusa, 41312 Ivanić-Kloštar

KLARISE

Red klarisa je tako zvani drugi red sv. Franje Asiškog. Začetnica mu je sveta Klara, koja je pošla za primjerom svetog Franje, svoga sugrađanina. Po njegovu primjeru i ona se odrekla svijeta i povukla se u tišinu samostana da uzmogne potpuno pripadati samo Isusu Kristu, služeći mu u molitvi, kontemplaciji, odricanju i žrtvovanju. A sve to željela je činiti da na taj način pomogne Crkvi i privede na put spasenja mnoge duše.

Klaru su u tom nasljedovale neke djevice iz najbogatijih asiških obitelji. Franjo ih je sve smjestio u samostanu sv. Damjana, a upravu nove redovničke zajednice povjerio je Klari. Tijekom vremena Red se raširio po cijeloj Evropi. Prvo pravilo napisala je sama sveta Klara, a odobrila ga je Sveta Stolica 1253. godine. Deset godina kasnije Sveta Stolica odobrava drugo Pravilo, nešto ublaženo. Napokon su bile napisane i Ustanove Reda.

U našu domovinu klarise su došle u 13. stoljeću, i to u grad Zadar. U Split su došle 1308. godine i nastanile se u jugoistočnom dijelu Dioklecijanove palače. Taj samostan odolio je svim nedaćama koje su inače pratile sve druge samostane klarisa u našoj zemlji. I u Zagrebu je postojao jedan samostan klarisa što ga je 1646. godine podigao Gašpar Drašković. Njime je upravljala njegova sestra Cecilija.

Danas klarise imaju svoj samostan u Splitu i u Zagrebu, u Mikuliću. U Splitu su one otvorile 1824. godine prvu žensku osnovnu školu, a onda učiteljsku školu i internat za učenice. Današnji samostan na Lučcu podignut je 1883. godine.

Iz tog splitskog samostana došle su 1945. dvije redovnice u Samobor i tamo su osnovale novi samostan, koji su nakon tri godine preselile u Mikulić, na periferiji Zagreba. Tu su podigle novu samostansku zgradu i lijepu kapelu. U oba samostana danas živi nešto preko 40 redovnica. Zajednica u Mikuliću opredijelila se za obdržavanje Prvog Pravila svete Klare, to jest za ono strože Pravilo.

Splitskom samostanu pripada, a sad je i njegova poglavarica, časna majka Marija od Presvetog Srca, koja se u svijetu zvala Anka Petričević, a poznata je kao

naša katolička pjesnikinja, koja je izdala već nekoliko svojih zbirki pjesama.

U tim će, dakle, samostanima djevojka, koja osjeća za to Božji poziv, naći smisao svoga života u molitvi, žrtvi, nasljedovanju siromašnog Krista u pravom siromaštvu, ne samo u duhu nego i u stvarnom životu, obilje prilike da nešto učini za Crkvu i spas duša.

Adrese: Samostan sv. Klare, 58000 Split, Končareva 29
U Zagrebu: Samostan sv. Klare Bezgrj. Srca Marijina, 41080 Šestine, Mikulić 23

RED OD MARIJINA POHODA

Ta je družba tijesno povezana s pobožnošću Srca Isusova. U njoj je naime živjela sveta Margarita Marija Alacoque, kojoj se u Paray le Monialu Isus objavljivao od 1673. godine do 1690., tj. do svetičine smrti.

Red od Marijina pohoda osnovao je 1610. godine sveti Franjo Saleški zajedno sa svetom Ivanom de Chantal u gradu Annecy u Francuskoj. To je kontemplativni red kojemu je prva svrha da molitvom, bilo usmenom, bilo mislenom, posreduje pred Božjim prijestoljem za Crkvu i njezine potrebe, ali i za duhovne potrebe cijelog svijeta. Posebna je oznaka te družbe: pobožnost prema Srcu Isusovu, kojemu sestre nastoje pružati molitvom, žrtvom i radom zadovoljštinu za tolike počinjene grijehe napose za nezahvalnosti izabranih duša. Stoga se po samostanima družbe obavlja vječno klanjanje pred Presvetim. U toj družbi imaju svoj početak pobožnost svete Getsemanske ure i počasna straža.

Osim molitve sestre nastoje za svoje uzdržavanje privrijediti potrebno ručnim radom. A poslije prošlog

Koncila počele su se sestre baviti i vjerskom poukom djece.

Danas ta družba broji u svijetu oko 6.000 sestara. Kod nas se nalazi samo jedan samostan u **Zagrebu, Mošćenička ul br. 3.** Samostanska kapela ujedno je i kapela vječnog klanjanja.

U tom samostanu mnoga bi djevojka mogla naći svoju sreću, osobito one koje u sebi posebno osjećaju poziv Božji da se prije svega posvete molitvi i žrtvi na velike nakane Srca Isusova. I one će tu osjetiti ono što je osjetila ona sestra koja je napisala ove riječi:

»Veličinu, ljepotu i uzvišenost redovničkog zvanja shvatila sam tek u samostanu. Veoma sam sretna i zahvalna Gospodinu za tu osobitu milost zvanja. Neobično mi se sviđa šutnja i sabranost, jer mi to mnogo pomaže da se intimnije susretnem s Gospodinom i u molitvi i u svagdanjim dužnostima. Tako u tišini i sabranosti pridonosim rastu svete Crkve i duhovnom preporodu tolikih duša.«

A jedna druga sestra napisala je o sebi:

»Ja sam ušla u samostan jer sam u sebi osjećala poziv za nešto veće i uzvišenije nego što sam to mogla ostvariti u svijetu. Žalostilo me i boljelo kad sam čula kako toliki vrijeđaju dragog Boga. Kad su u mojoj župi bile misije, osjetila sam da je najveća sreća nalaziti se u Božjoj blizini. U samostanu sam našla što sam željela, jer ovdje imam najviše prilike da sav svoj život usmjerim prema sjedinjenju s Bogom. Određena sam za rad s djecom, i to mi se sviđa. Mogu reći da su mi djeca prava radost. No uvidjela sam da nema pravog apostolata bez molitve i žrtve. Stoga su mi u životu molitva i žrtva uvijek na prvome mjestu...«

URŠULINKE

Među drugim ženskim redovničkim družbama u našoj domovini djeluju i uršulinke, ili, kako se službeno nazivaju, »Red svete Uršule, Rimska Unija«. One dapače spadaju među najstarije ženske apostolske redovničke družbe u našoj zemlji. Prve su, naime, uršulinke stigle k nama 1703. godine i nastanile su se u Varaždinu, gdje su otvorile školu za žensku mladež. Danas su one raširene i izvan Varaždina, te djeluju u Zagrebu, Slavonskom Brodu, Zenici i Rovinju. **Provincijalna kuća matica nalazi im se u Gračanima** blizu Zagreba. Adresa: **41070 Gračani, Gračanski Mihaljevac 17.**

No pogledajmo malo kako je nastala ta družba!

Uršulinsku družbu osnovala je sveta Anđela Merici u gradu Bresciji u Italiji na blagdan svete Katarine mučenice, 25. studenog 1535. Kao prvu svrhu postavila joj je brigu za odgoj ženske mladeži. Ime »Red svete Uršule« dala je utemeljiteljica prvo stoga što je ta svetica bila zaštitnica studentske mladeži, a drugo zato da ona sama ostane što više u pozadini.

Pri osnutku nova je družba brojila 26 članica, dvije godine kasnije bilo ih je već 76, a 1540. godine, kad je sveta utemeljiteljica umrla, bilo ih je 150.

Red je tijekom svoga opstanka doživio više preobrazi i reorganizacija, kako su to zahtijevale potrebe Crkve i prilike vremena. Tako je prolazio od života svojih članica u svijetu preko života u strogoj zatvorenosti, klauzuri, sve do današnjeg oblika, u kojem uršulinke cijelog svijeta čine »Uniju« sa središnjom upravom u Rimu.

Sveta Anđela predvidjela je to da se tijekom vremena njezin Red može prilagođivati raznim potrebama

Crkve i svijeta. U svojoj ostavštini ona između ostalog piše: »Ako bi druga vremena i potrebe zahtijevale da se odrede novi propisi i da se što izmijeni, učinite to razborito nakon pomnog savjetovanja... Neka vas vodi samo ljubav Božja i revnost za spas duša!«

Uršulinke su, dakle, po svojoj biti u prvom redu odgojiteljice. No one su od početka taj svoj apostolat tijesno povezivale s intenzivnim duhovnim životom, koji u nekim razdobljima njihova opstanka nije mnogo zaostajao za duhovnošću strogih klauzurnih redova.

U uršulinskoj školi bile su odgojene mnoge hrvatske žene. Za njihovu školu može se reći da je za žensku mladež našeg naroda bila ono što su za mušku mladež bile pavlinska i isusovačka škola.

Danas, međutim, uršulinke ne mogu voditi kod nas škole, pa su se prilagodile u svom apostolatu novim prilikama i okolnostima, ali tako da su i nadalje ostale vjerne svojoj prvotnoj zadaći — odgoju mladeži. One katehiziraju djecu i mladež, organiziraju duhovne vježbe i obnove za žensku djecu i mladež i za njihove majke. Veoma mnogo rade na podizanju obiteljskog i bračnog života koji će se temeljiti na kršćanskim načelima. Svojim zauzimanjem spasile su mnogu nerođenu djecu da ih majke nisu pobacile. Djeluju i na karitativnom polju, a neke od njih djeluju i u vanjskim misijama.

Hrvatska provincija danas ima oko 95 članica.

Adresa za slovenske uršulinke: **Uršulinski samostan, 61000 Ljubljana, Trg revolucije 17, p. pr. 392**

BAZILIJANKE

Kad govorimo o pojedinim redovničkim družbama, onda moramo progovoriti bar nekoliko riječi i o redovničkoj družbi istočnog obreda, tj. o grkokatoličkim sestrama bazilijankama.

Ono što je na Zapadu bio za redovništvo sveti Benedikt, to je na Istoku bio sveti Bazilije Veliki. On je u četvrtom vijeku proveo reformu istočnog monaštva. Sastavio je Pravila za monahe, kao i Konstitucije o zajedničkom životu monaha. U njegovu redu postoji muška i ženska grana. Žensku granu ostvarila je njegova sestra sveta Makrina, kao što je na Zapadu žensku granu benediktinskog reda organizirala i vodila sveta Skolastika, sestra svetog Benedikta.

Među Slavenima pojavljuju se prvi samostani bazilijanaca i bazilijanki u 11. stoljeću u Ukrajini, u gradu Kijevu. I muška i ženska grana imaju i svoje slavenske svece. Među sveticama bazilijankama poznate su posebno sveta Eufrozinija i sveta Paraskeva, obje rodom iz grada Polocka.

Godine 1908. odlaze prve djevojke ukrajinske i hrvatske narodnosti iz naših krajeva u novicijat bazilijanki u Galiciju. Zbog ratnih zbivanja u prvom svjetskom ratu te djevojke se vraćaju kao redovnice bazilijanke s još nekim drugim redovnicama bazilijankama Ukrajinkama. Križevački biskup Drohobecky daje im na raspolaganje konvikt »Julianum« u Križevcima i tu one otvaraju svoj prvi samostan u našoj zemlji.

Uz njegovanje vlastite duhovne izgradnje i posvećenja u duhu svetih utemeljitelja i istočne tradicije, sestre su se posvećivale odgoju ženske mladeži, vodeći razne škole.

Bazilijanke su kod nas podijeljene u dvije provincije: u Osječku provinciju za sestre ukrajinske narodno-

sti, i u Hrvatsku provinciju za sestre Hrvatice. **Sjedište Osječke provincije nalazi se u Osijeku, Wilsonova 1—2,** a za **Hrvatsku provinciju u Zagrebu, Jurjevska ul. 53a.**

Samostani Hrvatske provincije nalaze se osim u Zagrebu još u Križevcima, Sošicama u Žumberku, te u Karlovcu. Ukrajinski samostani nalaze se osim u Osijeku još u Šidu, Srijemskim Čakovcima-MiklUševcima, Novom Sadu i u Vukovaru.

DOMINIKANKE

O dominikankama ili Dominikanskoj družbi svetih anđela čuvara uzimamo podatke iz Općeg šematizma Katoličke Crkve izdanog 1974. Tu čitamo:

Kongregacija sv. Anđela Čuvara sestara dominikanki nastala je od dva reformirana samostana kod nas: od samostana sv. Martina u Splitu, ustanovljenog prije 650 godina, s kapelicom iz devetog stoljeća, te samostana Sv. Ružarija u Šibeniku, starog preko 500 godina.

Reformaciju je 1905. godine provodio o. Miškov, dominikanac, uz novčanu pomoć biskupa Strossmayera. Nove Konstitucije potvrdio je 1905. šibenski biskup dr Vinko Pulišić, i ponovo 1928. dubrovački biskup dr Josip Marčelić. Definitivnu potvrdu dobile su Konstitucije i sama Družba 1936. godine.

Dominikanke su apostolska kongregacija koja se bavi kršćanskim odgojem djece i mladeži, katehizacijom, brigom za siromašnu i napuštenu djecu, dvorenjem bolesnika, brigom za siromahe i starce, vođenjem kućanstva po samostanima otaca dominikanaca i na župama. Sve to čine prema prilikama u kojima žive i djeluju.

Sjedište vrhovne poglavarice nalazi se u gradu Korčuli. Družba djeluje u raznim mjestima naše domovine i ima 29 kuća i preko 200 sestara.

Djevojke koje privlači apostolat kakav provode sestre dominikanke, neka se jave u tu redovničku družbu da tako ispune svoju ulogu u Božjem planu.

Adrese: **Samostan sestara Dominikanki, 50260 Korčula**
U Zagrebu: **Sestre Dominikanke, 41000 Zagreb, Bosutska 39**

FRANJEVKE OD BEZGRJEŠNE

I u prikazu družbe Franjevki od Bezgrješne prisiljeni smo poslužiti se Općim šematizmom Katoličke Crkve u Jugoslaviji za 1974.

Družbu Franjevki od Bezgrješne (Trećeg Reda sv. Franje Asiškog) osnovala je Mara Žižić u Šibeniku 1673. Ona, u redu pod imenom sestra Klara, i Kata Burmazova, u redu pod imenom sestra Serafina, dobile su 1678. godine redovničko odijelo iz ruku oca Franje Kovačevića, gvardijana franjevačkog samostana u tom gradu. Utemeljiteljica sestra Klara ostala je poglavarica sve do smrti.

Sestre su živjele po Pravilu Trećeg Reda sv. Franje, koje je 1521. potvrdio Papa Ivan X. Od svoga osnutka pa sve do 1878. sestre su bile pod jurisdikcijom otaca franjevaca provincije Presv. Otkupitelja. Spomenute godine uzeo ih je pod svoju jurisdikciju šibenski biskup Josip Fosco i dao im Konstitucije. Za vrijeme biskupa Jeronima Milete, 1928. godine, te su Konstitucije preuređene.

Nakon prošlog Koncila Konstitucije su preuređene ponovo u duhu saborskog Dekreta »Perfectae caritatis«.

Družba se bavi karitativnim radom: drži zabavišta za djecu i pomaže bolesnicima bilo u javnim, bilo u privatnim ustanovama. Osim toga pomaže svećenicima u katehiziranju djece, radi s mladeži; gdje je potrebno, sestre vode crkvene zborove, a preuzimaju i brigu za domaćinstva pojedinih župnika.

Glavna uprava nalazi se u Šibeniku.

Adresa: **Franjevke od Bezgrješne, 59000 Šibenik, Riječka br. 6**

KARMELIĆANKE BOŽANSKOG SRCA ISUSOVA

Svaka redovnička družba posebno je djelo Božje providnosti i ljubavi. Tako se to može reći i za družbu Karmelićanki Božanskog Srca Isusova. Tu družbu utemeljila je kći jednog protestantskog pastora, koja je prešla na katolicizam. Bila je to Ana Marija Tauscher van den Bosch, koja se redovničkim imenom zvala Majka Marija Terezija.

Kako je ona sama osjećala posebnu sućut prema napuštenoj djeci, siromasima i starcima, i svojoj je novoosnovanoj družbi kao posebnu zadaću odredila brigu za napuštenu djecu, za starce, siromahe i osamljene osobe.

Od svojih duhovnih kćeri ona traži da siromašnoj zapuštenoj djeci budu ne samo učiteljice ili njegovateljice, nego majke. Sličnu ljubav očekuje od njih i prema nemoćnim starcima i siromasima.

Danas ta družba djeluje u obdaništima, gdje nastoji siromašnoj djeci pružiti pravi kršćanski odgoj i ospo-

Sestre karmelićanke Srca Isusova djeluju u obdaništima, gdje nastoje siromašnoj djeci pružiti kršćanski odgoj i osposobiti ih za život

sobiti ih za život. Sestre se brinu i za žensku mladež u domovima, nastojeći ih sačuvati od lošeg utjecaja ulice i pripraviti ih za njihovo životno zvanje da ga prihvate kao prave kršćanke. Kod njih se održavaju i razni tečajevi za djevojke, napose duhovne vježbe. Za starce sestre otvaraju staračke domove i odmarališta. Preuzimaju brigu za siromašne i napuštene. Katehiziraju djecu, a pomažu svećenicima i u drugim područjima.

Razumije se da se za takav apostolat svaka sestra mora temeljito pripraviti solidnom općom izobrazbom,

kao i onom stručnom. Ipak, sestre iznad svega nastoje da provode što intenzivniji duhovni život. Svaka članica družbe mora u sebi nositi posebnu ljubav prema djeci, siromasima i starcima; potreban joj je priličan stupanj strpljivosti i drugih kreposti što ih traži takav apostolat.

Pri svim pothvatima i poslovima sestre vodi geslo što im ga je ostavila njihova utemeljiteljica, a izrekla ga je u pjesmi »Daj mi duša«:

Bijednom ljudstvu boli, jade liječit,
ruglo, progon, smrt me neće priječit!
I sam život Tebi dat ću svoj,
samo duša, daj mi, Bože moj!«

Družba ima u našoj domovini nekoliko svojih kuća. Prvu kuću u Hrvatskom Leskovcu kraj Zagreba osnovala je sama utemeljiteljica družbe. Matična kuća, na koju se djevojke mogu obratiti, nalazi se na ovoj adresi: **Samostan ss. Karmelićanki Božanskog Srca Isusova, 41000 Zagreb, Vrhovec 29, tel. (041) 572-990.**

KĆERI BOŽJE LJUBAVI

Uz sestre milosrdnice i sestre Služavke Malog Isusa dugo su godina u Bosni djelovale i sestre Kćeri Božje Ljubavi. Njih je u Bosnu doveo 1882. godine prvi sarajevski nadbiskup dr Josip Stadler.

Družbu Kćeri Božje Ljubavi utemeljila je Franciska Lechner, učiteljica iz Bavarske. Na to su je potakle prilike koje su vladale u Evropi u devetnaestom stoljeću. Željela je na taj način pomoći ženskoj mladeži preko katoličkih škola, zatim je htjela po svojim duhovnim kćerima pomoći siromašnoj djeci, pa onda i neiskusnim

mladim djevojkama koje se nalaze u tim godinama u mnogim opasnostima dok traže posao kao radnice ili kućne pomoćnice. Mislila je pri tome i na bolesne i starce koji nemaju nikoga svoga da ih dvori i da ih tješi u njihovim mukama.

Družbu je službeno osnovala u Beču 1868. godine pod imenom »Kćeri Božje Ljubavi«. Kao temeljno Pravilo uzela je za tu svoju novu družbu Pravilo svetog Augustina, kojem je dodala u obliku Konstitucija dodatak koji Pravilo sv. Augustina prilagođuje životu i djelovanju sestara. Družba je priznata od Crkve i njezine Konstitucije odobrene su tri puta od 1884. do 1897. Ubrzo se raširila po Podunavlju, zatim u Engleskoj, te po Sjevernoj i Južnoj Americi.

Kao svoje provincijalno sjedište sestre su izabrale Sarajevo, gdje su izgradile svoj samostan s crkvom sv. Josipa i školama. Uz druge škole otvorile su one i prvu žensku učiteljsku školu na području Bosne, koja je ostala dugo vrijeme i jedina ženska učiteljska škola na tom području. Uz odgoj ženske mladeži u svojim školama sestre su razvijale svoje djelovanje također na karitativnom i socijalnom polju, a to je u ono vrijeme bilo i te kako važno i potrebno u tim krajevima.

Iz Sarajeva družba se raširila i po drugim krajevima Bosne i Hrvatske i svagdje je razvijala svoj blagotvorni utjecaj na žensku mladež i na sve one koji su trebali njihovu pomoć.

Sa sestrama družbe Kćeri Božje Ljubavi, te sa sestrama milosrdnicama i sestrama Služavkama Malog Isusa, koje je on sam osnovao, nadbiskup Stadler izveo je doista velike stvari za Crkvu u Bosni. Sve su se one međusobno popunjavale u njegovim planovima da u Bosni katolicizam ojača i da vjernike što više međusobno po-

veže po raznim društvima i akcijama na vjerskom, karitativnom i kulturnom polju.

Poslije rata sestre su prestale poučavati u školama. Štoviše, bile su prisiljene čak napustiti svoju kuću i crkvu u Sarajevu. Došle su u Zagreb, gdje započinju nov život u novim prilikama. Danas imaju provincijalnu kuću u Zagrebu i kuću novicijata u Granešini blizu Zagreba, djeluju u Splitu, Koprivnici, Križevcima, Petrinji, a vode i dječji dom zagrebačkog Karitasa u Oborovu. Vratile su se i u Sarajevo, ali su se nastanile u dvorišnoj kući nekadašnjeg Zavoda sv. Josipa, te vode brigu za svoju crkvu sv. Josipa i za katedralu. Raširene su po svim našim biskupijama, gdje djeluju kao katehistice, sakristanke, orguljašice, a u nekim mjestima rade u bolnicama kao medicinske sestre. Koliko im je moguće, brinu se i za siromašne djevojke. Adresa: **Samostan ss. Kćeri Božje Ljubavi, 41000 Zagreb, Nova Ves 16**

KĆERI MARIJE POMOĆNICE

Sveti Ivan Bosko osnovao je uz Salezijansku družbu i jednu žensku družbu, kojoj je dao ime »Kćeri Marije Pomoćnice«. U tome mu je pomagala sveta Marija Dominika Mazzarello.

Kao poseban cilj nove družbe sveti utemeljitelji su postavili: odgoj ženske mladeži, napose one zapuštene, za koju se nitko ne brine. Da tu svrhu postigne, družba se služi tako zvanim oratorijima, koje povezuje s raznim tečajevima, kao što je tečaj za domaćinstvo, za krojenje, za glazbu, za učenje jezika te za razne športske aktivnosti. Uz to pridolazi i katehizacija mladeži te pomaganje na mnogim područjima po župama. Vode i dječje vrtiće, škole za odrasliju žensku mladež, zavode za siročad i internate. U misijskim krajevima sestre vode i ambulante da pomognu bolesnima, te bolnice za sustavno liječenje težih bolesnika. Imaju i nekoliko leprozarija, tj. bolnica za gubavce.

Danas Kćeri Marije Pomoćnice djeluju po cijelome svijetu. U nekih 1480 kuća u 62 države djeluje više od 18.000 sestara.

Prve sestre došle su u našu domovinu 1936. godine. Njihov rad se veoma lijepo razvijao, kad ih je u tome iznenada prekinuo rat. Poslije rata sestre su nastavile svoje djelovanje tek 1959. godine, kad su otvorile svoju kuću u Rijeci, gdje su počele primati nove kandidatkinje. Godine 1971. bile su 64 sestre iz naše zemlje u toj družbi; 39 ih je djelovalo u domovini, a 25 njih izvan nje, posebno u misijama. Danas imaju kod nas oko osam kuća.

Ako koja djevojka osjeća da je Bog zove da djeluje u duhu svetog Ivana Boska, neka se obrati na ovu adresu: **Kćeri Marije Pomoćnice, Stari Grad 76, 51415 Lovran,** ili u Zagrebu: **Kćeri Marije Pomoćnice, 41000 Zagreb, Mirkovečka 20.**

KĆERI MILOSRĐA

Teške poratne prilike poslije prvog svjetskog rata 1918. godine potakle su tadašnjeg dubrovačkog biskupa dra Josipa Marčelića da učini nešto trajnije za pomoć tolikim bijednicima, napose siročadi. Stoga je nagovorio pobožnu djevojku Mariju Petković, rodom iz Blata na Korčuli, da osnuje redovničku družbu koja će se posebno posvetiti brizi za najpotrebnije. Marija je prihvatila biskupov prijedlog, jer je u ovome vidjela volju Božju. Na sam blagdan Blagovijesti, 25. ožujka 1919. ostavila

je očinski dom i svom dušom se dala na posao da ostvari ono što od nje traži Bog. Tako se, eto rodila nova redovnička družba pod imenom »Kćeri milosrđa« kao nova grana franjevačkog reda.

Marija je postala prvom poglavaricom te nove redovničke družbe i sve svoje sile posvetila joj je da se što prije učvrsti i razvije.

U Konstitucijama nove družbe čitamo da je njezina glavna svrha: Božja proslava i rast u ljubavi prema Bogu. A kao apostolska svrha označeno je: sestre se iz ljubavi prema Bogu i Kristu posvećuju djelima milosrđa prema bližnjemu. Među tim djelima prednost imaju: poučavanje djece u školi, briga za odgoj djevojčica, odgajanje siročadi. Tu se vidi ona prava Marijina majčinska skrb za djecu. Ona, koja si je uzela kao redovničko ime sestra Marija od propetog Isukrsta, cijeli će život nastojati da utaži Kristovu žeđu za dušama. Na tu nakanu prikazivat će sve svoje patnje i molitve i žrtve. Tim smjerom usmjerit će u cijelu svoju družbu. Ona i njezine duhovne kćeri nastojat će ublažiti Isusove patnje ublažujući boli i patnje njegovih siromaha. Stoga će osim siromašne djece veliku brigu posvetiti i dvorbi bolesnika, staraca i nemoćnih. Nastojat će pomagati i vanjske misije, gdje mnoge duše čeznu za Kristovim svjetlom. Nije stoga nikakvo čudo da je družba Kćeri milosrđa osim u domovini otvorila prilično rano svoje kuće i u državama Južne Amerike: u Argentini, Paragvaju, Čileu, Peruu, Urugvaju, a u Evropi u Italiji i Njemačkoj.

Družba ima oko 55 redovničkih kuća i oko 500 zavjetovanih sestara.

Danas se sestre u domovini posvećuju katehiziranju djece po župama i drugim župskim apostolskim poslovima. U drugim zemljama one vode pučke kuhinje, sirotišta i dječje domove, dječja zabavišta, osnovne škole, srednje škole, učiteljske škole, te stručne i domaćinske škole. Osim svega toga one spremaju djecu i odraslije za primanje svetih sakramenata, vode crkveno pjevanje, apostolski djeluju među majkama, učenicama i studenticama. Za učenice i studentice vode i posebne konvikte da ih tako sačuvaju od raznih opasnosti koje im prijete u tim godinama života.

Da bi sestre mogle što bolje apostolski djelovati i utjecati na duše, same se veoma trude oko svog duhovnog života. Duhovnoj strani posvećuje se veoma velika briga u odgoju mladih, bilo u kandidaturi, bilo u novicijatu, pa i poslije svršenog novicijata. Sestrama uvijek lebdi pred očima divan lik njihove utemeljiteljice, koja je silno ljubila molitvu i u nju polagala najveću važnost u svome radu.

Adresa: Kćeri milosrđa, 50271 Blato, o. Korčula, ili **41000 Zagreb, Malinova 4**

KLANJALJICE KRVI KRISTOVE

Bez pretjerivanja može se reći da su sestre Klanjaljice Krvi Kristove za banjalučku biskupiju na početku njezina opstanka bile ono što su za sarajevsku nadbiskupiju bile sestre milosrdnice, Kćeri Božje Ljubavi i Služavke Malog Isusa.

Sama Božja providnost pobrinula se da sestre te družbe dođu u tu biskupiju. Kad je, naime, njemački kancelar Bismarck protjerao redovnice iz Njemačke, tad su se sestre Klanjateljice Krvi Kristove sklonile u Bosnu i tu su se 1879. godine naselile u selu Budžaku

nedaleko Banjaluke. Tu je bila i njihova prva provincijalna matična kuća. Brzo je došlo do osnivanja novih kuća po cijeloj banjalučkoj biskupiji, pa i u drugim krajevima Bosne. Nakon prvog svjetskog rata bile su prisiljene napustiti prvu matičnu kuću i tad je prebacuju u Bosanski Aleksandrovac, a 1961. godine u Zagreb, Tuškanac 56.

Družbu je osnovala blažena Marija de Mattias godine 1834. u talijanskom mjestu Acuto, biskupiji Anagni. Ona je po zvanju bila učiteljica. Videći da mnogoj siromašnoj djeci nije bilo moguće polaziti školu zbog siromaštva, željela je tim siromasima pomoći na taj način da je novoj družbi postavila kao posebnu zadaću brigu za odgoj djece, napose one siromašne, i to u vlastitim školama. Uz tu svrhu dodala je ona i karitativni rad po bolnicama, staračkim domovima i u sirotištima.

Kod nas su sestre vodile posebnu brigu za djecu bilo u svojim školama, bilo u sirotištima. Time su činile za Bosnu ono isto što su u Sarajevu činile Kćeri Božje Ljubavi.

Kad se nakon prošlog rata nisu mogle više baviti tom svojom prvotnom zadaćom kao učiteljice u svojim školama, započele su taj svoj rad u drugom obliku, kao katehistice po župama. Uz taj posao nastoje se zaposliti i kao medicinske sestre i kao karitativne radnice, pomažući posebno siromašne osobe za koje se nema tko brinuti. Neke od njih pošle su za našim iseljenicima u Australiju. Tamo vode škole za našu djecu, djeluju na karitativnom polju i kao pomoćnice našim svećenicima. Što one znače za taj naš svijet u toj dalekoj zemlji, to bi nam mogli reći mnogi naši ljudi, koji su uz njihovu pomoć uspjeli prebroditi mnoge poteškoće, krize, nevolje, te riješiti mnoge svoje probleme...

Njihova blažena utemeljiteljica veoma im je naglašavala ljubav prema Isusu. Stoga je željela da sav njihov rad proistječe iz čiste ljubavi prema Njemu. Da im to što više naglasi, pred oči im je stavila Isusovu žrtvenu ljubav, koja se nama daje sve do prolijevanja vlastite krvi. Misao na prolivenu Isusovu Krv iz ljubavi prema nama ljudima sjeća svaku sestru da ju je Gospodin izabrao zato da Mu pomogne da ta presveta Krv ne bude uzalud prolivena za tolike duše. Stoga se i sva njihova duhovnost temelji na pobožnosti prema toj presvetoj Krvi, koja vapije da padne na srca i duše i da ih spasi.

Djevojke koje se žele posvetiti Bogu u toj družbi, neka se jave na adresu: **Provincijat sestara Klanjateljica Krvi Kristove, 41000 Zagreb, Tuškanac 56.**

MALE SESTRE ISUSOVE

O Bratstvu Isusovih Malih Sestara brata Karla de Foucauld moramo se poslužiti podacima iz Općeg šematizma Katoličke Crkve u Jugoslaviji za 1974. godinu.

Bratstvo Isusovih Malih Sestara rođeno je iz misli, srca i žrtve Malog Brata Karla od Isusa, Charlea de Foucaulda, koji je ubijen u Sahari 1916. godine. To Bratstvo osnovala je mala sestra Magdalena od Isusa 1939. godine u Turgutu u Sahari. Kongregacija je papinskog prava, a potvrđena je od Svete Stolice 1964.

Svrha Bratstva je nasljedovanje Isusa, Nazaretskog Radnika, provođenjem kontemplativnog života usred svijeta, bez bavljenja ikakvim organiziranim apostolatom. Male Sestre obavljaju svagdašnji posao s manuelnim radnicima i provode život siromaha u današnjem svijetu. Sve to čine iz ljubavi prema Isusu i svojoj braći. Najvažnije je djelo njihova života i razlog postojanja

njihova Bratstva bratska i sveopća ljubav prema svim ljudima, posebno prema onima najzapuštenijima i najbjednijima. Preko te njihove ljubavi svijet će moći prepoznati Kristovu nazočnost.

Male Sestre dužne su raditi na zbližavanju raznih društvenih slojeva, raznih naroda i rasa, tako da se iz te ljubavi rodi jedinstvo. Kamo god one došle, nastoje oko toga da budu nosioci razumijevanja i ljubavi i među onima koji su razdijeljeni različitim vjerskim uvjerenjima.

Bratstva Malih Sestara ujedinjena su na osnovi narodnosti, teritorija ili obreda u razne regije, a raširena su po cijelome svijetu u duhu prilagođivanja i univerzalnosti. Ipak četvrtina Bratstava, kao i Malih Sestara mora obvezatno biti u muslimanskoj sredini iz poštovanja prema Malom Bratu Karlu od Isusa, koji je za njih prikazao svoj život, premda je htio biti »univerzalni Mali Brat«.

Bratstvo danas broji u cijelome svijetu oko 200 zajednica u 120 biskupija s više od tisuću Malih Sestara iz 51 zemlje.

I u našoj zemlje Male Sestre imaju nekoliko svojih zajednica: u Beogradu, Aljmašu, Ruskom Krsturu, Prištini i u Zagrebu. Zagrebačka adresa im je: **Male Sestre, Breznička II., br. 12A, 41000 Zagreb (Kruge).** Želi li koja djevojka u toj zajednici služiti Gospodinu i braći ljudima, neka se obrati na jednu od spomenutih njihovih kuća.

MARIJINE SESTRE

Družba Marijinih sestara razvila se iz ustanove »Bolničkih djevica«, što ju je 1878. godine u Ljubljani ustanovila Leopoldina Brandis, sestra isusovca oca Brandisa,

koji je osnovao travničko Malo sjemenište za odgoj svećeničkog podmlatka u Bosni i Hercegovini. Osnutak Marijinih sestara pada u 1926. godinu. Godine 1940. dobile su iz Rima odobrenje kao biskupijska kongregacija. Do 1948. godine njihova vrhovna uprava nalazila se u Ljubljani, a onda se te godine preselila u Dobrovu blizu Ljubljane. Godine 1971. družba je podijeljena na Ljubljansku i na Hrvatsku provinciju. Konstitucije su im potvrđene 1972. godine.

Kao glavnu svrhu družba ima dvorbu bolesnika i iznemoglih po kućama, a vode i staračke domove te rade kao medicinske sestre u bolnicama. Stoga sve svršavaju medicinsku školu.

Provincijalna uprava u Hrvatskoj nalazi se u Osijeku. Adresa im je: **Marijine sestre, 54000 Osijek — Retfala, Strossmayerova 141.**

Slovenska provincija: 61000 Ljubljana, Trpinčeva 2, tel. (061) 312-914.

MILOSRDNICE

Svima nam je dobro poznata družba Sestara milosrdnica. Ta nailazimo na njih u svakom našem gradu i u mnogim našim župama, bolnicama i raznim karitativnim djelima Crkve. Stoga je potrebno reći nekoliko riječi i o **njima.**

Družbu Sestara milosrdnica osnovao je 1633. godine sveti Vinko Paulski zajedno sa svetom Lujzom Marillac. Kao posebnu svrhu toj novoj redovničkoj družbi utemeljitelji su postavili služenje Isusu Kristu u njegovim siromasima i patnicima, bili oni to tjelesno ili duhovno. Družba milosrdnica dobila je crkveno priznanje i odobrenje 1655. godine.

Iz Francuske brzo se proširila u susjedne zemlje, pa su Sestre milosrdnice tako došle i u Austriju, u Tirol. Odatle ih je doveo u Zagreb 1845. godine tadašnji zagrebački biskup dr Juraj Haulik, kasniji prvi zagrebački nadbiskup i kardinal.

Već godine 1856. taj zagrebački samostan postao je matičnom kućom nove, samostalne kongregacije Sestara milosrdnica, koja se dalje razvija posve neovisno od prijašnje matične družbe koja ima svoje sjedište u Parizu. Kao nova redovnička kongregacija morale su imati i svoje vlastite Ustanove ili Konstitucije. Preuzele su Ustanove koje je za Družbu milosrdnica već prije, tj. 1835. godine, odobrio Papa Grgur XVI.

U hrvatskim krajevima ta je družba iz dana u dan sve više jačala i množila se brojem članica. Djelovala je na karitativnom i prosvjetom polju. S vremenom sestre otvaraju u Zagrebu stručne škole, učiteljsku školu za djevojke i gimnaziju, pa veliku bolnicu, dok po raznim drugim mjestima ostvaruju osnovne škole, vode staračke domove, ubožnice i druge slične ustanove. Njihova crkva postaje kroz više godina središte duhovnog djelovanja u Zagrebu.

Kad je poslije prvog svjetskog rata izašao novi Crkveni zakonik, sestre milosrdnice usklađuju svoje Ustanove s tim novim Zakonikom. Te preuređene Ustanove odobrava Sveta Stolica 1931. godine. Družba je redovnička ustanova papinskog prava.

Danas hrvatske Sestre milosrdnice djeluju ne samo u našoj domovini, nego i u južnoameričkim državama Argentini, Paragvaju i Urugvaju, pa tu imaju i svoju posebnu provinciju. Ima ih i u Sjedinjenim Američkim Državama, a u Evropi djeluju u Rimu, u Bugarskoj, Njemačkoj i Austriji.

Poslije Drugog vatikanskog koncila ponovo su revidirale svoje Ustanove u duhu dekreta toga Koncila.

Novakinje sestara milosrdnica sv. Vinka i novakinje sestara Kćeri Božje Ljubavi. Novakinje sestara milosrdnica ne nose još redovničko odijelo

Sestre milosrdnice uistinu su veoma zaslužne za kršćanski odgoj mnoge naše ženske mladeži tijekom svog opstanka na našem tlu. Odgojile su čitave generacije vrijednih i revnih katoličkih učiteljica, koje su taj isti duh prenosile kasnije po svim našim gradovima i selima. Mnogi siromasi našli su utočište i pomoć u njihovim domovima. A tko da izbroji sve one tople obroke što su ih sestre svaki dan dijelile siromasima svake vrste...

U novim prilikama poslije prošlog rata, kad više nemaju škola ni svoje bolnice, one djeluju po županama kao

katehistice, sakristanke, bolničarke, a mnoge djeluju i kao medicinske sestre u državnim bolnicama.

U toj redovničkoj družbi mnoga djevojka može učiniti mnogo za Crkvu i za brata čovjeka koji trpi ili koji je potreban brige, njege i ljubavi, za nejaku djecu i za siromahe. Razumije se da u srcu mora donijeti u samostan živu želju da se najprije bez pridržaja preda Isusu Kristu i da sve to želi vršiti samo poradi Njega samoga.

Kandidatkinje se mogu obratiti na provincijalnu poglavaricu **u Zagrebu u Frankopanskoj ulici 17, pp. 702,** zatim na provincijalnu poglavaricu **u Rijeci, Ulica Frane Kresnika 15,** ili na provincijalnu poglavaricu **u Splitu, Bribirska ul. 10, pp. 163, tel. (058) 47-061**

DRUŽBA SESTARA FRANJEVKI BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA

Kratak prikaz povijesti te redovničke zajednice uzimamo iz Općeg šematizma Katoličke Crkve u Jugoslaviji 1974.

U 15. vijeku u predgrađu Dubrovnika, zvanom »Danče«, bio je lazaret za oboljele od kuge. Da žrtve kuge ne budu pokopane bez svećenika, dubrovački Senat 5. prosinca 1457. zaključuje da se na tome mjestu ustanovi groblje s malim svetištem i kućicom za svećenika, ali potpuno odijeljeno od ostalih građana, koji će ukapati one što umiru od kuge.

Stotinu godina kasnije, kad na Dančama nije bilo lazareta, čuvanje svetišta i groblja bilo je povjereno trećoretkinjama sv. Franje, koje su željele živjeti savršenijim životom. Reorganizirane godine 1925., sestre su dobile odobrenje svojih pravila od generala franjevačkog reda i biskupskog ordinarijata u Dubrovniku. Tad su uzele ime »Družba sestara Bezgrješnog Začeća III. Reda sv. Frana«.

Družba se pomalo širila, baveći se odgajanjem djece i mladeži. Danas je njezina zadaća dvoriti bolesnike i starce u bolnicama i njihovim kućama te pomagati u pastoralnom radu na župama.

Kuća matica družbe nalazi se u Dubrovniku. Adresa: **50000 Dubrovnik — Danče, ul. Frana Bulića 8, p.p. 21, tel. (050) 65-71**

U Zagrebu imaju jednu kuću. Adresa **41000 Zagreb, V. Barutanski ogranak 5**

SESTRE NAŠE GOSPE

Sveti Petar Fourier češće bi govorio: »O kad bi se mogao naći netko tko bi imao toliko hrabrosti i revnosti da potakne muške i ženske osobe na besplatno poučavanje djece!« Slična ljubav prema djeci zanosila je i srce zanosne i svete duše Majke Alix Le Clerc. Ti osjećaji nisu ostali u tim dušama besplodni. U svetoj Badnjoj noći godine 1597. kraj Isusovih jaslica rodila se u župnoj crkvi gradića Mattaincourt u Loreni Družba siromašnih sestara učiteljica Naše Gospe.

Družba je tijekom stoljeća prošla kroz razne velike i teške kušnje. U Francuskoj je osjetila na sebi svu strahotu francuske revolucije 1789., kad su joj uništene sve kuće. Godine 1803. samostani su opet obnovljeni, da 1903. ponovo budu raspršeni. Mnoge su redovnice prešle u Belgiju, Englesku, Italiju i pošle u misije.

U Njemačkoj je Družba cvala i radila dok je nije uništio njemački liberalizam. Međutim, Bog se ovdje poslužio župnikom Mihovilom Wittmanom. On je Druž-

bu obnovio u Njemačkoj 1839., ali prilagođenu potrebama i mogućnostima vremena. Ukida se stroga klauzura i uvodi se jedinstvena uprava s generalnom poglavaricom na čelu. Tako formirana dobiva Družba naziv: »Kongregacija školskih sestara Naše Gospe«.

Iz Njemačke družba se širi u Češku, a odatle u Mađarsku. Ovdje se pomalo formira nova grana kongregacije, koja je preuredila Ustanove. Najviše samostana nalazilo se na teritoriju Bačke. Kad je 1918. Bačka pripala Jugoslaviji, crkvena je vlast zbog nastalih poteškoća u novim okolnostima uspostavila novu samostalnu kongregaciju. Godine 1941. sjedište uprave Kongregacije preneseno je u Zagreb.

Kako su razna razdoblja tražila pomoć u različitim potrebama, tako se i družba sestara Naše Gospe morala prilagođivati u svom djelovanju. Danas sestre Naše Gospe rade na župama, bave se katehizacijom djece i mladeži, crkvenom glazbom, poučavanjem mladeži i njegom staraca.

Ta hrvatska grana kongregacije proširena je po našoj domovini, a djeluje također u Belgiji i u Njemačkoj.

Zbog svoga poziva družba se brine da sve svoje članice osposobi u što većoj mjeri za razne službe. Stoga svaka kandidatkinja osim duhovne formacije prolazi i intelektualnu formaciju, već prema tome za što ima više sklonosti i smisla. Ipak ne bi bila za družbu sposobna djevojka kojoj ne bi prije svega stalo do temeljite duhovne izgradnje, makar inače svršila i sveučilišne nake. Sveti Utemeljitelji tražili su od kandidatkinja duboku vjeru, čisto srce i žarku ljubav prema Bogu i bližnjemu, a onda tek i naravne sposobnosti.

Za družbu sposobne su one djevojke koje uistinu žele živjeti pravim redovničkim životom, vjerno obdržavajući svete redovničke zavjete onako kako ih tumači sveta Crkva.

Uprava družbe nalazi se u **Zagrebu, Primorska ul. 20**

SESTRE SRCA ISUSOVA

Za družbu sestara Presvetog Srca Isusova može se reći da je to u prvom redu družba naših primorskih krajeva, premda ima pokoju postaju i izvan tog područja. No ona je tamo nastala i ondje uglavnom i sada djeluje. Osnovala ju je Majka Krucifiksa Kozulić uz pomoć isusovca oca Pozzija. Prva joj je kuća bila u Rijeci od osnutka družbe 1898. godine, a to je ujedno bila i kuća matica. Kad je Rijeka nakon prvog svjetskog rata potpala pod Italiju, nekoliko je sestara Hrvatica prešlo odatle preko granice u tadašnju Jugoslaviju i osnovale su svoju novu kuću najprije u Vrbniku na otoku Krku, a onda su 1972. godine prešle u Crikvenicu. Tu se uprava družbe nalazila sve do konca 1971. godine, kad je ponovo prenesena u Rijeku, gdje su joj bili i počeci.

U početku je svrha družbe bila briga za odgoj siromašne ženske mladeži. Poslije prošlog rata promijenile su svrhu pa je sada njihova glavna briga pomaganje svećenicima u župskom apostolatu i u vođenju domaćinstava pojedinim župnicima.

Kuća matica nalazi se u **Rijeci, Drenova broj 76A.** U Zagrebu imaju posebnu svoju kuću gdje stanuju sestre koje polaze srednje i visoke škole. Adresa je: **Sestre Presv. Srca Isusova, 41000 Zagreb, Laščinska 137.**

DRUŽBA SESTARA SVETOG KRIŽA

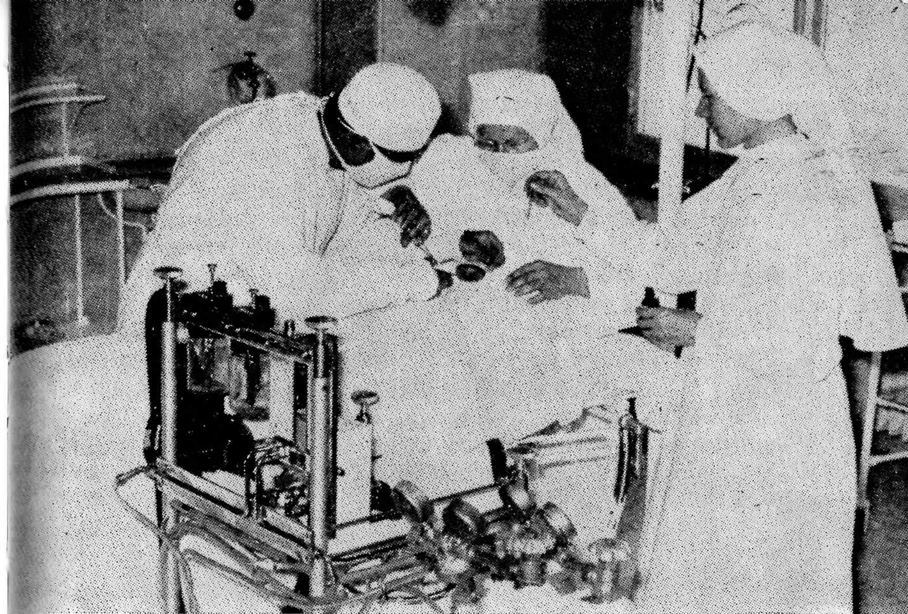
U našim bolnicama nailazimo na mnoge časne sestre. Među njima se nalaze i požrtvovne sestre Svetoga Križa, koje imaju svoje provincijalno središte u Đakovu. Tamo ih je 1868. godine doveo đakovački biskup Josip Juraj Strossmayer.

Sestre Svetoga Križa djeluju na raznim područjima apostolata. Ipak, danas se one najviše posvećuju njezi bolesnika po bolnicama, brinu se za starce po staračkim domovima, a gdje god to mogu, bave se i poučavanjem djece u vjeri. To čine po mnogim našim župama. Uz taj posao povezan je redovito i rad u župnim crkvama, briga za uređenje crkve, za crkveno pjevanje, za vođenje kućanstva pojedinim župnicima. Prije prošlog rata one su u Đakovu imale osnovnu i srednju školu za žensku mladež.

Družbu sestara Svetoga Križa osnovali su otac Teodozije Florentini, kapucin, i majka M. Terezija Scherer 1856. godine u Švicarskoj. Kuća matica družbe i danas ke nalazi tamo gdje je družba rođena, u mjestu Ingenbohlu, u srednjoj Švicarskoj. Družba je preuzela pravilo svetog Franje, pa je, prema tome, i pripojena franjevačkom redu, kao njegov treći red.

Kao misao vodilju utemeljitelji su uzeli: »Potreba vremena je Božja volja.« U tim riječima krije se svrha družbe. Sestre će se ravnati u svom izboru poslova prema tome što će od njih tražiti vrijeme i potrebe Crkve i svijeta. A kako smo već spomenuli, kod nas su se one uistinu prilagođivale potrebama i mogućnostima mjesta i časa.

Družba se veoma lijepo razvila pa danas broji oko devet tisuća sestara koje su razdijeljene u 14 provincija.

Koliko dobra čine sestre Svetoga Križa kao medicinske sestre po raznim bolnicama! Njihova požrtvovnost pomogla je mnogom umirućemu da je bar u tom odlučnom času našao Boga . . .

Kod nas je preko 700 sestara i one imaju svoju Hrvatsku provinciju.

Sestre Svetoga Križa djeluju i u vanjskim misijama. Njihova misijska područja nalaze se u Indiji, na Formozi, te u Sjevernoj i Južnoj Americi. U Indiji djeluju i dvije naše sestre: sestra Edigna Benić i sestra Anđelka Kaufmann.

Budući da su one grana franjevačkog reda, i njihova je duhovnost obilježena franjevačkim duhom, a to je

duh poniznosti, jednostavnosti, siromaštva i ljubavi prema Isusu, prijatelju siromaha i patnika, te prema Njegovu križu, koji su sebi uzele i kao svoju zastavu pod kojom će se boriti za Božje kraljevstvo ovdje na zemlji.

Uz sav svoj apostolski rad sestre veliku važnost polažu njegovanju duhovnog života bilo kao zajednica, bilo kao pojedine sestre.

Privlači li, dakle, koju djevojku takav redovnički život i takav apostolat, neka se obrati na provincijalnu kuću u Đakovu, gdje će dobiti potanje upute i saznati mnogo više o povijesti same družbe i o njezinu radu.

Samostan sestara Sv. Križa, 54400 Đakovo, Kralja Tomislava 22, adresa je provincijalne poglavarice.

Slovenski komisarijat ima adresu: **Sestre sv. Križa, Mala Loka 8, 61230 Domžale**

SLUŽAVKE MALOG ISUSA

Prvi sarajevski nadbiskup, dr Josip Stadler, uz druga velika djela što ih je poklonio svojoj nadbiskupiji, poklonio joj je i družbu sestara »Službavki Malog Isusa«. Osnovao ju je 1890. godine u Sarajevu.

Kako je on sam ostao rano bez roditelja i njihove brižne ljubavi, upoznao je u toj svojoj najranijoj dobi što znači biti siroče. A kad je kao nadbiskup obilazio svoju nadbiskupiju, često je nailazio na siročad za koju se nitko nije brinuo. Stoga se u njemu rodila želja da na bilo koji način pomogne tim sirotama i da ih zaštiti od pokvarenosti, u koju bi ih bijeda mogla baciti. Nakon duljeg razmišljanja došao je na misao da osnuje posebnu redovničku družbu kojoj će biti posebna svrha briga za takvu siromašnu djecu, kao i za starce i nemoćnike za koje se nema tko brinuti, te da u njima dobije i pomoćnice za karitativni rad po župama.

Mnoga starica našla je sklonište kod sestara Službavki Malog Isusa, a našla je i ljubav koju su joj možda uskratila njezina vlastita djeca

Za uzdržavanje siročadi i sestara nadbiskup Stadler kupuje tri ekonomije, gradi za sestre matičnu kuću, kojoj daje ime »Betlehem«. Kasnije su došle na red i druge kuće. Te svoje duhovne kćeri neprestano je obilazio i bodrio i za njih se mnogo molio.

Njegova je posebna želja bila da te njegove duhovne kćeri resi jednostavnost, dobrota i ljubav.

Tijekom godina nova družba lijepo se razvila i proširila po cijeloj Bosni, a prekoračila je i granice Bosne pa se njezine kuće nalaze i po gornjoj Hrvatskoj i po Dalmaciji. Poslije prošlog rata pošle su i u Njemačku,

Belgiju, Francusku i Kanadu da tamo pomognu našim svećenicima među našim radnicima ili iseljenicima.

U posljednje vrijeme družba je podijeljena u tri provincije: zagrebačku, sarajevsku i splitsku.

Družba broji preko 500 sestara, ima 37 svojih kuća i pomaže u 72 župe. U domovini i vani ima na brizi šest staračkih domova, radi u domu za defektnu djecu.

Svaka zdrava djevojka koja želi u svome životu ostvariti u što većoj mjeri duhovno materinstvo, naći će u toj družbi obilje prilike za to bilo među zapuštenom djecom, bilo među malim bolesnicima, bilo kao katehistica, poučavajući u vjeri djecu po župama, bilo dvoreći starce i bolesnike.

Djevojka koje se odluči da stupi u tu družbu neka se obrati na jednu od ovih adresa:

Služavke Malog Isusa, 41000 Zagreb, Nova Ves 55
Služavke Malog Isusa, 58000 Split, Ivančićeva 40
Služavke Malog Isusa, 71000 Sarajevo, Ljubljanska 30

SLUŽBENICE BEZGRJEŠNE MARIJE

Ovu redovničku družbu istočnoslavenskog obreda osnovali su godine 1892. bazilijanac o. Jeremija Lomnjicki i sestra Josafata-Mihajlina Hordaševski. Iz zavičajne Ukrajine družba se proširila po cijeloj Evropi, a prešla je i preko oceana u obje Amerike. Nažalost, političke su prilike onemogućile službeni opstanak matične provincije Službenica u Ukrajini; stoga družbom upravlja danas vrhovna poglavarica iz Rima.

Svrha je družbe vršenje djelâ ljubavi prema bližnjemu, u prvom redu njegovanje bolesnika i staraca te poučavanje i odgoj mladeži u katoličkom duhu. Sestre

pomno njeguju sve što se tiče bogate baštine istočnog obreda, a u najnovije vrijeme vode brigu i za liturgijsko ruho, ikonostase i ostalo. Prve su Službenice došle u hrvatske krajeve godine 1906. i nastanile su se u Križevcima. Odonud su prešle u Bačku, gdje danas imaju svoju provincijalnu kuću s novicijatom u Ruskom Krsturu, Borisa Kidriča 60. Provincija im broji pedesetak članica ukrajinskog i rusinskog porijekla, rodom iz Bačke i Bosne. Ističu se zasebnom redovničkom nošnjom zagasito plave boje. U Zagrebu djeluje i svršava izobrazbu nekoliko sestara.

Adresa: **Sestre Službenice Presvete Marije, 25233 Ruski Krstur, Borisa Kidriča br. 60** — U Zagrebu: **Sestre Službenice Presvete Marije, Kaptol 20, 41000 Zagreb, tel. (041) 32-932.**

SLUŽBENICE MILOSRĐA

Družba Službenica milosrđa ili, kako ih u Dalmaciji nazivaju, »Ančele«, osnovala je 1840. godine u gradu Brescia u Italiji Paola di Rosa, koja se redovničkim imenom zvala sestra Marija Krucifiksa i koja je 1954. godine bila proglašena svetom. Kao posebnu zadaću te svoje nove družbe utemeljiteljica je postavila dvorbu bolesnika, zatim odgoj djece i mladeži u sirotištima, konviktima i školama. Družbu je Crkva odobrila 1851. godine, a konačno odobrenje Pravila dano je 1937. godine. Tu se naglašuje da družba prihvaća kao svoje svako djelo milosrđa.

Sestre te nove družbe dolaze u našu domovinu 1853. godine, i to u Dubrovnik, kamo ih je pozvao biskup Tomo Jederlinić da preuzmu tamošnje sirotište. Tu su

sestre već slijedeće godine otvorile odgojni zavod, osnovnu školu i učiteljsku školu, a godine 1899. i građansku školu.

Danas Službenice milosrđa djeluju i u Švicarskoj i u južnoameričkoj državi Brazilu. Tu vode bolnice, sirotišta, dječje jaslice i dječje vrtiće, zatim ambulante za pomoć bolesnicima, a pomažu i u ženskom apostolatu.

Kod nas poslije rata sestre djeluju u staračkim domovima, u bolnicama, čuvaju djecu, kateheziraju u raznim župama, a bave se i drugim karitativnim radom.

Matična kuća provincije nalazi se **u Splitu, Ćiril--Metodova 14.** U **Zagrebu** imaju također jednu kuću. Adresa je: **Službenice milosrđa, 41000 Zagreb II, Gospodsvetska br. 35.** Kuće im se nalaze razasute po dubrovačkoj, splitskoj, zagrebačkoj, hvarskoj i krčkoj biskupiji. Provincija broji oko 170 sestara. Vrhovna uprava družbe nalazi se u Italiji, u gradu Brescia, Via Moretto 33.

ŠKOLSKE SESTRE SVETOG FRANJE ASIŠKOG

Kolijevka družbe Školskih sestara svetog Franje Asiškog nalazi se u Mariboru. Mariborski biskup Antun Slomšek pozvao je nekoliko redovnica iz samostana u Eggenbergu blizu Graza u Austriji. Prve sestre došle su u Maribor iz spomenutog samostana 1864. godine. Već godine 1869. one su se posve odijelile od kuće u Eggenbergu, ustanovivši samostalnu družbu »Mariborskih školskih sestara«. Prihvatile su franjevački duh i duhovnost kao Treći red sv. Franje. Kao apostolsko polje rada uzele su brigu za odgoj mladeži i brigu za bolesnike.

Sestre katehistice raznih redovničkih družba sakupile su se na predavanja za vrijeme »Zimske katehetske škole« u Zagrebu 1979. godine

Iz Maribora brzo su se proširile po cijeloj Sloveniji, a onda i po cijeloj Jugoslaviji, pa i izvan domovine u Egipat, u Sjedinjene Američke Države, u Argentinu, u Paragvaj i u Urugvaj.

Vlastite Konstitucije dobile su 1922. godine i priznate su od Rima kao kongregacija papinskog prava.

Danas im se kuća matica nalazi u Rimu. U Jugoslaviji su razdijeljene u više provincija: Mariborska, Splitska, Mostarska te Bosansko-hrvatska provincija.

U Split su sestre došle iz Maribora na poziv tamošnjeg biskupa Nakića 1904. godine. Biskup ih je pozvao

da se zauzmu za odgoj ženske mladeži u njegovoj biskupiji.

Danas imaju po cijeloj Dalmaciji priličan broj kuća. Provincijalno sjedište nalazi se **u Splitu. Adresa: Školske sestre sv. Franje Asiškog, 58000 Split, Lovretska 9.**

U Hercegovinu su sestre došle iz Maribora 1899. Mostarska provincija osnovana je 1932. Do rata ta je provincija vodila dječja sirotišta, internate, zabavišta, zatim osnovne, stručne i domaćinske škole, razne tečajeve. Sestre su obavljale i bolničku službu, te vodile domaćinstva u konviktima i samostanima.

Kad su nakon prošlog rata izgubile matičnu provincijalnu kuću u Mostaru, provincijalna se uprava preselila u jedini tada preostali samostan u Bijelom Polju kraj Mostara, gdje se i danas nalazi.

Nakon obnove provincije sestre su se posvetile njezi bolesnika, radu u staračkim domovima, katehiziranju djece po župama i drugom radu po župama.

Adresa: Školske sestre sv. Franje Asiškog, Bijelo Polje kod Mostara, 79208 Potoci.

Bosansko-hrvatska provincija ustanovljena je 1942. godine. Uza sve ratne i poratne poteškoće i neprilike nova provincija se lijepo razvila. No imale su sestre poteškoće gdje da otvore svoj novicijat. Selile su godinama dok im Zagrebačka nadbiskupija nije dala na raspolaganje bivši župski stan u Ivanić-Kloštru. Provincijalna uprava smjestila se u vlastitoj kući u Sarajevu.

Adrese — u Sarajevu: Školske sestre sv. Franje Asiškog, 71000 Sarajevo, Bjelave 39. — U Ivanić-Kloštru: Isto, **41312 Kloštar Ivanić, Zagrebačka 1 — U Zagrebu:** Isti naslov, **41000 Zagreb, Pašmanska 32.**

Za sloveniju: Mariborska provinca, Šolske sestre, 11000 Beograd, Vojvode Milenka br. 48, tel. (011) 344-774

FRANJEVKE MISIONARKE

Družba Franjevki misionarki, koje su po svojoj utemeljiteljici nazvane »Del Giglio«, ima svoje sjedište u Asizu u Italiji. To je družba papinskog prava. U našoj zemlji postoje dosad svega tri kuće, i to u Zagrebu, u Cresu na istoimenom otoku, te u Maloj Gorici blizu Petrinje. Sestre su došle najprije na otok Cres, pa je za našu zemlju osnovana tako zvana Delegatura 1960. godine.

Sjedište Delegature nalazi se u Zagrebu. Adresa: **Franjevke misionarke, 41000 Zagreb, Svačićev trg 4/III.**

ZAJEDNICA SESTARA »REGINA MUNDI«

Ta Zajednica osnovana je 11. veljače 1966. dekretom zadarskog nadbiskupa Msgr. Mate Garkovića, koji je ujedno odobrio Pravila Zajednice.

Zajednica se posvećuje svim vrstama apostolata u župama, a izvan rada u župama posvećuje se njezi bolesnika, staraca i nemoćnika ili u kućama ili primajući ih u svoju kuću.

Matična kuća nalazi se na ovoj adresi: **41040 Zagrebačka Dubrava, Mrzlopoljska br. 3, tel. (041) 255-540.**

SLUŽAVKE KRISTOVE

U zajednici Služavki Kristovih okupljeno je pedesetak redovnica, uglavnom bosanskog i hercegovačkog porijekla, koje karitativno djeluju u inozemstvu. Službeno ih je utemeljio augsburški biskup Msgr. Josef Strimpfle 8. veljače 1973. Pod njegovim pokroviteljstvom uskoro bi imale postati kanonski priznata redovnička družba.

Svrha je Služavki Kristovih da što vjernije provode u djelo evanđeosku ljubav prema izvornoj zamisli prvog vrhbosanskog metropolite Josipa Stadlera. Stoga žele služiti Kristu »prihvaćajući one kojih nitko neće«, tj. brinući se za tjelesno i duševno opterećene osobe te za djecu i starce iz siromašnih slojeva. Njihov rad odvija se u crkvenim i državnim ustanovama socijalnog značaja i u privatnim kućama i unutar župskog apostolata. Sjedište zajednice nalazi se u Augsburgu, u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Sestre vode dva velika zavoda za starce i nemoćne u inozemstvu. Novicijat im se nalazi u Austriji, u predgrađu Graza — Andritz, Ulrichsweg 18. U domovini su svoju prvu kuću podigle u Slavonskom Brodu, gdje u radničkom okolišu djeluju četiri sestre.

Adresa u domovini: **Sestre Služavke Kristove, Miška Funarića 12, 55000 Slavonski Brod, tel. (055) 238-262**

MISIONARKE LJUBAVI

Smatramo da ovdje moramo dati i kratak prikaz o družbi Misionarki Ljubavi, što ih je u indijskom gradu Kalkuti osnovala naša zemljakinja Agneza Gonđa Bojaxhiu, po narodnosti Albanka, a rođena u Skoplju 1910. godine, poznata pod redovničkim imenom »Majka Terezija«.

Povijest družbe Misionarki Ljubavi započinje 10. rujna 1946., kad je Majka Terezija kao 38-godišnja loretinka na putu u grad Darjeeling začula u duši Božji poziv da se sva posveti onima najsiromašnijima što ih susreće na svakom poraku u Kalkuti. Kad se vratila u Kalkutu, izložila je sve to kalkutskom nadbiskupu. On ju je najprije odbio, savjetujući joj da se još moli za svjetlo Duha Svetoga. No kad je drugi put došla nakon godinu i

po, posavjetovavši se prije toga s majkom provincijalkom, on joj je savjetovao neka još piše vrhovnoj poglavarici u Irsku i pita nju za savjet. Učinila je što joj je rečeno. Iz Irske je dobila odgovor da slobodno traži dopuštenje u Rimu za svoj korak. Preko nadbiskupa poslala je svoju molbu u Rim s obrazloženjem zašto to traži. Papa Pijo XII. potpisao je dokumenat kojim se Majci Tereziji dopušta da napusti loretinsku družbu i živi kao tako zvana »slobodna redovnica«, tj. pod zavjetima, ali podložna neposredno mjesnom biskupu. Već sutradan ona ostavlja samostan Loreto i polazi, odjevena u običan sari, odijelo indijskih žena, u susret novom životu. Započinje svoj apostolat među najsiromašnijima u kalkutskim sirotinjskim četvrtima. U početku je bila sama, ali brzo uviđa potrebu da joj u tom poslu pomognu i drugi. Dolaze razne osobe i pomažu joj koliko mogu i znadu. Ali dolaze i — odlaze. A njoj bi trebala organizirana i stalna suradnja. Sam Bog joj priskače u pomoć. Šalje joj jednu od njezinih učenica, mladu Šubašini Das, koja joj se nudi kao stalna suradnica. Terezija joj savjetuje neka još razmisli o svom koraku pa neka joj se vrati na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka 1949. I djevojka se vratila u određeni dan i odlučno izjavila da želi s Majkom Terezijom ostati kao — prava redovnica. Za svoje redovničko ime preuzima Terezijino krsno ime Agneza. Malo zatim došle su još neke Terezijine učenice i sad se ona daje na posao da te mlade duše odgoji za novo zvanje i da s njima osnuje novu družbu. Napokon je svanuo i onaj toliko žuđeni dan. Bilo je to na blagdan Kraljice svete krunice, 7. listopada 1950., kad je kalkutski nadbiskup službeno odobrio novu redovničku družbu pod imenom »Misionarke Ljubavi«. Bilo ih je svega 12 na broju. Od toga dana družba je rasla, da bi se na 25. godišnjicu njezin broj popeo na oko 950 sestara, a do danas broje već više 1600 sestara.

Iz Kalkute družba se raširila po cijeloj Indiji, i na sve ostale kontinente. Nije prošlo ni 15 godina od službenog osnutka družbe, a već 1. veljače 1965. postaje to družba papinskog prava.

Koja je njihova glavna svrha? O tome piše u njihovim Konstitucijama: »Naša je posebna zadaća da radimo na spasenju i posvećenju najsiromašnijih među siromasima. To činimo njegujući bolesnike i umiruće jadnike, okupljajući i poučavajući djecu s ulice, pohađajući prosjake i brinući se za njih i njihovu djecu, pružajući sklonište napuštenima, brinući se za neželjene, neljubljene i osamljene i ljubeći Isusa u Presvetoj Euharistiji. Na taj način očitujemo svoju ljubav prema istom Isusu, koji je sakriven pod prilikama kruha i u obličju najsiromašnijih među siromasima . . .«

Da bi tu svrhu mogle što savršenije postići, sestre moraju živjeti sličnim životom kao što žive njihovi siromasi. Stoga su im i stan i hrana i odijelo siromašni kao i u siromaha. Prema svjedočanstvu onih koji su to vidjeli i iskusili, one se dapače slabije hrane nego što se hrane njihovi siromasi. Ne posjeduju ništa svoga i moraju biti spremne na svaki posao na koji ih poslušnost pošalje.

Kao glavnu zaštitnicu i kao svoj uzor uzele su Bezgrješno Srce Marijino, Uzrok naše radosti.

Kuća matica im je u Kalkuti. Adresa: **Missionaries of Charity, 54A, Lower Circular Road, Calcutta — 700016, W. Bengal, India**

U Londonu: **Missionaries of Charity, 177, Bravington Road, London W. 9, England**

U Rimu: **Suore Missionarie della Carità, Vicolo Tor Fiscale 78/A, 00178 Roma, Italia.**

Ako koja djevojka želi poći u samostan Misionarki Ljubavi, neka se javi ili na hrvatskom samoj Majci Tereziji u Kalkuti, ili poglavarici u Londonu na engleskom jeziku, ili poglavarici u Rimu na talijanskom jeziku.

FRANJEVKE BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA

Franjevke Bezgrešnog Začeća nastale su diobom družbe Školskih sestara III. reda sv. Franje, koju je godine 1842. osnovala Franciska Antonija Lampl. Ta se naime družba razvijala u tri grane: mariborsku u Sloveniji, austrijsku i čehoslovačku. Ove sestre pripadaju austrijskoj grani, koja ima svoje sjedište u Grazu — Eggenbergu. Svoje ime promijenile su 1954. već i zbog prilika u kojima su poslije prošlog rata morale djelovati, kad više nisu mogle imati školâ ni drugih odgojnih zavoda za žensku mladež, nego su se dale na dvorbu bolesnika.

U našoj državi imaju dvije provincije: slovensku i crnogorsku.

Adrese: Za Sloveniju: **Frančiškanke Brezmadežne, 61000 Ljubljana, Aleševčeva 35**

Za Crnu Goru: **Franjevke Bezgrešnog Začeća, 81250 Cetinje, Vojvode Boža 20**

KRIŽNIŠKE SESTRE

U ovom dijelu donosimo kratak pregled redovničkih družba koje djeluju u Sloveniji, Vojvodini i Makedoniji.

Križniške sestre su ženska grana križarskog reda njemačkih vitezova. Ta ženska grana nastala je nekako

u 14. vijeku. Godine 1854. austrijski je nadvojvoda Maksimilijan, vrhovni poglavar križarskog reda, dobio papinsko dopuštenje za obnovu sestara križarskog reda, koje su se posvetile u prvom redu njegovanju bolesnika po bolnicama. No poslije prošlog rata sestre se kod nas posvećuju pomaganju svećenicima po župama kao katehistice, zatim vodeći im domaćinstvo i obilazeći bolesnike po kućama.

Provincijalna kuća: **69240 Ljutomer, Trg J. Babiča 3** ili: **62250 Ptuj, Prešernova ul. 30**

EUHARISTINKE

To je kongregacija istočnoslavenskog obreda. Osnovao ju je lazarista o. Alloatti i njegova sestra Evrozija. Pravila je privremeno potvrdila Sv. Stolica.

Vrhovna uprava nalazi se u Bugarskoj, a provincijalna za našu državu nalazi se u Makedoniji. Adresa: **Euharistinke, 91480 Gevgelija, Risto Faršinin 7**

FRANČIŠKANKE MISIJONARKE MARIJINE

Ta družba ustanovljena je 1877. godine kao prva misionarska družba za žene. Prva vrhovna poglavarica te družbe, Helena de Chappotin, Francuskinja, umrla je 1900. godine s još sedam svojih sestara kao mučenica. Družba danas ima oko deset tisuća članica. U Sloveniju su sestre došle 1929. godine. U njoj ima danas oko 40 slovenskih sestara i dvije Hrvatice. — Adresa: **64207 Cerklje na Gorenjskem 82.**

SIROMAŠNE BAČKE SESTRE NAŠE GOSPE

Povijest ove družbe zajednička je s poviješću družbe Sestara Naše Gospe, koja ima svoje sjedište u Zagrebu, sve do 1941. godine, jer su dotad bile jedna družba. Te godine je zbog ratnih prilika došlo do diobe družbe na dvije samostalne družbe: onu sa sjedištem u Zagrebu, i na onu koja je još neko vrijeme imala svoje sjedište u Mađarskoj, da bi ga kasnije prebacila u Suboticu kao samostalna družba.

Svrha je i ove družbe ista kao i one zagrebačke, tj. rad na katehizaciji po župama, pohađanju bolesnika, vođenju crkvenih zborova te briga za starce.

Adresa uprave: **24000 Subotica, Karađorđev put 89.**

UBOGE ŠOLSKE SESTRE DE NOTRE DAME

I ova družba potječe iz istog korijena kao i družba Sestara Naše Gospe, koja ima sjedište u Zagrebu, i družba Siromašnih Bačkih sestara Naše Gospe. No one su ostale sve do danas sjedinjene s maticom, koja se više ne nalazi u Njemačkoj, nego u Rimu. Prvu svoju kuću otvorile su u Zrenjaninu, u Banatu, godine 1886. a u Sloveniju su došle u Šmihel kraj Novog mesta. Godine 1938. bila je ustanovljena Jugoslovenska provincija. Od 1969. godine sjedište provincije nalazi im se u Ljubljani.

Svrha družbe je: poučavanje i odgajanje mladeži. Nakon prošlog Koncila družba je izradila svoje nove Konstitucije.

Adresa: **61000 Ljubljana, Podutiška 62.**

USMILJENKE

Usmiljenke sv. Vincencija Pavelskega s matičnom kućom u Parizu ustanovili su sv. Vinko Paulski i sv. Lujza Marillac. Kao prvu svrhu družba ima brigu za tjelesne i duševne patnike svake vrste, počevši od siročadi, pa preko raznih bolesnika, gladnih, golih, zapuštenih do staraca u staračkim domovima. U Sloveniju je družba došla preko Graza u Austriji te su 1843. godine otvorile svoju kuću u Mariboru, a 1852. u Ljubljani. Godine 1919. dobile su vlastitu provinciju. Danas je sjedište provincije u Beogradu. Adresa: **11030 Beograd, Bore Markovića 8, tel. (011) 555-388**

Na teritoriju Hrvatske sestre Usmiljenke imaju svoje kuće u Oranicama kraj Zagreba, u Vrapču, u Crikvenici, Voloskom i u Osijeku.

Godine 1974. Provincija je imala 735 sestara.

ADRESE SVIH DRUŽBI

Benediktinke

Samostan benediktinki, 51557 Cres, Jadranska obala 17, tel. (051) 820-994
Samostan Benediktinki, 58450 Hvar, tel. (058) 74-052
Samostan benediktinki, 51500 Krk, Ulica Vlade Gortana 16
Samostan benediktinki, 51250 Pag, ul. Nikole Tesle 2, tel. (051) 89-061
Samostan benediktinki, 51280 Rab, Nazorova ul. 6
Samostan benediktinki, 59000 Šibenik, Ante Jurlina 1, tel. (059) 43-24
Samostan benediktinki, 58220 Trogir, Gradska ul. 2, tel. (058) 73-631
Samostan benediktinki sv. Marije, 57000 Zadar, Stomorica bb., tel. (057) 59-04

Karmelićanke

Karmel Brezovica, 41421 Hrvatski Leskovac
Karmel sv. Terezije od Dj. Isusa, 41312 Ivanić-Kloštar
U Sloveniji: Karmel Mengeš, 61234 Mengeš, Trdinov trg 9a

Klarise

Samostan sv. Klare, 58000 Split, Končareva 29, tel. (058) 47-393

Samostan sv. Klare Bezgrj. Srca Marijina, 41080 Šestine, Mikulić 23

Križniške sestre

Provincijalna prednica Križničkih sester, 62250 Ptuj, Prešernova ul. 30

Red Pohoda Marijina

Samostan Pohoda Marijina, 41000 Zagreb, Mošćenička 3, tel. (041) 562-435

Uršulinke

Uršulinski samostan, 41070 Gračani, Gračanski Mihaljevac 17, tel. (041) 424-797

Uršulinski samostan, 41000 Zagreb, Vlaška 75, tel. (041) 34-704

Uršulinski samostan, 42000, Varaždin, 27 srpnja br. 3, tel. (042) 30-17

Za Slovensku provinciju: Uršulinke, 61000 Lubljana, Trg revolucije 17, p. pr. 392, tel. (061) 24-522

Bazilijanke

Hrvatska viceprovincija: Bazilijanke, 41000 Zagreb, Jurjevska ul. 53a, tel. (041) 33-445

Osječka provincija (ss. Ukrajinke): Samostan ss. bazilijanki, 54000 Osijek, Wilsonova 1—2, tel. (054) 25-311

Ili: Samostan ss. bazilijanki, 21000 Novi Sad, ul. Antuna Čehova 33, tel. (021) 21-407

Dominikanke

Samostan ss. dominikanki, 50260 Korčula, tel. (050) 81-337

Samostan ss. dominikanki, 41000 Zagreb, Bosutska 39, tel. (041) 512-221

Franjevke Bezgrješne

Samostan ss. Franjevki Bezgrješne, 59000 Šibenik, Riječka 6, tel. (059) 38-30

Samostan ss. Franjevki Bezgrješne, 41000 Zagreb, Pantovčak 72A, tel. (041) 416-269

Franjevačke Bezgrešnog Začeća — Frančiškanke Brezmadežne

Samostan ss. Franjevki Bezgrješnog Začeća, 81250 Cetinje, Vojvode Boža 20

Samostan ss. Frančiškanki Brezmadežne, 61000 Ljubljana, Alešeščeva 35

Frančiškanke misionarke Marijine

64207 Cerklje na Gorenjskem 82

Franjevke misionarke »Del Giglio«

41000 Zagreb, Svačićev trg 4/III., tel. (041) 428-406

Karmelićanke Božanskog Srca Isusova

Samostan karmelićanki Srca Isusova, 41000 Zagreb, Vrhovec 29, tel. (041) 572-990

Kćeri Božje Ljubavi

Samostan ss. Kćeri Božje Ljubavi, 41000 Zagreb, Nova ves 16, tel. (041) 34-828

Samostan ss. Kćeri Božje Ljubavi, 71000 Sarajevo, Ivana Cankara 16, tel. (071) 39-322

Samostan ss. Kćeri Božje Ljubavi, 58000 Split, Matije Ivanića 21, tel. (058) 41-705

Kćeri Marije Pomoćnice

Samostan ss. Kćeri Marije Pomoćnice, 51000 Rijeka, Karlovačka 22, 51415 Lovran, Stari grad 76

Za Sloveniju: SS. Kćeri Marije Pomočnice, 64260 Bled, Partizanska c. 6a

Kćeri milosrđa

Samostan ss. Kćeri milosrđa, 50271 Blato na Korčuli

Samostan ss. Kćeri milosrđa, 41000 Zagreb, Malinova 4, tel. (041) 424-677

Klanjateljice Krvi Kristove

Samostan ss. Klanjateljica Krvi Kristove, 41000 Zagreb, Tuškanac 56, tel. (041) 425-266

Samostan ss. Klanjateljica Krvi Kristove, 41000 Zagreb, Miramarska 100, tel. (041) 511-520

Samostan ss. Klanjateljica Krvi Kristove, 78417 Bosanski Aleksandrovac

Male Sestre Isusove

41000 Zagreb (Kruge), Breznička II., br. 12A
11000 Beograd, Đevđelijska 51

Marijine sestre

Za Hrvatsku: Marijine sestre, 54000 Osijek - Retfala, Strossmayerova 141, tel. (054) 23-837

Za Sloveniju: Marijine sestre, 61000 Ljubljana, Trpinčeva 2, tel. (061) 312-914

Milosrdne sestre sv. Vinka Paulskog

Družba ss. milosrdnica sv. Vinka Paulskog, 41001 Zagreb, pp. 702, Frankopanska 17, tel. (041) 36-680

Družba ss. milosrdnica sv. Vinka Paulskog, 51000 Rijeka, Frane Kresnika 15, tel. (051) 24-446

Družba ss. milosrdnica sv. Vinka Paulskog, 58001 Split, pp. 163, Bribirska 10, tel. (058) 47-061

Družba ss. Franjevki Bezgrješnog Začeća — Dubrovnik — Danče

SS. Franjevke Bezgrješnog Začeća, 50000 Dubrovnik — Danče, Ul. Frana Bulića 8, pp. 21, tel. (050) 65-71
41000 Zagreb, V. Barutanski ogranak 5

Sestre Naše Gospe

Samostan ss. Naše Gospe, 41000 Zagreb, Primorska 20, tel. (041) 572-319
24000 Subotica, Harambašićeva 7, tel. (024) 24-947

Sestre Presvetog Srca Isusova

Sestre Srca Isusova, 51000 Rijeka, Drenova 76A
41000 Zagreb, Laščinska 137

Sestre Svetog Križa

Samostan ss. Sv. Križa, 54400 Đakovo, Kralja Tomislava 22, tel. (054) 84-297
41000 Zagreb, pp. 700, Vrhovec 43, tel. (041) 574-249
Za Sloveniju: Samostan ss. sv. Križa, 61230 Domžale, Mala Loka št. 8, tel. (061) 72-620

Siromašne Bačke Sestre Naše Gospe

24000 Subotica, Karađorđev put 89

Služavke Malog Isusa

Samostan ss. Služavki Malog Isusa, 41000 Zagreb, Nova ves 55, tel. (041) 36-940

Samostan ss. Služavki Malog Isusa, 58000 Split, Ivančićeva 40, tel. (058) 46-232

Samostan ss. Služavki Malog Isusa, 71000 Sarajevo, Ljubljanska 30

Službenice Bezgrješne Marije (Istočnog obreda)

41000 Zagreb, Kaptol 20, tel. (041) 32-932

Službenice milosrđa (Ančele)

Samostan ss. Službenica milosrđa, 50000 Dubrovnik, Put maršala Tita 37, tel. (050) 69-89

Samostan ss. Službenica milosrđa, 58000 Split, Ćirilo-Metodova 14, tel. (058) 23-15

Samostan ss. Službenica milosrđa, 41000 Zagreb II, Gosposvetska 35

Sestre Euharistinke (istočnog obreda)

91480 Gevgelija, Risto Faršinin 7 (Makedonija)

Školske sestre sv. Franje Asiškoga

Splitska provincija: 58000 Split, Lovretska 9, tel. (058) 43-345

Mostarska provincija: 79208 Potoci, Bijelo Polje kraj Mostara, tel. (088) 72-210

Bosansko-hrvatska provincija: 71000 Sarajevo, Bjelave 39, tel. (071) 36-828
41000 Zagreb, Pašmanska 32

Za Sloveniju: Šolske sestre sv. Frančiška Asiškega, 110000 Beograd, Vojvode Milenka 48, tel. (011) 344-774
61000 Ljubljana, Štepanja vas, Kamnoseška 11

Uboge Šolske sestre De Notre Dame

61000 Ljubljana, Podutiška 62

Usmiljenke sv. Vincencija Pavelskega

Samostan Usmiljenki, 11030 Beograd, Bore Markovića 8, tel. (011) 555-388
61000 Ljubljana, Levstikov trg 8
61000 Ljubljana, Potočnikova 8, tel. (061) 310-711

Zajednica Sestara »Regina Mundi«

41040 Zagrebačka Dubrava, Mrzlopoljska 3, tel. (041) 255-540

Služavke Kristove

55000 Slavonski Brod, Miška Funarića 12, tel. (055) 238-262

Misionarke Ljubavi (Majke Terezije)

U Kalkuti: Missionaries of Charity, 54A Lower Circular Road, Calcutta — 700016, W. Bengal, India

U Londonu: Missionaries of Charity, 177, Bravington Road, London W. 9, England

U Rimu: Suore Missionarie della Carità, Vicolo Tor Fiscale 78/a, 00178 Roma, Italia

SADRŽAJ

Kratak prikaz raznih redovničkih družba